

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANABİLİM DALI

TRT REPERTUVARINDA YER ALAN ADANA
TÜRKÜLERİNİN TÜR VE BİÇİM
YÖNÜNDEN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. Yavuz DEMİRTAŞ

HAZIRLAYAN
Nazmiye Tuğba ÖZTÜRK

ELAZIĞ-2015

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANABİLİM DALI
TÜRK SANAT MÜZİĞİ BİLİM DALI

TRT REPERTUVARINDA YER ALAN ADANA TÜRKÜLERİNİN TÜR VE
BİÇİM YÖNÜNDEN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. Yavuz DEMİRTAŞ

HAZIRLAYAN
Nazmiye Tuğba ÖZTÜRK

Jürimiz 10.11.2015 Tarihinde yapılan Tez savunma sınavı sonunda bu yüksek lisans Tezini başarılı saymıştır.

Jüri Üyeleri:

1. Jüri Üyesi (Başkan) Prof. Dr. Nino KVATCHANTIRADZE
2. Jüri Üyesi Yrd. Doç. Dr. Fikri SOYSAL
3. Jüri Üyesi (Danışman) Yrd. Doç. Dr. Yavuz DEMİRTAŞ

F. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun tarih ve
.....sayılı kararıyla bu tezin kabulü onaylanmıştır.

Prof. Dr. Zahir KIZMAZ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ÖZET**Yüksek Lisans Tezi****TRT Repertuvarında Yer Alan Adana Türkülerinin Tür ve Biçim Yönünden
İncelenmesi****Nazmiye Tuğba ÖZTÜRK****Fırat Üniversitesi****Sosyal Bilimler Enstitüsü****Müzik Anabilim Dalı****Türk Sanat Müziği Bilim Dalı****Elazığ – 2015, Sayfa: IX + 146**

Çukurova Bölgesi, Anadolu'nun diğer bölgeleri gibi pek çok kültürel öğeyi bünyesinde bulunduran bir alanı teşkil etmektedir. Bölgenin merkezinde yer alan Adana şehri de, Çukurova'nın sahip olduğu bütün kültürel unsurların görülebildiği oldukça zengin bir kültürel geçmişe sahip, son derece değerli bir yöredir.

Hiç şüphesiz Adana Türküleri bu zengin kültürün önemli unsurlarından birini oluşturmaktadır. Yörede, ağıtlar ve âşıklık geleneği ile zenginleşmiş olan türkü dağarcığı, Türk Halk Müziği içerisinde önemli bir yere sahiptir. Adana yöresinin kültürel yapısının daha iyi anlaşılıp değerlendirilebilmesinde oldukça önemli bir rol oynayan Adana Türkülerini konu alan bu çalışmamızda, ilk önce Adana ili hakkında genel bilgiler verilmiş, daha sonra Adana'da türkü söyleme geleneği konusuna değinilmiştir. Son olarak da TRT Repertuvarında, yöresi Adana olarak tespit edilen toplam elli adet eser, tür ve biçim yönünden ele alınarak incelemeye tabi tutulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tür, Biçim, Müzik, Türkü, Çukurova, Adana.

ABSTRACT

Master Thesis

The Study of Adana Folk Songs in TRT Repertory in Terms of Their Genre and Form

Nazmiye Tuğba ÖZTÜRK

Fırat University

Institute of Social Sciences

Department of Music

Field of Turkish Classical Music

Elazığ – 2015, Page: IX + 146

Çukurova Region, just like the other regions of Anatolia, constitutes an area that includes many cultural elements. The city of Adana, which is in the centre of the region, is an invaluable district with a rich cultural history where all the cultural elements that Çukurova owns can be seen.

There is no doubt that the folk songs of Adana are among the most important components of this rich culture. In the district, the folk song repertory, having prospered with the tradition of elegies and minstrelsy, has an important place within Turkish Folk Music. In this study, which examines the folk songs in Adana that have an important role for the cultural structure of the region be understood and evaluated better, first of all the general information about Adana is given, and then the tradition of singing in this city is handled. Finally, identified as belonging to Adana district, fifty works from TRT repertory are examined in terms of their genre and form.

Key Words: Genre, Form, Music, Folk Song, Çukurova, Adana.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	II
ABSTRACT	III
İÇİNDEKİLER	IV
TABLolar LİSTESİ	V
GRAFİKLER LİSTESİ	VII
ÖNSÖZ	VIII
KISALTMALAR.....	IX
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GENEL ÖZELLİKLERİYLE ADANA YÖRESİ.....	4
1.1. Adana'nın Coğrafi Özellikleri.....	4
1.2. Adana'nın Tarihi	6
1.3. Adana'nın Nüfusu	8
1.4. Adana'nın Sosyal ve Kültürel Yapısı	8

İKİNCİ BÖLÜM

2. TRT REPERTUVARINDA YER ALAN ADANA TÜRKÜLERİNİN TÜR VE BİÇİM YÖNÜNDEN İNCELENMESİ	11
2.1. Türkü Kavramı	11
2.2. Yörede Kullanılan Halk Çalgıları.....	12
2.3. Adana'da Türkü Söyleme Geleneğine Genel Bir Bakış	13
2.4. Türkülerin Tür ve Biçim Yönünden İncelenmesi.....	16
2.4.1. Eserlerin Tür, Usûl, Biçim ve Makam Açısından Değerlendirilmesi	70
2.4.1.1. Eserlerin Türleri.....	70
2.4.1.2. Eserlerin Usûlleri	70
2.4.1.3. Eserlerin Biçimleri.....	74
2.4.1.4. Eserlerin Makamları	76
SONUÇ	80
KAYNAKLAR	82
EKLER	84
ÖZ GEÇMİŞ	146

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Adana Köprü Başı.....	20
Tablo 2. Ağsayam Eziliyor	21
Tablo 3. Ah Neyleyim Gönül.....	22
Tablo 4. Asker Oldum Giydim Yelek.....	23
Tablo 5. Aşağıdan Gelir	24
Tablo 6. Aşk Yoluna Canı Feda Kılanlar	25
Tablo 7. Baba Gızın Çok mudur (Kına Havası).....	26
Tablo 8. Baş Ucumda Altı Patlar.....	27
Tablo 9. Bende Gittim Bir Geyiğin Avına.....	28
Tablo 10. Bir Kuş Gelir Öte Öte	29
Tablo 11. Birin Sevdim Gaşı Gara	30
Tablo 12. Bocu Köyden Çıktım	31
Tablo 13. Camızı Bağladım Otluğa Yakın	32
Tablo 14. Çello Dedikleri Daha Bir Uşak.....	33
Tablo 15. Dedemin de Döşü Enni	34
Tablo 16. Deniz Kenarına	35
Tablo 17. Deniz Kenarında Yerler Hurmayı.....	36
Tablo 18. Devecioğlu Bayırına (Kına Havası).....	37
Tablo 19. Duydunuz mu Gedikli'li (Afşar Ali'nin Ağıdı).....	38
Tablo 20. Ekinler Biter Oldu.....	39
Tablo 21. Ela Gözlü Nazlı Yari.....	40
Tablo 22. Elinde Gümüş Orak.....	41
Tablo 23. Et Aldım Direminen.....	42
Tablo 24. Evden Çıktı Yürüdü	43
Tablo 25. Evlerinin Önü Handır.....	44
Tablo 26. Gadir Mevlâm Senden	45
Tablo 27. Gaşın Gara Gözün Gara	46
Tablo 28. Gayfe Oldum Tavalarda Gavruldum	47
Tablo 29. Gene Dama Çıktı Boyun Sevdığım	48
Tablo 30. Gide Gide Bir Söğüde.....	49
Tablo 31. Gız Anası Gız Anası (Kına Havası).....	50
Tablo 32. Gürgeninin Gazeli.....	51

Tablo 33. Güyer Bostanım Güyer	52
Tablo 34. Hasan Dağı	53
Tablo 35. İbrişim Örmüyorlar	54
Tablo 36. Kalenin Üstü Direk	55
Tablo 37. Lâle Sümbül Bağına Çıksam Yarın Dağına	56
Tablo 38. Menevşe Buldum Derede	57
Tablo 39. Sokuda Bulgur Gelinim.....	58
Tablo 40. Su Gelir Kütüğünden	59
Tablo 41. Şu Dere Aka Aka	60
Tablo 42. Şu Giden Kimin Kızı	61
Tablo 43. Şu Kışlanın Kapısına.....	62
Tablo 44. Vücudum Şehrini Seyran Eyledim	63
Tablo 45. Yandı Çukurova Yandı	64
Tablo 46. Yardan Ayrılması Acıdır Acı	65
Tablo 47. Yenice Yolları Bükülür Gider	66
Tablo 48. Yeşillim Yelden Yele.....	67
Tablo 49. Yüce Dağ Başında Koyun Güderim	68
Tablo 50. Yüce Dağdan İndirdiler Odunu (Gelin Ata Bindirme Havası).....	69
Tablo 51. Adana Türkülerinin Usûl Yapıları	70
Tablo 52. Adana Türkülerinde İki Usûl Kalıbının Birlikte Kullanıldığı Türküler..	73
Tablo 53. Adana Türkülerinin Biçim Yapıları.....	74
Tablo 54. Adana Türkülerinin Makam Yapıları.....	77

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1. Adana Türkülerinin Usûl Dağılımı	72
Grafik 2. İki Usûl Kalıbının Birlikte Kullanıldığı Türkülerin Dağılımı	73
Grafik 3. Adana Türkülerinin Biçim Yapılarının Dağılımı	76
Grafik 4. Adana Türkülerinin Makam Dağılımı	78

ÖNSÖZ

Anadolu coğrafyası içerisinde yer alan her bölge, tarih içerisinde derin bir geçmişe ve zengin bir kültür birikimine sahiptir. Bu bölgelerden biri hiç şüphesiz Çukurova bölgesidir. Bölgenin merkezi olarak kabul edilen Adana yöresi de tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, bu medeniyetlerin mirası olarak eşsiz bir kültür birikimi ortaya çıkmıştır. Binlerce yıllık bu birikimi şekillendiren ve onu günümüze kadar getiren Türkler olmuştur.

Burada oluşan ve günümüze kadar gelen bu zengin kültürün en önemli unsurlarından biri de müziktir. Âşıklık geleneği ve ağıt yakma geleneği ile yıllar boyunca zenginleşen yöre türküleri, Türk Halk Müziği içerisinde önemli bir yere sahiptir. Çalışmamızda, yörede doğmuş ve TRT repertuvarına girmiş olan türküleri tür ve biçim yönünden incelemeye çalıştık.

İki bölümden oluşan çalışmamızın birinci bölümünde, “Genel Özellikleriyle Adana Yöresi” başlığı altında Adana’nın, coğrafi yapısı, tarihi, nüfusu, sosyal ve kültürel yapısı hakkında genel bilgiler vererek yöreyi kısaca tanıtmaya çalıştık.

İkinci bölümünde ise; “TRT Repertuvarında Yer Alan Adana Türkülerinin Tür ve Biçim Yönünden İncelenmesi” başlığı altında genel olarak Türkü kavramı, yörede kullanılan halk çalgıları ve Adana’da türkü söyleme geleneği hakkında bilgiler vererek türkülerini tür ve biçim yönünden inceledik. Çalışmamızı, “ Sonuç”, “Kaynaklar”, TRT repertuvarında yer alan Adana türkülerinin notalarının yer aldığı “ Ekler” ve “ Öz Geçmiş” bölümleriyle tamamladık. Yapılan bu çalışmanın, Türk Halk Müziği alanında yapılmış ve yapılacak olan her türlü çalışmaya bir katkı olması en büyük temennimizdir.

Bu çalışmanın her aşamasında bana destek veren Fırat Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Öğretim Görevlileri; Sayın Burak KOÇER, Sayın İrşat KAZAZOĞLU, ve Sayın Öner KOVA’ya, çalışmamın başından sonuna her an yanımda olan değerli eşim Mustafa ÖZTÜRK’e, kardeşim Tuğçe BOZBAĞ’a, annem Ayten BOZBAĞ ve babam Akif BOZBAĞ’a, biricik kızım Bengi Nevâ’ya, ayrıca benden desteklerini esirgemeyen Fırat Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müdürü ve danışman hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Yavuz DEMİRTAŞ’a saygı, sevgi ve şükranlarımı sunarım.

KISALTMALAR

ADNKS	: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
bk.	: Bakınız
C	: Cilt
Ghm	: Geleneksel Halk Müziği
km	: Kilometre
m	: Metre
MÖ	: Milattan önce
S	: Sayı
s.	: Sayfa
ss.	: Sayfalar arası
TDK	: Türk Dil Kurumu
THM	: Türk Halk Müziği
TRT	: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu
vb.	: Ve benzeri
yy.	: Yüzyıl

GİRİŞ

Asırlar boyunca çok geniş bir coğrafyaya hâkim olan Türkler, gittikleri yerleri kendi öz kültürleriyle etkilemiş ve kaçınılmaz olarak oralarda daha önceden var olan kültürlerden de etkilenmişlerdir. Bu kültür etkileşimlerinin bir sonucu olarak, yüzyıllarca birçok medeniyete ev sahipliği yapan Anadolu topraklarında, çok zengin bir kültür yapısı meydana gelmiştir. Anadolu'nun güneyinde, Akdeniz'in kıyısında ve Çukurova'nın tam merkezinde yer alan Adana şehri de bu coğrafyanın en önemli kültür merkezlerinden birisi olmuştur. Türkler'in hâkimiyetinden sonra yöreye Yörük ve Türkmen oymakları yerleşmişlerdir. Bölgenin coğrafi özellikleri, burada Yörük ve Türkmenlerin, dağ ve ova arasında yarı göçebe bir şekilde yaşamaya devam etmesini sağlamıştır. İç bölgelerle arada adeta doğal bir set gibi duran Torosların varlığı, burada yaşayanların kültürlerini uzun yıllar muhafaza edebilmelerini sağlamıştır.¹

Müziğin önemli bir unsur olarak içinde yer aldığı bu kültür, Karacaoğlan ve Dadaloğlu gibi âşıkları yetiştirmiş ve bu geleneğin günümüze kadar ulaşmasını sağlamıştır. Ayrıca temeli çok eskilere dayanan ağıt yakma geleneği de yörede uzun yıllar unutulmadan muhafaza edilmiştir. Yörenin kültürü içerisinde yer alan ve bu kültürün önemli unsurlarından olan âşıklık ve ağıt yakma gelenekleri, yöre müziğinin zenginleşmesine önemli katkılar sağlamışlardır.

Konu ve Kapsam

Çalışmamıza konu olan Adana türküleri, yöre müziğindeki bu zenginliğin bir göstergesidir. Çalışmamızda, TRT Repertuarı araştırılarak, yöresi Adana olarak tespit edilen toplam 50 adet türkü tür ve biçim yönünden incelemeye tabi tutulmuştur.

Amaç

İncelenen metinlerin yaratıldıkları ve aktarıldıkları ortam hakkında yaptığımız araştırmalara çalışma içerisinde yer verilmiştir. Bu yöntemler doğrultusunda yöre türkülerinin genel yapısının tespit edilmesi amaçlanmıştır.

¹ Yurt Ansiklopedisi, "Adana" Maddesi, *Yurt Ansiklopedisi*, C. I, Anadolu Yayıncılık A.Ş., İstanbul, 1891, s. 137.

Yöntem

Bu çalışmada, Adana türküleri; tür, biçim, usûl, makam ve seyir yönünden, metin merkezli ve bağlam merkezli araştırma ve inceleme yöntemleri kullanılarak, yaratıldıkları bağlam, yapı, işlev ve icra açılarından incelenmiştir.

Önemi

Adana kültürü, ağıtlar ve âşıklık geleneği, Çukurova türküleri gibi konularda çeşitli çalışmalar yapılmasına rağmen, TRT repertuarındaki Adana türkülerinin tür ve biçim yönünden incelendiği herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu durum da çalışmamızın önemini artırmaktadır.

Kaynaklar

Çalışmamızın ana konusuyla aynı çalışmalar olmasa da yöre müziği ve kültürü ile ilgili hazırlanmış önemli birkaç kaynağa burada yer vermenin faydalı olacağı kanaatindeyiz.

Adana'nın da içerisinde yer aldığı Çukurova Türküleri ile ilgili yapılmış en önemli çalışmalardan biri, Halil Atılğan'ın, Adana Valiliği Yayınları tarafından 1998 yılında çıkarılan “*Çukurova Türküleri I*” adlı eseridir. Eser beş bölümden oluşmaktadır. Atılğan eserin birinci bölümünde; Çukurova türkülerinin yöresel özelliklerine, söz, usûl, ses genliği, müzik ve makam yapısı konularına genel olarak değinmiştir. İkinci bölümde Çukurova'da uzun havalar konusunu ele almış, üçüncü bölümde Çukurova Halk Müziğine emeği geçenlerden bahsetmiştir. Dördüncü bölümde, Çukurova türkülerinin notalarına, beşinci ve son bölümde ise ekler kısmı ile birlikte çeşitli bilgi ve belgelere yer vermiştir.

Diğer bir çalışma, Prof. Dr. Erman Artun'un 2006 yılında Altın Koza Yayınları'ndan çıkan “*Adana Halk Kültürü*” adlı eseridir. İki bölümden oluşan çalışmanın ilk bölümünde, genel olarak Adana halk kültürü araştırmalarına yer verilmiş, ikinci bölümünde Adana'da âşıklık geleneği ve âşık edebiyatı hakkında bilgiler verilmiştir.

Çalışmamızın konusu olan eserlerin, tür ve biçim yönünden incelenmesi aşamasında yararlandığımız başka bir çalışma ise, Onur Akdoğu'nun 1996 yılında Ege Üniversitesi Basımevi tarafından basılan “*Türk Müziği'nde Türler ve Biçimler*” adlı eseridir. Toplam on sekiz bölümden oluşan bu kitapta, Türk Müziği'nde türler, Türk

Müziği’nde kullanılan ses ve perde dizgeleri, motif ve ezgi geliştirme yöntemleri, müzik eserlerinde biçimsel ögeler ve biçim, eser analizinde yöntem gibi konulara yer verilmektedir.

Çukurova müziği hakkında yapılmış yüksek lisans ve doktora çalışmaları da mevcut olup bunlardan biri, Ayhan Karakaş tarafından 2011 yılında hazırlanan “*Çukurova Türkü Söyleme Geleneğinde Hikâyeli Türküler (Adana-Osmaniye)*” adlı doktora çalışmasıdır.² Karakaş bu çalışmasında, Çukurova’da hikâyeli türkü kavramı ve hikâyeli Türkü söyleme geleneğinden bahsederek, Çukurova hikâyeli türkülerinde biçim, içerik, üslup, konularına açıklık getirmiş ve Çukurova hikâyeli türkü metinlerine yer vermiştir.

² Ayhan Karakaş, *Çukurova Türkü Söyleme Geleneğinde Hikâyeli Türküler (Adana-Osmaniye)*, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Basılmamış Doktora Tezi, Adana, 2011.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GENEL ÖZELLİKLERİYLE ADANA YÖRESİ

1.1. Adana'nın Coğrafi Özellikleri

“Adana İli 35-38 kuzey enlemleri ile 34-46 doğu boylamları arasında ve Akdeniz Bölgesi'nde yer almaktadır. Kuzeyinde Kayseri, doğusunda Kahramanmaraş ve Gaziantep, batısında Niğde ve İçel güneydoğusunda Hatay illeri bulunur. Güneyi 160 km'yi bulan Akdeniz kıyılarıyla sınırlanan ilin yüzölçümü, 17.253 km²'dir. Şehir merkezinin denizden yüksekliği 23m olan Adana'nın, Aladağ, Ceyhan, Feke, İmamoğlu, Karaisalı, Karataş, Kozan, Pozantı, Saimbeyli, Seyhan, Tufanbeyli, Yumurtalık, Yüreğir olmak üzere 13 ilçesi 46 Belediyesi, 550 köyü bulunmaktadır.”³

Dağları

Adana ili, yer şekilleri bakımından dağlık ve ovalık olmak üzere iki bölüme ayrılır. İlin kuzeybatı, kuzey ve kuzeydoğu bölümleri, Orta Toros adı verilen dağ sistemi ile çevrelenmiştir. Doğuda sınır, Toros sistemine giren Amanoslar'a dayanır. Orta Toroslar üzerinde üç ayrı dağ sırası görülmektedir. Bunlar, batıdan başlayarak Bolkar Dağları, Aladağlar ve Tahtalı Dağları'dır. Ayrıca Orta Toroslar'ın kuzeydoğu uzantısını oluşturan Binboğa Dağları, ilin sınırlarını aşmakta, Kahramanmaraş iline uzanmaktadır... Akdeniz kıyıları ile İç Anadolu arasında da ulaşımı engelleyici bir set oluşturan Bolkar Dağları'nın doğudan aşıldığı düzenli bir karayolu yoktur. Başlıca karayolları kütlenin kuzeyinden ve güneyinden geçer. Bunlardan doğuda olanı, kara ve demiryolunun bir ölçüde birbirini izlediği Ecemiş koridoru, bir de Antik Çağ'daki adı 'Pylae Ciliciae' olan Gülek Boğazı'dır.

Ovaları

Bütünüyle Adana Ovası adı verilen havzanın güneyde kalan bölümüne Çukurova, kuzeyde kalan bölümüne ise yukarı ova ‘Anavarza’ denir. İki ovayı Misis Dağları ayırır... Çukurova Türkiye'nin en geniş delta ovasıdır. Seyhan ve Ceyhan nehirleri ile Berdan (Tarsus) Çayı'nın getirdiği alüvyonlardan oluşmuştur ve karışık

³Çukurova Üniversitesi Adana Tanıtım Sitesi, Çukurova Üniversitesi, <http://adana.cukurova.edu.tr/cografya.asp>, (Erişim Tarihi: 20.01.2015).

yapılıdır. Sınırları coğrafyacılara arasında tartışma konusudur. Bazılarına göre Yukarıova ile birlikte, güneydeki ovanın ikisine birden Çukurova denir. Yörede oturanlar da Çukurova adını bu geniş anlamıyla kullanırlar. Orta Toros eteklerinden Akdeniz'e kadar uzanan ovanın bütünü Adana Ovası adıyla anmak ve daha çok sayıda ova birimlerine ayırmak mümkündür... Bu ovaların en büyüğü 205.000 hektar genişliğindeki Ceyhan Ovası, diğeri ise 125.000 hektarlık Yüreğir Ovası'dır. Ceyhan Ovası'nın denizden yüksekliği 20-50 m Yüreğir Ovası'nın ise 0-50 m arasında değişmektedir. Adana ovası, il topraklarının %27'sini kaplamaktadır.

Akarsuları ve Gölleri

Akdeniz bölgesinin önemli ırmakları olan Seyhan ve Ceyhan il toprakları içinde yer alırlar. Rejimleri diğer akarsular gibi düzensizdir. Seyhan Nehri (560 km), kuzeyde Toros Dağlarından Zamantı Suyu adıyla çıkar, çeşitli kollardan sonra Göksu ile birleşerek Seyhan adını alır ve batıda İçel sınırında Deli Burnu'nda denize dökülür. Ceyhan Nehri (509 km) Adana ve Akdeniz Bölgesi'nin ikinci büyük ırmağıdır. Elbistan'ın kuzeyindeki dağlardan doğar... Ceyhan Irmağı yaklaşık 2500 yıl öncesine kadar, Seyhan gibi Karataş'ın batısında denize ulaşırken, sonradan Bebeli Boğazını yararlanarak doğuya dönmüş ve İskenderun Körfezine dökülmeğe başlamıştır. 1935 yılında meydana gelen taşma sonucunda güneye yönelmiştir. O tarihten beri Hurma Boğazında denize dökülmektedir. İlde ülkenin önemli barajlarından olan Seyhan Baraj Gölünden başka, güneyde kıyıda da ağızlarla denize açılan Akyatan, Akyayan, Tuzlagölü gibi birkaç kıyı gölü ve Aladağlar üzerinde Yedigöller adıyla anılan küçük buzul gölleriyle, Karaisalı yakınlarındaki Barak köyü sınırları içinde Karstik Dipsiz Göl adı verilen alabalığıyla ünlü göller vardır.

İklimi ve Bitki Örtüsü

Adana, Akdeniz iklim özelliklerini taşır. Yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlıdır... En soğuk ay Ocak, en sıcak ay Ağustos'tur. Ocak ayı ortalaması 9⁰ C, Ağustos ayı ortalaması 28⁰ C'dir. Ovanın sıcak olmasına karşılık, ilin topraklarında yükselti ve yüzey şekillerine göre iklim şartları çok değişir. Yağışlarda da değişme görülür. Dağlık kesimde yağışlar doğal olarak fazladır...

Adana çevresindeki bitki örtüsü, Akdeniz iklim özelliklerini taşır. 700-800 m'ye kadar bodur ağaçlardan oluşan makiler görülür. Ancak, özellikle yerleşim ve tarım

alanlarının yer aldığı alçak düzlüklerde, doğal bitki örtüsü insan eliyle büyük tahribe uğramış, çoğu yerde bütünüyle ortadan kaldırılmıştır. Daha önceleri bu yerlerin doğal bitki örtüsünü, dayanıklı kızılçam ve bazı meşe ormanları oluştururken, bütün Akdeniz bölgesinde geniş yayılma gösteren maki topluluğu, ormanların yok edilmesi sonucu ortaya çıkmıştır.⁴

1.2. Adana'nın Tarihi

Çukurova'nın merkezi konumunda olan Adana yöresi, iklimi, bitki örtüsü, akarsuları, verimli toprakları, denize kıyısının olması vb. gibi elverişli koşullar nedeniyle tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır.

“Adana, tarihin en önemli geçitlerinden Külek Boğazı'ndan geçen yolun Çukurova'ya indiği yerde, Tepebağ Höyüğü'nün bulunduğu yere bir konak yeri olarak kurulmuştur. Adana Külek Boğazı kanalıyla birçok göçlere sahne olmuş, Anadolu ve Mezopotamya arasında tarihi, siyasi ve iktisadi hayatta önemli rol oynamıştır.”⁵

“Adana'ya ait en eski yazılı kayıtlara ilk defa Anadolu yarımadasının en köklü uygarlıklarından biri olan Hitit kaya tabletlerinde rastlanmaktadır. Boğazköy metinleri olarak bilinen MÖ.1650 yıllarına tarihlenen bir Hitit tabletinde, Adana havalisinden Uru Adania yani Adana Bölgesi olarak bahsedilmektedir.”⁶

“Adana'nın eski çağlara ait tarihi hakkında sıhhatli bilgi bulmak güçtür; ancak bununla birlikte şehrin kuruluşu bir takım mitolojik olaylara dayandırılmıştır. Bunlardan biri ve en yaygın olanı, Bizanslı Etienne'nin kaydına göre, gök tanrısı Uranus'un iki oğlu Adanus ve Sarus'un Tarsus halkı ile yaptıkları savaşlar sonucu kurulduğu ve Adanus'un adına izafetle Adania denildiğidir. Bu efsanenin tarihi bir değeri olmamakla beraber, eski çağlarda MÖ. IX. asırda Kilikya olarak adlandırılan Çukurova'da, Adana'yla birlikte daha birçok şehir bulunduğu ve aralarında büyük bir rekabetin varlığı söz konusudur. Nitekim Adana'ya ait ilk bilgiler arkeolojik araştırmalar sonucu elde edilmiştir.

Adana'nın bilinen ilk sahipleri MÖ.XV. Yüzyılda Hitit federasyonu olup, bunlardan sonra da Asur hâkimiyetine girdiği anlaşılmaktadır. Bölge MÖ. 621-333 yıllarında Keyhüsrev (Cyrus) zamanında İran'ın MÖ. 333'ten itibaren de Büyük İskender'in eline geçmiş, onun ölümünde Selefkîler'in hissesine düşmüş, neticede bu

⁴ Bu konuda geniş bilgi için bk. *Adana*, Kültür Ofset Limited Şirketi, Ankara, 1994. ss. 33-35.

⁵ Selma Aktan, *Dünkü ve Bugünkü Adana*, Güney Basımevi, Adana, 1967, s. 202.

⁶ *Adana, age.*, s. 2.

hanedan ile Mısır Batlamyos hanedanı arasındaki mücadele sonucunda Mısır'ın eline geçmiştir. Nihayet MÖ. 12'de Pompe tarafından Roma İmparatorluğu topraklarına katılmıştır. Adana Çukurova ile birlikte Roma'nın MS. 395'de ikiye ayrılmasından sonra Doğu Roma (Bizans) sınırları içinde kalmış, bu dönemde gelişerek oldukça önemli bir ticaret bölgesi haline gelmiştir. Nitekim bu dönemde başta meşhur 21 gözlü köprü olmak üzere pek çok imar faaliyetinde bulunulmuştur.

Adana'ya Müslümanların ilk akınları Halife Ömer zamanında başlamıştır. Ancak geçici türden olan bu akınlar Muaviye zamanında da devam etmesine rağmen bir netice vermemiştir. Buna karşılık bölgenin İslam kuvvetlerince fethi asıl Emevi halifesi Abdülmelik zamanında gerçekleşmiş, Türk-İslam gurupları tarafından iskâna açılması ise Abbasiler zamanında Halife Harun Reşid döneminde Horasanlı kumandan Süleyman et-Türki tarafından gerçekleştirilmiştir. Adana X. asırda Rumların, XI. asır sonlarında Selçukluların ve bir müddet haçlıların eline geçmiş, XII. asırda kısa bir süre Konya Selçukluları idaresine girmiş ve bunlardan tekrar Bizans İmparatorluğu ile Kilikya ermeni prenslikleri arasında el değiştirmiştir. Son olarak ise Adana XIV. asır ortalarından itibaren Memlüklerin ve bunlara bağlı olarak 780-970 (1378-1562) yılları arasında Bozok Türkmenlerinden Yüreğir boyu beylerinden Ramazan Bey ve ailesine intikal etmiştir.”⁷

“Adana Çukurova bölgesi ile birlikte Yavuz Sultan Selim'in Mısır seferinde Osmanlılara bağlanmış, 1608'de eyalet olmuştur. Sırasıyla Konya, Malatya, Şam, Halep eyaletlerine bağlı kalmıştır. Bir ara Kıbrıs'tan da idare edilmiş, 1867'de vilayet bundan sonra da Adana Sancağının merkez ilçesi olmuştur. Bu durum Fransız işgaline kadar sürmüştür.”⁸

“1833-1840 yılları arasında Mısır valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın isyanıyla başlayan harekât sonunda Ali Paşa'nın oğlu İbrahim Paşa'nın eline geçmiş, Londra Muahedesi ile de 1841'de tekrar Osmanlı devletine bağlanmıştır. I. Dünya savaşı sonunda (1914-1918) 24 Kânun-ı evvel 1918'de Fransızlar tarafından işgal edilen Adana, ahalisinin şiddetle mukavemeti neticesinde iki yıllık bir Fransız hâkimiyetinden sonra 1921'de Ankara İtilâfnamesi'yle Türkiye'ye teslim edilmiş ve 5 Ocak 1922'de

⁷ Yusuf Hallaçoğlu, “Adana Tarihçesi”, (Ed. Erman Artun, M. Sabri Koz), *Efsaneden Tarihe Tarihten Bugüne Adana: Köprü Başı*, Yapı Kredi Yayınları, 2000, ss. 11-12.

⁸ Çukurova Üniversitesi Adana Tanıtım Sitesi, Çukurova Üniversitesi, <http://adana.cukurova.edu.tr/tarih.asp>, (Erişim Tarihi: 23.01.2015).

Fransızlar şehri kendilerine yardımcı olan Ermenilerle birlikte terk etmişlerdir. Bu tarih bugün Adana'nın kurtuluş günü olarak kutlanmaktadır.”⁹

1.3. Adana'nın Nüfusu

“İlk çağlardan, Osmanlı dönemine kadar kesin bir nüfus kaydına rastlanmayan Adana'ya ilk Türk yerleşmesi 809'da Abbasiler zamanında Ebu Süleym Ferec tarafından yapılmıştır. Adana'nın Türkler tarafından fethinden sonraki nüfusu hakkında ise ancak Osmanlılar döneminde sıhhatli bilgilere rastlanmaktadır. Bununla beraber, Osmanlı öncesinde 1071'den itibaren Oğuzlara mensup Kayıhan, Bayat, Döğer, Yazır, Dodurga, Afşar, Beydili, Bayındır, Salur, Peçenek, Çepni, Yapar, İğdir, Kaçar, Kınık, ve Yüreğir kollarına mensup cemaat ve aşiretlerin yerleştirildiği, kaynaklarda yer almaktadır. Adana şehri ve bağlı nahiyelerdeki nüfusun 1536-1547 yılları arasında yaklaşık olarak 90.000 civarında olduğu bilinmektedir.”¹⁰

Cumhuriyetin ilanından sonra 1927 nüfus sayımına göre 227.735 olan şehrin nüfusu, 1965'te 903.812 olarak tespit edilmiştir (Adana, 1994:2). Günümüzde ise 2014 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi kayıtlarına göre şehrin nüfusu, 2.165.595 olarak belirlenmiştir.¹¹

1.4. Adana'nın Sosyal ve Kültürel Yapısı

Tarih boyunca Hititlerden Bizanslılara, Araplardan Türklere kadar birçok uygarlık ve medeniyete ev sahipliği yapmış olan Adana yöresi zengin bir kültür mirasına sahiptir. Binlerce yıllık tarihten süzülerek gelen bu ortak kültür mirasını şekillendiren, ona son halini veren ve günümüze kadar getiren Türkler olmuştur.

“MS. VII. Yüzyıl, Adana'da kültürel değişimin en belirgin dönüm noktalarından biridir. Müslüman Arap akınlarının uç beyleri olarak, çeşitli dönemlerde Anadolu topraklarına giren Türkmenler, buraları etkilemeye başlamışlardır. Bu olgu XIII. yy. dan sonra daha da belirginleşmiştir... Yerli halkın Müslümanlığı benimseyerek egemen yönetimle bütünleştiği bu dönemde binlerce yılın Helen, Roma, Ermeni kültürleriyle İslam-Türk uygarlığı bir etkileşime girerken, günümüzdeki kültürel yapıyı belirleyecek

⁹ Halaçoğlu, *aqe*, s. 12.

¹⁰ Halaçoğlu, *age*, a.y.

¹¹ *Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) Sonuçları*, Türkiye İstatistik Kurumu, <http://www.tuik.gov.tr>. (Erişim Tarihi: 25.01.2015).

bir çatışma da yaşanmaktaydı...¹²

Bölgede yarı göçebe şeklinde yaşayan Türkmen ve Yörükler, bugünkü Adana kültürünün asıl yapı taşlarını oluşturmuşlardır. Yaşadıkları bölgenin fiziki yapısının etkisi de kendilerine has kültürlerini uzun süre muhafaza ederek günümüze kadar ulaşmasını sağlamıştır.

“Toroslar ve civarı dağlık coğrafyaya sahiptir. Yakın zamana kadar kapalı toplum yapısına sahip olan bu yörede gelenek, görenek, örf ve adetlerin korunduğunu görüyoruz. Adana’da ilk yerleşmeler, önceleri konar-göçer yaşamın sürdürüldüğü dağlık yörelere olmuştur. Adana’da ova, dağ, yayla ve deniz kültürü iç içedir. Gelenekleri ve içinde bulundukları çevrenin sosyo-ekonomik durumuna göre davranış kalıpları geliştirirler. Yörük ve Türkmenlerin, sosyo-ekonomik yapılarıyla, kentin kültürel dokusunda etkin bir yerleri bulunmaktadır.”¹³

“Güz ve kış mevsimlerini ovalarda, ilkbahar ve yazı yaylalarda geçiren, dağ düzlüklerinde tahıl ekimi, hayvancılık ve ormancılıkla geçinen Yörükler, Çukurova kültürünün özgün bir parçasını oluştururlar... Selçuklulardan başlayarak, Osmanlı İmparatorluğu’nun son dönemine dek, merkezi yönetimle sık sık çatışmaya giren Türkmenler ve Yörükler, yerleşim yerlerinin dışa kapallılığı nedeniyle özerkliklerini koruyabilmişlerdir. Selçuklulardan Osmanlı İmparatorluğu’na uzanan yüzlerce yılda yaşamsal ve kültürel özelliklerini fazla değişmeden koruyan Yörükler, XIX. yy Çukurova’sında önemli bir yer tutmaktadır... Bu yarı yerleşik ya da yerleşik yaşamda ortaya çıkan Türkmen-Yörük kültürü, Çukurova’nın yüzlerce yıllık kültür birikiminin etkilerini taşıırken, günümüzdeki Adana kültürünün de temelini oluşturuyordu.”¹⁴

“Orta Asya’dan gelip Adana’yı yurt tutan Türkmenler göç yollarında kültürleşme yoluyla kültür alışverişinde bulunarak bunları Adana’ya taşımışlardır. Yeni yurt Adana’da tanışılan kültürlerle ve yazlak-güzlek, kışlak ve konalgalar arasında kültürleşme sürmüştür. Taşınan Orta Asya ve göç yolları kültürü, yeni yurt Adana kültürü ve İslami kültür, yüzyıllar boyu süren kültürleşme sürecinde yoğrularak bir Adana kültürü oluşturmuştur.”¹⁵

Önceleri sadece tarım, hayvancılık, ormancılık ve dokumacılık gibi işlerle uğraşan halkın sosyal kültürel yaşamı, sanayinin gelişmeye başlamasıyla birlikte

¹² Yurt Ansiklopedisi, “Adana” maddesi, *Yurt Ansiklopedisi*, s. 137.

¹³ Erman Artun, *Adana Halk Kültürü*, Ulusoy Matbaacılık Ltd. Şti., Adana, 2006, s. 3.

¹⁴ Yurt Ansiklopedisi, *age.*, C. I, s. 137.

¹⁵ Erman Artun, *Adana Halk Kültürü Araştırmaları 1*, Altın Koza Yayınları, Adana, 2000, s. 7.

değişikliğe uğramıştır.

“Adana’nın 1950-1970 arasındaki sanayileşmesi, ticaretin hızlanması ve makinalı tarıma geçiş, yüzlerce yıllık kültürel yapıyı derinden sarsmıştır. Bu dönemde, önce, kentte giyim-kuşam, beslenme, inançlar vb. geleneksel kültürel öğeler çağdaş biçimler almaya başlamıştır... Kent ve köy arasında kültürel bir ayrım ortaya çıktığı gibi, kent içi bir ayrımlaşma da görülmektedir. Üst gelir guruplarının bulunduğu yerleşme kesimlerinde değişik bir yaşayış biçimi oluşurken, gecekonduarda yaşayan işçi kesimlerinde de geleneksel toplum yapısı, bir ölçüde direnmekle birlikte, yeni koşullara uymaya başlamıştır. Geleneksel düğün, ölüm törenleri, türkülerin etkinliği bölgeler arasında farklılıklar göstermektedir.”¹⁶

Bütün bunlarla birlikte yörede tarımın gelişmesi ve tarım sanayi ürünlerinin üretiminin artmasıyla tarımda; sanayi kuruluşlarının artmasıyla sanayide işgücü ihtiyacının yükselmesi, yöreye içgöçü artıran önemli sebepler olmuştur. Ayrıca bu bölgenin, dar gelirli insanların ekonomik olarak rahat yaşayabilmesine elverişli olması da bu durumu etkilemiştir. Dolayısıyla farklı yörelerden ve kültürlerden gelen insanların bu yörede toplanması, Adana’da yaşayış biçimini ve kültürün değişmesini etkileyen sebepler arasında gösterilebilir.

Adana’nın bu tarihi sosyal ve kültürel yapısı, kaçınılmaz olarak yörenin müziğini de etkileyerek günümüze kadar gelmesini sağlamıştır.

¹⁶ Yurt Ansiklopedisi, *age.*, C. I, s. 137.

İKİNCİ BÖLÜM

2. TRT REPERTUVARINDA YER ALAN ADANA TÜRKÜLERİNİN TÜR VE BİÇİM YÖNÜNDEN İNCELENMESİ

2.1. Türkü Kavramı

Hem Türk Halk Edebiyatında hem de Türk Halk Müziği içerisinde bir tür olarak ifade edebileceğimiz Türkü kavramı ile ilgili, gerek müzik gerekse halk bilimi alanında birçok araştırmacı, genel olarak bir birinden çok farklı olmayan ve birbirini tamamlayan çeşitli tanımlama ve açıklamalarda bulunmuşlardır.

Hece ölçüsüyle yazılmış ve halk ezgileriyle bestelenmiş manzume¹⁷ türü olan türkü kavramı için birçok tanımlama yapılmıştır.

Mehmet Özbek; “Hece ölçüsüyle yazılmış, çok defa kavuştaklı olan, bir halk şiiri biçimi; bu biçimdeki şiirle, özel ezgisinin oluşturduğu bir bütün.”¹⁸ Şeklinde bir tanımlamayla, halk şiiri ve halk ezgisinin ayrılmaz bütünlüğüne vurgu yapmıştır.

Onur Akdoğu bu tür için; “ Daha çok hece vezni, azda olsa aruz vezni ile yazılmış Türk Halk Edebiyatına ait sözlerin, genel olarak, basit kolayca anlaşılabilir ve küçük soluklu ezgilendirilmesi sonucu oluşur.”¹⁹ İfadelerini kullanmıştır.

Nurettin Albayrak; “Ezgi ile söylenen halk şiirinin her çeşidine verilen ad. Türküye Azerbaycan Türkçesinde ‘mahnı’, Başkurtçada ‘halk yırı’, Kazak Türkçesinde ‘türki, türük, halık anı’, Kırgızcada ‘eldikır, türkü’, Özbekçede ‘türki, halk kaşığı’, Tatarcaada ‘halıkcırı’, Türkmencede ‘halk aydımı’, Uygurcada ‘nahşa, koça nahşisi’ adı verilmektedir. Aşık şiirleri gibi düzenleyicisi bilinenler yanında, çoğunlukla türküler düzenleyicisi bilinmeyen, halkın sözlü geleneğinde oluşup gelişen, çağdan çağa ve yerden yere içeriğinde olsun, biçiminde olsun zenginleşmelere, bozulmalara, kırılmalara uğrayabilen ve her zaman bir ezgi eşliğinde söylenen şiirlerdir.”²⁰ İfadeleriyle, Türkünün değişime açık, yaşayan bir halk ürünü olduğunu belirterek bu kavrama açıklık getirmiştir.

¹⁷ *Türkçe Sözlük*, “Türkü”, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 2011, s. 3645.

¹⁸ Mehmet Özbek, *Türk Halk Müziği El Kitabı I Terimler Sözlüğü*, Atatürk Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yay., Ankara, 1998, s. 79.

¹⁹ Onur Akdoğu, *Türler ve Biçimler*, Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir, 1996, s.148.

²⁰ Nurettin Albayrak, “Türkü”, *Ansiklopedik Halk Edebiyatı Sözlüğü*, Kapı Yayınları, İstanbul, 2010, s. 537.

Mevcut farklılığın genellikle ezgilerde görüldüğünü söyleyen Erman Artun; “Halk Edebiyatı ürünleri içerisinde biçim mi, tür mü olduğu konusunda en çok tartışılan ürün türküdür. Türkü terimi konusu, ezgisi ve şekil özelliği ne olursa olsun pek çok anonim manzumeyi içine alabilecek bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkü, farklı nazım birimi ve şekillerinden oluşmuş, farklılığı genellikle ezgilerinde görülen bir nazım türüdür. Türkülerin hane, bent ve kavuştak adı verilen bölümlerini, bent ve kavuştakların mısra sayıları, kafiye örgüsü gibi yapısal ve biçimsel özelliklerini göz önüne alıp bunların türküye özel nitelikler olduğunu kabul edersek türküyü bir nazım biçimi olarak değerlendirebiliriz. Ancak türkü, çeşitli nazım şekillerinde yazılmış şiirlerin müzik eşliğinde söylenmesi yönüyle nazım türüdür.”²¹ Şeklinde yaptığı açıklamayla Türk Halk Müziğinde bir tür olarak değerlendirdiğimiz Türkü kavramının, Halk edebiyatı içerisinde de müzikten ayrı düşünülmemeyeceğini belirtmiştir.

Yine Nurer Uğurlu da “Türkü, kendine özgü çeşitli ezgilerle söylenen anonim halk şiiri biçimidir.”²² Diyerek türkünün kısa bir tanımını yapmıştır.

Bu tanımlamaları daha da genişletmemiz mümkündür. Ancak yukarıda da görüldüğü gibi hemen hemen yapılan bütün tanımlamalarda Türkü, halk şiirinin halk ezgileriyle söylendiği, söz ve müziğin oluşturduğu ayrılmaz bir bütün olarak karşımıza çıkacaktır.

Müzikte türü belirleyen ve vazgeçilmez öğelerden biri de kullanılan çalgılardır. Yöre müziğinde kullanılan çalgılar, genel olarak Türk halk Müziği’nde kullanılan halk çalgılarıdır.

2.2. Yörede Kullanılan Halk Çalgıları

Yörede en çok kullanılan halk çalgıları davul, zurna, bağlama ve kavalıdır. Geçmişte bağlamaya göre kavalın Çukurova’da daha yaygın olduğu bilinmektedir. Yöre halkının konar-göçerliliği, taşınması kolay ve volümlü bir saz olması kavalın daha yaygın olmasını sağlamıştır. Türkmenlerin yerleşik düzene geçmesiyle malcılık azalmış, dolayısıyla kaval çalma geleneği de tarihe gömülmüş, çoban kavalı yerini bağlamaya bırakmıştır. Ayrıca köy düğünlerinin davul-zurnayla yapılması, diğer sazların bölgeye girmesini engellemiş, klarnet, keman ve kabak kemane Silifke’de yaygın olduğu halde Çukurova’ya girememiştir. Geçmişte Gaziantep’lilerin ‘zambur’, Hataylıların ‘argun’,

²¹ Erman Artun, *Türk Halk Edebiyatına Giriş*, Kitabevi Yayınları, İstanbul, 2004, s. 131.

²² Nurer Uğurlu, *Folklor ve Etnografya Halk Türkülerimiz*, Örgün Yayınevi, İstanbul, 2009, s. 87.

Burdurluların ‘sipsi’ dediği kamıştan yapılmış düdüklerin de Çukurova’da yaygın olduğu bilinmektedir. Ancak koruma altına alınmayışı, halkın geleneksel çalgılarına sahip çıkmayı bu çalgıların unutulmasına neden olmuştur. Yörede karşımıza çıkan bir başka halk sazı da ‘ırızva’dır.²³

Bela Bartok yöreye yaptığı derleme gezilerinden birinde; ‘kemençe’ adlı ‘rebab’a benzer, eski tarzda çalınan, kemandan daha büyük olmadığı halde viyolonsel gibi tutulan, hemen hemen bizim keman gibi akort ediliyor dediği bir çalgıdan bahsetmiştir.²⁴ Bu çalgının, Yörüklerin kemençe dediği hegit olduğu bilinmektedir.

Halil Atılğan yörede daha önceden kullanılmış ve günümüzde kullanılan halk çalgılarını: “Bağlama ailesi, kaval, dilli düdük, davul, zurna, deblek(darbuka), def, kaşık, hegit, ırızva, bulgarı ve kargıdan yapılan nefesli düdüklerdir. Bunlardan bulgar ve hegit kaybolmuş, ırızva ise Düziçi, Bahçe tarafında hâlâ kullanılmaktadır. Kabak kemane ve mey ise, il ve ilçe merkezlerindeki halk eğitimi ve benzeri eğitim kurumlarındaki halk müziği topluluklarında renk saz olarak kullanılmaktadır. Saimbeyli’deki Çerkezlerin kullandığı ağız mızak ve garmon yaygın olmasa da Çukurova halk çalgılarına ayrı bir renk katmaktadır.”²⁵ Şeklinde sıralamıştır.

Adana’da, bu çalgılar kullanılarak veya çalgısız bir şekilde, farklı ortamlarda yöre türkülerinin oluşmasını veya yayılmasını sağlayan, bir türkü söyleme geleneği vardır.

2.3. Adana’da Türkü Söyleme Geleneğine Genel Bir Bakış

Türk Halk Mûsikisi’nin iki büyük kaynaktan beslendiği görülmektedir:

1. Âşıklar
2. Türkü Yakıcılar

Bu iki gurup halk sanatçıları, çeşitli eski ezgilerden, akıllarında kalanları, bilmeyerek, bir başka söz altında birleştirmek suretiyle yeni yeni türkülerin meydana gelmesine sebep olurlar. Bu işi yaparken daha önceden bilinen kuralları uygulamayı düşünmezler, uygulayamazlar. Zira nazari müzik bilgileri yoktur. İçgüdü ile yaparlar bu

²³ Halil Atılğan, *Çukurova Türküleri 1*, Adana Valiliği Yayınları, Ankara, 1998, ss. 22-23.

²⁴ Bela Bartok, *Küçük Asya’dan Türk Halk Musikisi*, Pan Yayıncılık, İstanbul, 1991, s. 239.

²⁵ Atılğan, *age.*, s. 23

işi. Âşıklardan birçoğu eskiden yaşamış büyük ozanların deyişlerini, yetiştikleri yerin müziği ile söylerler.²⁶

Nurettin Albayrak da; “Zamanla türküyü yakan sanatçının adı, türkünün topluma ters düşen söz ve ezgi bölümleri gibi kişisel izler silinir. Böylece önceleri belli bir kişinin malı olan türkü, bir süre sonra toplumun malı olarak anonim bir halk ürünü karakterine bürünür.” Diyerek; ‘yakıcıları/söyleyenleri belli olmayanlar (asıl türküler)’ ve ‘saz şairleri’ olmak üzere, türkülerini besleyen iki ana kaynaktan bahsetmektedir.²⁷

Bu açıklamalara paralel olarak Adana’daki türkülerde ve türkü söyleme geleneğinde âşıklar ve ağıtlar önemli bir yer tutmaktadır.

Adana’da sazlı (telden) ve sazsız (dilden) âşıklar vardır. Bunlar şiirlerini doğaçlama yoluyla veya kalemle (yazarak) söyleyebilir ya da birkaç özelliğe birden sahip olabilirler. Yörede geleneğe bağlı olarak şiir söyleyenlere ‘âşık’, bu söyleme biçimine ‘âşıklık – âşıklama’, âşıkları yönlendiren kurallar bütününe de ‘âşıklık geleneği’ adı verilmektedir.²⁸

Karacaoğlan ve Dadaloğlu gibi iki usta aşığın yaşadığı bu bölgedeki âşıklık geleneği, Türk Halk Müziği açısından büyük önem arz etmektedir. Bu konuda önemli çalışmalardan birini yapan Bülent Arı, yöre âşıklarından Halil Karabulut ile yaptığı görüşmede “Eskiden her obanın, her köyün, her aşiretin bir aşığı olmak zorundaymış, bununla guru duyarlarmış. Gerek nişan, gerek düğün, gerekse başka sebeplerle yapılan toplantıya her köy aşığı katılmak durumundaymış. Düğünlerde ise damat ve gelinin âşıklarını atıştırmak, düğünün en ilgi çekici bölümüymüş.”²⁹ Dediğini ifade ederek âşıklık geleneğinin, yörede türkü söyleme geleneğindeki yerini bize göstermiştir.

Âşıklık geleneğinin yöredeki en eski ustalarından olan Karacaoğlan, öyle benimsenmiştir ki, yörede ‘türkü söylemek’ teriminin yerini Karacaoğlan çığırmak/söylemek almış, iyi günde de kötü günde de Karacaoğlan türkülerini söylenir olmuştur.³⁰

Âşıklık geleneği gibi, Adana’da türkü söyleme geleneğinde ağıtların da önemli bir yeri vardır. Çukurova ağıtları konusunda önemli çalışmalardan birisine imza atan

²⁶ Atıncı Emnalar, *Tüm Yönleriyle Türk Halk Müziği ve Nazariyatı*, Ege Üniversitesi Basımevi, 1998, s. 28.

²⁷ Albayrak, *age.*, s. 538

²⁸ Erman Artun, *Adana Halk Kültürü Araştırmaları I*, Altın Koza Yayınları, Adana, 2000, s. 265.

²⁹ Bülent Arı, *Adana’da Geçmişten Bugüne Âşıklık Geleneği*, (Karacaoğlan-1966), Altın Koza Yayınları, Adana, 2009, s. 33.

³⁰ Esma Şimşek, “Karaca Oğlan’a Bağlı Olarak Anlatılan Kısa Hikâyeli Türküler”, *Milli Folklor*, C.10, S.76, Ankara, 2007, s. 41.

İsmail Görkem, “*Türk Edebiyatında Ağıtlar Çukurova Ağıtları Metin-İnceleme*” isimli çalışmasında, özellikle ölü evlerinde söylenen ağıtların söyleyenler tarafından hatırlanmadığını, orada bulunan hafızası kuvvetli şahısların zihinlerinde tutarak bu şekilde bir araya getirip tasnif ettiklerini ve dilden dile söylenerek yayıldığını ifade etmiştir. Daha sonra bu ağıtların ev işlerinde, tarlalarda, düğünlerde, köy kahvelerinde karşılıklı olarak, tek kişi veya birkaç kişi birlikte söylendiğini belirtmiştir.³¹ Bu ifadeler de ağıtların türkülerdeki ve türkü söyleme geleneğindeki etkilerini vurgulamaktadır.

Bela Bartok, bölgeye yaptığı derleme gezilerinde, özellikle türkü icralarında gördüğü bir özelliği; “Yürüklerin yaşadığı yöreyle çevresindeki yerlerde, mümkün olan en tiz perdede, yani sesin en yukarı bölgesinde türkü söyleme yönünde bir eğilim var.”³² Diyerek dile getirmiştir.

Hikâyeli türkü söyleme geleneği de yörede önemli bir yere sahiptir. Çukurova yöresinde, insanların başlarından geçen olaylara, şahit olunan durumlara ve yaşanan duygulara tercüman olan tüm nazım parçalarının hepsine birden türkü denir. Ağıt da türküdür, ninni de türküdür. Çukurova yöresinde belli bir gelenek içerisinde söylenen türkülerin ortaya çıkmasına, söylenmesine zemin hazırlayan bir olay, durum ya da duygu mutlaka vardır. Türkünün söylenme nedeni olan bu kısım, türkünün hikâyesi olarak adlandırılır. Bu bölüm türkünün konusuna, anlatanın tutumuna ve hatırlanabilme gibi ölçütlere bağlı olarak uzayıp kısalabilir. Hikâyeli türkülerde asıl olan kısım nazım yani türkü olduğu için, açıklama niteliğindeki nesir bölümünün aktarımı zaman zaman ihmal edilmiş ve unutulabilmiştir.³³

Ayrıca yörede, özellikle kadınlar arasında yapılan ve “Kekil Günü” denilen toplu çalıp söyleme âdeti de vardır. Yörüklerin ‘Kekil Günü’ dedikleri ve bazı illerimizde ‘Kına Gecesi’ diye bilinen ‘Paça Âdeti’ genellikle, cumartesi günleri yapılmaktadır. Bu âdete yörede ‘Kekil’ denilmektedir. Kekil günü, yalnızca kadınlara ait bir gündür. O gün diğer obalardan birçok kadın ve genç kızlar gelir. Akşama kadar türküler söylenir, tefler çalınır ve ‘Kekil Günü’ kutlanır. Bu özel gün, gelinlerin son

³¹ İsmail Görkem, *Türk Edebiyatında Ağıtlar Çukurova Ağıtları Metin-İnceleme*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2001, s. 96.

³² Bartok, *age.*, s. 47.

³³ Ayhan Karakaş, *Çukurova Türkü Söyleme Geleneğinde Hikâyeli Türküler*, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı *Yayımlanmamış Doktora Tezi*, Adana, 2011, s. 36.

gelinlik günüdür. Kekil gününde kadınlar tarafından söylenen birçok türküler bulunmaktadır.³⁴

Bu tür geleneklerle günümüze kadar ulaşan yöre türkülerinin tür ve biçim yapıları, Geleneksel Türk Halk Müziğinin genel yapısının anlaşılabilmesi açısından önemlidir.

2.4. Türkülerin Tür ve Biçim Yönünden İncelenmesi

Adana yöresine ait olan eserlerin türlerinin belirlenerek, biçimsel yapılarının tespitinde Onur Akdoğu'nun Tür ve biçim inceleme yöntemleri kullanılmıştır.³⁵

Türk Müziği'nde türü belirleyen öğelerin başında makamsal olması gelmektedir. Diğer öğeler ise; ses-perde dizgeleri, çalgılar, seslendirme biçimleri(tavır), sözel biçim, usul, ağız ve içeriktir.³⁶

Türk Müziği'nin bir alt türü olan Geleneksel Halk Müziği'nde türü belirleyen öğeler şunlardır:

1. Dizgesel Öğeler: Ghm'de, Geleneksel Türk Müziği'nin diğer türlerinde olduğu gibi on yedili perde dizgesi kullanılır.
2. Çalgısal Öğeler: Bağlama, cura, divan, üç telli, tanbura, kabak kemane, sipsi, kaval, mey, davul, zurna, bu türün içinde kullanılan belli başlı çalgılardır.
3. Ezgisel Öğeler: Ezgiler bezekli olup; küme, motif, ezgi sekilemeleri yoğun olarak kullanılmıştır.
4. Ritimsel Öğeler: Usulsüz ve usullü olabilir. Usullü alt türlerden, genel olarak on beş zamanlıya kadar olan küçük usuller kullanılmış olup, on zamanlıya kadar olan usuller yoğundur.
5. Biçimsel Öğeler: Genel olarak bir bölümlü biçimler kullanılmıştır.
6. İcrâsal Öğeler: Bu öğeleri ağız, tavır ve düzen olarak üçe ayırıyoruz.
 - a. Ağız: Sözel türlerde türü belirleyen bir öğedir.
 - b. Tavır: Hem sözel, hem çalgısal türlerde, türü belirleyen bir öğe olarak kullanılır. Örneğin Zeybek tavrının, Zeybek türünü belirleyen öğelerden biri olması gibi.

³⁴ Mehmet Öcal, *Türk Halk Müziğinde Toplu Çalma-Söyleme Geleneği*, <http://www.musikidergisi.net/?p=766>, (Erişim Tarihi: 01,02,2015).

³⁵ Bu konuda geniş bilgi için bk.: Onur Akdoğu, *Türk Müziğinde Türler ve Biçimler*, Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir, 1996.

³⁶ Akdoğu, *age.*, ss. 2-5.

c. Düzen: Ghm’de seslendirilecek eserin makamı, dolayısıyla durak ve güçlü sesleri dikkate alınarak, telli çalgılarda her telin belirli bir sese eşleştirilmesiyle oluşturulan akort şekline düzen denilir. Günümüzde, bozuk düzen(kara düzen), bağlama düzeni, ve misket düzeni adlarıyla anılan üç ayrı düzen yoğun olarak kullanılmaktadır. Dolayısıyla, tavrın ilk aşaması sonucu oluşan sürelerin, ilgili düzen içinde dağılımı, tavrın ikinci aşamasını dolayısıyla, tavrın kendisini oluşturduğu için, düzen türü belirleyen öğelerden biri olarak karşımıza çıkar.

Bu öğelerden hiçbirisi tek başına bir türü belirleyemez. Mutlak suretle, daha başka öğelerinde beraberce bulunması gerekir.³⁷

Akdoğu, Türün belirlenmesi için gerekli olan bu bilgilerle birlikte, biçimi oluşturan temel öğeleri; motif, cümlecik, cümle, dönem ve bölüm şeklinde sıralayarak, tüm bu öğelerin temel taşının ses olduğunu belirtmiş ve bir eserin biçiminin nasıl saptanabileceğini şöyle açıklamıştır:

“Bir eserin biçiminin saptanabilmesi için, eserin bölümlerinin, bölüm yoksa cümlelerinin öncelikli olarak saptanması gerekir. Bunun için de eser baştan sona seslendirilir ve incelenir.

İnceleme sırasında, eserin biçimini basit olarak anlatabilmek ve aynı basitlikte yazabilmek, anlatımımızı ya da biçime ilişkin yazılı saptamamızı başkalarının kolayca anlayabilmesi için, temel koşuldur. Bu koşulu gerçekleştirmek için, motif ve ezgiye ilişkin baştan bu ana kadar yaptığımız kısaltıların yanında, cümlecik, cümle, söylem, bölüm, köprü adlarıyla andığımız biçimsel öğeleri belirten harflerden yararlanılır. Bu öğeleri belirten ve biçim yazısını oluşturan harfleri açıklayacak olursak:

Biçim Yazısını Belirten Harfler:

1. Cümle: a, b, c, gibi küçük harflerle belirtilir. Şayet eser içinde cümlenin benzeri (çatal, çeşitleme) kullanılmışsa, bu kez, a', b', c' şeklinde harfler yazılır. Aynı cümlenin birden fazla çatalı olması durumunda ise, harfler, a¹, a², a³ şeklinde belirtilir.

2. Cümlecik: a₁, b₁, c₁ şeklinde belirtilir. Şayet aynı cümlecğin benzeri (çatal, çeşitleme) kullanılıyorsa a₁', b₁', c₁' olarak yazıya aktarılır. Eğer aynı cümlecğin birden fazla çatalı kullanılmışsa, bu kez de a₁¹, a₁², a₁³ şeklinde yazılır.

3. Köprü: k harfiye belirtilir. Aynı köprünün çatalları k¹, k², birden fazla köprü varsa k₁, k₂ olarak yazılır.

³⁷ Akdoğu, *age.*, ss. 146-147.

4. Söylem: s harfiyle belirtilir. Birden fazla söylem olduğu taktirde, yazım, s_1, s_2 , söylemin benzerleri için de s_1^1, s_1^2 şeklinde gerçekleştirilir.

5. Bölüm: A, B, C gibi büyük harflerle belirtilir. Aynı bölümün benzeri ise A', B', C' şeklinde yazılır.

Bütün bunlardan başka eser içindeki dönüş işaretleri, aynı nota yazısında olduğu gibi belirtilir.

Tüm bu anlattıklarımız biçim yazısı içinde uygulandığında, çok uzun süren sahifeler dolusu eserlerin dahi, biçimsel açıdan kısa ve basit olarak anlatımı gerçekleşir.

Eserin biçimini belirten yazı, biçimin kurgusunu oluşturur.”³⁸

Onur Akdoğu Türk Müziği’nde kullanılan biçimleri de şöyle sıralamıştır:

a - Tek Cümlecikli Biçim: Bu biçim içinde ezgilendirilmiş bir eser, biçimin adından da anlaşılacağı gibi tek cümlecikten oluşur. Böyle bir eserin seslendirilmesi sonucu tam bir bitiş etkisi oluşmaz.

b - Tek Cümleli Biçim: Bu biçim içinde ezgilendirilmiş bir eser ise bir cümleden bazen de bir söylemden oluşur. Böyle bir eserin seslendirilmesi sonucu tam bir bitiş etkisi oluşur.

c - Bir Bölümlü Biçim: Tek dönemden oluşan biçim olup, dönemi birbirine bağlayan cümlelerden ilki ya da ilkleri, yani öncüller, genel olarak yarım kararlı, bazen de tam kararlı olabilir.

Tek cümlecikli, tek cümleli ve bir bölümlü eserler, biçimin küçüklüğünden ötürü genel olarak küçük soluklu eserlerdir. Fakat bazen bazı besteciler biçimin küçüklüğüne karşı, ezgisel açıdan daha derin soluklu eserler yapmayı başarmışlardır.³⁹

Yaptığımız biçim analizlerinin daha iyi anlaşılabilmesi açısından, eserlerin biçim kurgularının ne şekilde tespit edildiği, incelediğimiz eserlerden biri üzerinde örnek olarak aşağıdaki gibi gösterilmiştir.

³⁸ Akdoğu, *age.*, ss. 67-68.

³⁹ Akdoğu, *age.*, ss. 70-73.

YÖRE
ADANA / Seyhan -Kozan

DERLEME TARİHİ
21.07.1941

KAYNAK KİŞİ
AHMET SÖNMEZ

BAŞ UCUMDA ALTI PATLAR

DERLEYEN
ANK. DEV. KONS.

NOTALAYAN
ALTAN DEMİREL

SÜRE: 52

(a)

BA ŞU CUM DA AL TI PAT LAR
A Tİ MA Bİ NİP KAÇ MA
E Lİ Mİ LE CA MA SAR

(b)

DİM İ LE Şİ Nİ KURT LA RAT ME LAR DİM
DİM Kİ SE Zİ Nİ Ğİ LER GEÇ DE GÖR DİM
DA YİM SE FE RE GE Dİ YOR AR ZU HAL VE
CA Hİ Lİ Dİ BE NİM YA RİM RIM NA KAF
Yİ Kİ LA Sİ YA LAN DÜN YA SAN YU KI BEN DE
Rİ RİM KURT LAR DİM
TAN BİÇ ME DIM
NU RA TAL DIM

Söz kısmının başladığı yerden a_1 cümlecği başlamış, üç ölçü devam ederek “mi” notasında, ezgi yapısında bir duraklama ile tamamlanmıştır. Aynı yapı yine üç ölçü boyunca küçük bir iki farklılıkla devam ettiği için buraya da a_1' cümlecği denilmiştir. Bu şekilde (a) cümlesi oluşmuştur. Daha sonra ezgi yapısı değişerek üç ölçü sonunda “do” notasında b_1 cümlecğini ve devamında ezgi yapısı yine üç ölçü devam edip “la” notasında b_2 cümlecğini meydana getirmiştir. Bu iki cümlecik de (b) cümlesini oluşturmuştur. (a) ve (b) cümleleri de genel olarak bir birini tamamlar nitelikte olduğu için A harfiyle gösterilen bir bölüm meydana getirmiştir. Eserdeki dönüş işaretleri de aynen gösterilmiştir.

İki cümleli bir bölümlü, eserin biçim kurgusu $A[a(a_1+a_1')]+||:b(b_1+b_2):||$ şeklinde ortaya çıkmıştır.

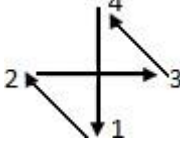
İncelemeye tabi tutulan eserler içerisinde, notaları saz bölümüyle başlayan eserlerin biçim kurguları, sözlü bölümden başlanarak yapılmıştır. Bunun nedeni sözlü nakarat kısımların ezgilerinin, aynı şekilde eserin başında giriş sazı olarak kullanılmasıdır.

Çalışmamızda, TRT repertuvarında yöresi Adana olarak geçen 50 adet eser, yukarıda ifade ettiğimiz bu yöntemlere göre incelenerek, aşağıda tablolar halinde gösterilmiştir.

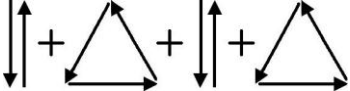
Tablo 1. Adana Köprü Başı

ESERİN ADI	Adana Köprü Başı
YÖRESİ	ADANA
THM REPERTUVAR NO	4219
KAYNAK KİŞİ	Selahattin SARIKAYA
DERLEYEN	Halil ATILGAN
NOTAYA ALAN	Halil ATILGAN
TÜR	Türkü
BİÇİM	:a(:a ₁ : +a ₂):
USÛL	2/4
RİTMİK YAPI	El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Eserde seyre dügâh perdesi ile girilmiştir. Dügâh ve nevâ perdeleri arasında uşşak dörtlüsü ile tekrarlanan ezgi yapıları kullanılmış ve dügâhta uşşak ile karar verilmiştir. Eserde sadece uşşak dörtlüsü kullanılmıştır. Tam bir dizi kullanmamasına ve makam özelliklerini karşılamamasına rağmen uşşak makamına benzemektedir diyebiliriz.	

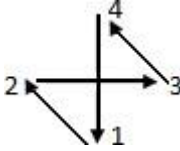
Tablo 2. Ağsayam Eziliyor

ESERİN ADI	Ağsayam Eziliyor
YÖRESİ	ADANA / Seyhan-Feke-Kır Kuşağı
THM REPERTUVAR NO	4590
KAYNAK KİŞİ	Hüsam Ali
DERLEYEN	Ankara Devlet Konservatuvarı
NOTAYA ALAN	Altan DEMİREL
TÜR	Türkü
BİÇİM	$a(a_1+a_1')$
USÛL	4/4
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 2+2 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Eserde seyire rast perdesi ile girilmiştir. Dügâh perdesi ve hüseyini perdeleri arasında, hüseyini perdesi güçlendirilerek hüseyini beşlisi ile ezgi tekrarları yapılmış, hüseyini perdesinde karar edilmiştir. Eserde sadece hüseyini beşlisi kullanılmıştır. Tam bir dizi kullanmamasına ve makam özelliklerini karşılamamasına rağmen hüseyini makamına benzemektedir diyebiliriz.	

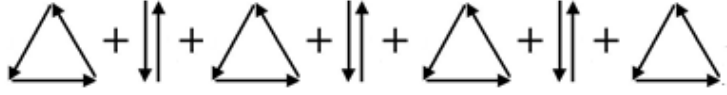
Tablo 3. Ah Neyleyim Gönül

ESERİN ADI	Ah Neyleyim Gönül
YÖRESİ	ADANA
THM REPERTUVAR NO	3631
KAYNAK KİŞİ	Âşık FERRAHİ
DERLEYEN	Nurettin DADALOĞLU
NOTAYA ALAN	Nurettin DADALOĞLU
TÜR	Türkü
BİÇİM	A(:a: + :b:)
USÛL	10/8
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 2+3+2+3 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Eserin ara sazında seyire hüseyini perdesi ile girilmiş, acem perdesi alınarak gezinilen ezgi yapısı ile dügâhta uşşaklı kalış yapılmıştır. Söz kısmına gerdaniye perdesi işle girilmiş, eviç perdesi geçici olarak kullanılmış, ardından acem perdesi tekrar alınarak nevâda buselikli kalış yapılmıştır. Acem ve dügâh perdeleri arasında tekrarlanan ezgi yapıları ile dügâhta uşşaklı karar verilmiştir. Eserde uşşak dörtlüsü kullanılmış ancak tam bir dizi olarak gösterilmemiştir. Nevâda buselik üçlüsü ile kalışlar yapılmıştır. Uşşak makamına benzediğini söyleyebiliriz.	

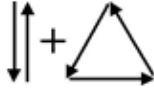
Tablo 4. Asker Oldum Giydim Yelek

ESERİN ADI	Asker Oldum Giydim Yelek
YÖRESİ	ADANA
THM REPERTUVAR NO	4220
KAYNAK KİŞİ	Selahattin SARIKAYA
DERLEYEN	Halil ATILGAN
NOTAYA ALAN	Halil ATILGAN
TÜR	Türkü
BİÇİM	A(:a: + :b+c+d:)
USÛL	4/4
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 2+2 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Ara sazda seyire çargâh perdesi ile girilmiş, hüseyini perdesi güçlendirilerek oluşturulan ezgi yapısı ile dügâhta hüseynili kalış yapılmıştır. Söz bölümünde eviç perdesi alınarak hüseynide uşşak, arkasından nevâda rast gösterilmiştir. Acem ve dügâh perdeleri arasında hüseyini perdesi güçlendirilerek tekrarlanan ezgi yapıları ile dügâhta hüseyini beşlisi ile karar gidilmiştir. Eserde yerinde hüseyini beşlisi ve hüseynide uşşak dörtlüsü kullanılmıştır. Acem perdesi sık sık kullanılsa da hüseyini perdesi güçlendirildiği için eser dizi olarak hüseyini makamını karşılamaktadır. Ancak makamsal özellikleri tam olarak göstermemektedir.	

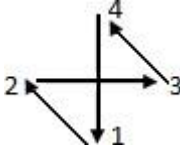
Tablo 5. Aşağıdan Gelir

ESERİN ADI	Aşağıdan Gelir
YÖRESİ	ADANA / Kadirli
THM REPERTUVAR NO	1892
KAYNAK KİŞİ	Hasibe TÜRKMEN
DERLEYEN	Devlet Konservatuarı
NOTAYA ALAN	Ateş KÖYOĞLU
TÜR	Türkü
BİÇİM	$A[a(a_1+a_1')+ :b: +a'+ :b':]$
USÛL	18/8
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 3+2+3+2+3+2+3 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Eserde eviç perdesi ile seyire girilmiştir. Hüseyinde kısa bir uşşak gösterilerek hemen acem perdesi ile nevâda buselikli gezintiler yapılsa da hüseyini perdesinde küçük kalışlar yapılmıştır. Ardından dügâhta hicazlı kalışlar yapılmış ve eserde aynı ezgi tekrarları kullanılarak yerinde hicaz beşlisi ile karar etmiştir. Eser içerisinde, hüseyini güçlendirildiği için dügâhta hicaz beşlisi, nevada buselik dörtlüsü kullanılmıştır. Hüseyinde ise uşşak dörtlüsü tam olarak kullanılmamış, üçlü olarak duyurulmuştur. Dizi bakımından hicaz makamına benzemektedir. Ancak makamın özelliklerini tam olarak karşılamamaktadır.	

Tablo 6. Aşk Yoluna Canı Feda Kılanlar

ESERİN ADI	Aşk Yoluna Canı Feda Kılanlar
YÖRESİ	ADANA
THM REPERTUVAR NO	4221
KAYNAK KİŞİ	Necle BABACAN GEN – Şaban GEN
DERLEYEN	Halil ATILGAN
NOTAYA ALAN	Halil ATILGAN
TÜR	Türkü
BİÇİM	$A[a(a_1+a_1'+a_1)+ :b(b_1+b_2):]$
USÛL	5/8
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 2+3 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Eserin giriş bölümünde segâh ve neva perdeleri arasında çargâh perdesi güçlendirilerek aynı ezgi tekrarları yapılmıştır. Eserin son kısmında ise sırasıyla hüseyini ve neva perdeleri güçlendirilerek, yerinde uşşak dörtlüsü ile karara gidilmiştir. Eserde uşşak dörtlüsü ve hüseyini beşlisi kullanılmıştır. Tam bir dizi kullanılmamıştır. Ancak uşşak makamına benzemektedir diyebiliriz.	

Tablo 7. Baba Gızın Çok mudur (Kına Havası)

ESERİN ADI	Baba Gızın Çok mudur
YÖRESİ	ADANA
THM REPERTUVAR NO	3699
KAYNAK KİŞİ	Yöre Ekibi
DERLEYEN	Esat KABAKLI
NOTAYA ALAN	Esat KABAKLI
TÜR	Türkü
BİÇİM	$A[a(a_1+a_1'+a_2+a_3)+b(b_1+b_2)+ :b_2':]$
USÛL	4/4
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 2+2 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Eserde seyire dügâh perdesi ile girilmiş, dügâh ve hüseyini perdeleri arasında gezinen ezgi yapısı ile dügâhta uşşaklı kalış yapılmıştır. Saz bölümünde eviç ve gerdaniye perdeleri ile hüseynide uşşaklı ve nevada rastlı kalışlar yapılmıştır. Eserin devamında sırasıyla hüseyini ve neva perdeleri güçlendirilerek karara yerinde uşşaklı gidilmiştir. Eserde yerinde hüseyini beşlisi, yerinde uşşak dörtlüsü, nevâda rast dörtlüsü ve hüseynide uşşak üçlüsü kullanılmıştır. Tam bir dizi oluşturmamakla birlikte hüseyini makamına benzemektedir diyebiliriz.	

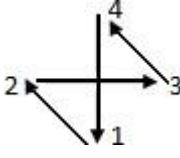
Tablo 8. Baş Ucumda Altı Patlar

ESERİN ADI	Baş Ucumda Altı Patlar
YÖRESİ	ADANA / Seyhan-Kozan
THM REPERTUVAR NO	4633
KAYNAK KİŞİ	Ahmet SÖNMEZ
DERLEYEN	Ankara Devlet Konservatuvarı
NOTAYA ALAN	Altan DEMİREL
TÜR	Türkü
BİÇİM	A[a(a ₁ +a ₁ ')+ :b(b ₁ +b ₂):]
USÛL	2/4
RİTMİK YAPI	El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Ara sazda seyire hüseyini perdesi ile girilmiştir. Gerdaniye perdesi de alınarak oluşturulan ezgi yapısında dügâhta kürdi beşlisi ile kalış yapılmıştır. Dügâh ve gerdaniye perdeleri arasında, hüseyinde kürdi üçlüsü, çargâhta çargâh dörtlüsü ile kısa kalışlar yapılarak gezinilmiş ve yerinde kürdili karar gidilmiştir. Eserde dügâhta kürdi beşlisi, hüseyinde kürdi üçlüsü ve çargâhta çargâh dörtlüsü kullanılmıştır. Dizi ve makam özelliklerini karşılamasa da kürdi makamına benzediğini söyleyebiliriz.	

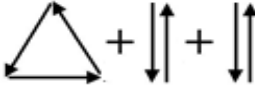
Tablo 9. Bende Gittim Bir Geyiğin Avına

ESERİN ADI	Bende Gittim Bir Geyiğin Avına
YÖRESİ	ADANA Dolayları
THM REPERTUVAR NO	866
KAYNAK KİŞİ	Aziz ŞENSES
DERLEYEN	Ahmet YAMACI
NOTAYA ALAN	Ahmet YAMACI
TÜR	Türkü
BİÇİM	:A(a+b+b'):
USÛL	2/4
RİTMİK YAPI	El ile vuruluşu
SEYİR ve MAKAM	
Eviç perdesi ile seyire girilmiştir. Hemen muhayyer perdesi güçlendirilerek, tiz çargâh perdesi ile muhayyerde uşşak yapılmış ve inici bir ezgi yapısı ile nevâda rastlı kalış gösterilmiştir. Muhayyer perdesi ile devam edilen seyirde yine inici bir ezgi yapısı ile hüseyni perdesi gösterilerek hemen arkasından nim hisar perdesi alınmış ve çargâhta buselik duyurulmuştur. Ezgi tekrar eviç perdesi kullanılarak devam etmiş ve dügâhta hüseynili kalış yapılmıştır. Eserin devamında aynı ezgi yapıları kullanılmış ve karara yerinde hüseyni beşlisi ile gidilmiştir. Eserde dügâhta hüseyni beşlisi, nevâda rast dörtlüsü, muhayyerde uşşak üçlüsü ve çargâhta buselik dörtlüsü kullanılmıştır. Eserde kullanılan dizi herhangi bir makamı tam olarak karşılamamaktadır. Ancak muhayyer makamına benzediğini söyleyebiliriz.	

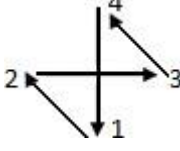
Tablo 10. Bir Kuş Gelir Öte Öte

ESERİN ADI	Bir Kuş Gelir Öte Öte
YÖRESİ	Adana / Pozantı
THM REPERTUVAR NO	3168
KAYNAK KİŞİ	Yöre Ekibi
DERLEYEN	TRT Müzik Daire Başkanlığı
NOTAYA ALAN	Sadettin GÜRHAN
TÜR	Türkü
BİÇİM	$A[:a(a_1+ :a_2:): +a'(:a_2^1: +a_2^2+a_2^3)]$
USÛL	4/4
RİTMİK YAPI	Bir ölçü üç zamanlı usulü, on ölçü iki zamanlı usul takip etmektedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Seyire eviç perdesi ile girilmiştir. Gerdaniye, muhayyer ve sümbüle perdeleri alınarak inici bir ezgi yapısı ile nevâda buselikli kalış yapılmıştır. Aynı ezgi yapıları kullanılarak yerinde hicaz dörtlüsü ile karara gidilmiştir. Eserde düğâhta hicaz dörtlüsü ve nevâda buselik beşlisi kullanılmıştır. Eviç perdesi eser içerisinde sıkça kullanılsa da genel olarak nevâda buselikli kalışlar ile nevâ perdesi güçlendirildiği için dizi bakımından hicaz makamına benzemektedir.	

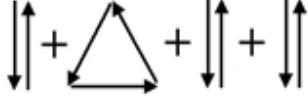
Tablo 11. Birin Sevdım Gaşı Gara

ESERİN ADI	Birin Sevdım Gaşı Gara
YÖRESİ	ADANA / Karataş-Sırınsı Köyü
THM REPERTUVAR NO	4585
KAYNAK KİŞİ	Huriye KOÇ
DERLEYEN	Ankara Devlet Konservatuvarı
NOTAYA ALAN	Altan DEMİREL
TÜR	Türkü
BİÇİM	$A[a(\\ :a_1:\\ +a_2+a_3)+b(b_1+b_2)]$
USÛL	7/8
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 3+2+2 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Eserde seyre eviç perdesi ile başlanmış, muhayyer ve tiz çargah perdeleri de kullanılmıştır. Eser girişinde muhayyer perdesi genel olarak güçlendirilmiş, arkasından hüseynide uşak ve yerinde hüseyni beşlisi gösterilerek bir kalış yapılmıştır. Aynı melodi yapısı ile muhayyerden tiz çargaha çıkılarak, muhayyerde uşşaklı, hüseynide uşşaklı kalış gösterilmiş ve eser aynı ezgi yapılarıyla yerinde hüseyni beşlisiyle karara doğru gitmiştir. Eserde muhayyerde uşşak dörtlüsü, hüseynide uşşak dörtlüsü ve yerinde hüseyni beşlisi kullanılmıştır. Makam özellikleri olarak tamamen muhayyer makamını karşılamasa da genel hatlarıyla muhayyer makamına benzemektedir.	

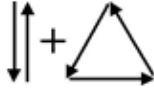
Tablo 12. Bocu Köyden Çıktım

ESERİN ADI	Bocu Köyden Çıktım
YÖRESİ	ADANA
THM REPERTUVAR NO	1894
KAYNAK KİŞİ	Ahmet KOCAGÖNÜL
DERLEYEN	Devlet Konservatuvarı
NOTAYA ALAN	Ateş KÖYOĞLU
TÜR	Türkü
BİÇİM	$a(a_1+a_2+a_1'+a_2^1+a_2^2)$
USÛL	4/4
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 2+2 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Eserde seyre eviç perdesiyle girilmiş, muhayyer ve tiz buselik perdeleri de kullanılmıştır. Eviç perdesi yerine acem perdesi gösterilerek nevada buselikli kalış yapılmıştır. Arkasından inici bir ezgi yapısıyla, hicaz dörtlüsü kullanılarak kalış yapılmıştır. Tekrar tiz bölgelerde muhayyer ve tiz buselik perdeleriyle aynı ezgi yapıları tekrarlanarak, hicaz dörtlüsüyle karara gidilmiştir. Gerdaniyede buselik beşlisi tam olarak gösterilmemiş, gerdaniyede buselik dörtlüsü, nevada buselik beşlisi ve yerinde hicaz dörtlüsü kullanılmıştır. Bunlar göz önüne alındığında, hümayun makamını tam olarak karşılamasa da, dizi bakımından hicaz dizisine benzemektedir diyebiliriz.	

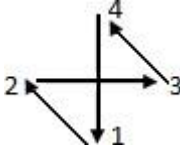
Tablo 13. Camızı Bağladım Otluğa Yakın

ESERİN ADI	Camızı Bağladım Otluğa Yakın
YÖRESİ	ADANA
THM REPERTUVAR NO	2678
KAYNAK KİŞİ	Mehmet KOCAGÖNÜL
DERLEYEN	Ankara Devlet Konservatuvarı
NOTAYA ALAN	Ali CAN
TÜR	Türkü
BİÇİM	$:A[a(a_1+a_1^1)+ :b: +a'(a_1^2+a_1^3)+ :b':]: $
USÛL	9/8
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 2+3+2+2 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Neva perdesi güçlendirilerek seyre girilmiş, neva ve düğah perdelşeri arasındaki ezgi kalıplarıyla düğahda uşşaklı kalış yapılmıştır. Hüseyini perdesi güçlendirilmiş uşşakta hüseyini beşlisi gösterilerek, çargahta çargahlı kalışlar yapılmıştır. Düğah ve acem perdesi arasında tam bir sekizli gösterilmemiştir. Hüseyini ve neva perdeleri, güçlülük bakımından eser içerisinde sürekli yer değiştirmiştir. Eserde tam bir dizi gösterilmemiştir. Ancak yerinde hüseyini beşlisi ve yerinde uşşak dörtlüsü kullanılmıştır. Daha çok uşşak makamına benzediğini söyleyebiliriz.	

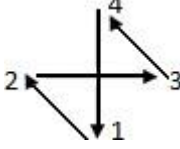
Tablo 14. Çello Dedikleri Daha Bir Uşak

ESERİN ADI	Çello Dedikleri Daha Bir Uşak
YÖRESİ	ADANA
THM REPERTUVAR NO	2677
KAYNAK KİŞİ	Huriye KOÇ
DERLEYEN	Ankara Devlet Konservatuvarı
NOTAYA ALAN	Ali CAN
TÜR	Türkü
BİÇİM	A(a+b+a'+b')
USÛL	5/8
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 2+3 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Seyire nevâ perdesiyle girilmiş, gerdaniye ve eviç perdeleri kullanılarak inici bir ezgi yapısıyla yerinde hüseyini beşlisi kullanılarak kalış yapılmıştır. Söz kısmında muhayyer perdesi güçlendirilmiş ve muhayyerde uşşak gösterilmiştir. Arkasından hüseynide uşşak dörtlüsü gösterilmiş ve yerinde hüseyini beşlisi ile kalışlar yapılmıştır. Eserin genelinde aynı ezgi yapıları kullanılmış, yerinde hüseyini beşlisiyle eser sona ermiştir. Eserde yerinde hüseyini beşlisi, hüseynide uşşak dörtlüsü ve tiz bölgede de muhayyerde uşşak dörtlüsü gösterilmiştir. Eser içerisinde hüseyini perdesi sıkça güçlendirildiği için tam makam özelliklerini karşılamasa da dizi bakımından muhayyer makamına benzediğini söyleyebiliriz.	

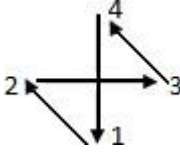
Tablo 15. Dedemin de Döşü Enni

ESERİN ADI	Dedemin de Döşü Enni
YÖRESİ	ADANA / Kadirli-Avluk Köyü
THM REPERTUVAR NO	4588
KAYNAK KİŞİ	Ahmet TORUN
DERLEYEN	Ankara Devlet Konservatuvarı
NOTAYA ALAN	Altan DEMİREL
TÜR	Türkü
BİÇİM	$a(a_1+a_2+ :a_1'+a_2:)$
USÛL	4/4
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 2+2 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Seyire nevâ perdesiyle girilmiş, hüseyini perdesi de kullanılarak inici bir ezgi yapısıyla buselik perdesinde kürdili kalış yapılmıştır. Arkasından hüseyini ve buselik perdeleri arasında gezinen aynı ezgi yapıları kullanılmıştır. Ayrıca dügâhta buselikli kalışlar yapılmış, buselik perdesinde kürdi gösterilerek karara gidilmiştir. Eserde genel olarak, buselikte kürdi dörtlüsü ve dügâhta buselik beşlisi kullanılmıştır. Eserde tam bir dizi kullanılmamıştır. Ancak kürdi makamına benzemektedir diyebiliriz.	

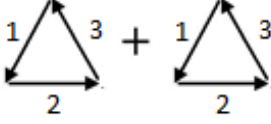
Tablo 16. Deniz Kenarına

ESERİN ADI	Deniz Kenarına
YÖRESİ	ADANA
THM REPERTUVAR NO	1865
KAYNAK KİŞİ	Huriye KOÇ
DERLEYEN / NOTA	Devlet Konservatuvarı
NOTAYA ALAN	Ateş KÖYOĞLU
TÜR	Türkü
BİÇİM	$A[a(a_1+a_2+a_2^1+a_3+a_1^1+a_2^2)+ :a'(a_3^1+a_3^2+a_1^2+a_2^3+a_2^4+a_3^3+a_1^3+a_2^5):]$
USÛL	4/4
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 2+2 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Seyire eviç perdesiyle girilmiş, gerdaniye perdesi de kullanılarak hüseyini perdesine düşülmüş ve inici bir ezgi yapısıyla düğâhta hüseyini gösterilmiştir. Eser içerisinde genel olarak nevâ ve hüseyini perdeleri güçlülük bakımından sürekli yer değiştirmiştir. Hüseyinide uşşaklı kalış yapılmış ve nevâda rast gösterilerek, eser sonunda hüseyini beşlisiyle karara gidilmiştir. Eserde, hüseyinide uşşak dörtlüsü, nevâda rast beşlisi ve yerinde hüseyini beşlisi kullanılmıştır. Daha fazla hüseyini perdesi güçlendirildiği için dizi olarak hüseyini makamına benzediğini söyleyebiliriz. Ancak eser içerisinde nevâda rast da sıkça gösterilmiştir.	

Tablo 17. Deniz Kenarında Yerler Hurmayı

ESERİN ADI	Deniz Kenarında Yerler Hurmayı
YÖRESİ	ADANA / Karataş-Sırınsı Köyü
THM REPERTUVAR NO	4584
KAYNAK KİŞİ	Huriye KOÇ
DERLEYEN / NOTA	Ankara Devlet Konservatuvarı
NOTAYA ALAN	Altan DEMİREL
TÜR	Türkü
BİÇİM	$:A[a(a_1+a_2)+ :b(b_1+b_2):]: $
USÛL	4/4
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 2+2 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Seyire hüseyini perdesiyle girilmiş ve dügâh perdesine kadar inici bir ezgi yapısıyla gidilerek dügâhta hicaz beşlisi gösterilmiştir. Söz kısmında ise yine dügâhta hicaz işlenmiş, acem perdesi de alınarak nevâda buselik dörtlüsü gösterilmiştir. Yine eser sonunda dügâhta hicaz dörtlüsü kullanılmıştır. Eserde, yerinde hicaz dörtlüsüne nevâda buselik eklendiği için hicaz dizisine benzemektedir diyebiliriz. Ancak makamın özelliklerini tam olarak karşılamamaktadır.	

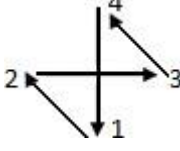
Tablo 18. Devocioğlu Bayırına (Kına Havası)

ESERİN ADI	Devocioğlu Bayırına
YÖRESİ	ADANA / Kozan
THM REPERTUVAR NO	4440
KAYNAK KİŞİ	Mehmet AKIL(Sarı Mehmet)
DERLEYEN	Semih ESEN
NOTAYA ALAN	Semih ESEN
TÜR	Türkü
BİÇİM	:a(a ₁ +a ₁ '+ :a ₂ :):
USÛL	6/8
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 3+3 şeklindedir. (Eser, notanın donanımında 6/8 olarak gösterilmiş, içerde 6/4 değerle yazılmıştır.) El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	Eserin ara saz kısmında çargâh perdesi ile seyre başlanmış, hüseyini, acem ve gerdaniye perdeleri de kullanılarak çargâhta çargâh gösterilmiştir. Daha sonra inici bir ezgi yapısıyla yerinde hüseyini yapılmıştır. Söz kısmında yine hüseyini perdesi güçlendirilmiş ve acem perdesi de alınarak inici ezgi kalıplarıyla dügâh perdesine gelinmiştir. Hüseyini üzerinde tam bir dörtlü gösterilmemiştir. Zaman zaman nevâ ve hüseyini perdeleri güçlü olarak görülmektedir. Bu yüzden yerinde uşşak dörtlüsü ve yerinde hüseyini beşlisi kullanılmıştır diyebiliriz. Eserde yerinde hüseyini beşlisi, yerinde uşşak dörtlüsü ve çargâhta çargâh beşlisi kullanılmıştır. Tam olarak herhangi bir dizi ve makama karşılamamakla birlikte hüseyini beşlisi daha çok kullanıldığı için hüseyini makamına benzemektedir diyebiliriz.

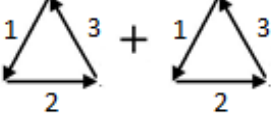
Tablo 19. Duydunuz mu Gedikli’li (Afşar Ali’nin Ağıdı)

ESERİN ADI	Duydunuz mu Gedikli’li
YÖRESİ	ADANA / Kozan
THM REPERTUVAR NO	4223
KAYNAK KİŞİ	Âşık İMAMİ
DERLEYEN	Halil ATILGAN
NOTAYA ALAN	Halil ATILGAN
TÜR	Türkü
BİÇİM	$:A[a(a_1+a_1^1)+b+ :a_1^2:]: $
USÛL	5/4+4/4
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı: iki ölçü 3+2(5/4) ve bir ölçü 2+2(4/4) vurularak eser devam etmiştir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Eserde seyire eviç perdesiyle girilmiş, muhayyer perdesi de alınarak, inici bir ezgi yapısıyla yerinde hicazlı kalış yapılmıştır. Eserde aynı ezgi kalıpları sıkça kullanılmıştır. Nevâ üzerinde rast gösterilmiş ve yerinde hicaz dörtlüsüyle eser sonunda hicazlı kalış yapılmıştır. Yerinde hicaz dörtlüsü ve nevâda rast beşlisi gösterildiği için hicaz makamının dizisini kullanmıştır diyebiliriz. Ancak makam özelliklerini tam olarak karşılamamaktadır.	

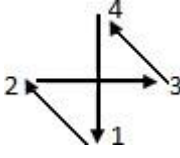
Tablo 20. Ekinler Biter Oldu

ESERİN ADI	Ekinler Biter Oldu
YÖRESİ	ADANA
THM REPERTUVAR NO	4224
KAYNAK KİŞİ	Selahattin SARIKAYA
DERLEYEN	Halil ATILGAN
NOTAYA ALAN	Halil ATILGAN
TÜR	Türkü
BİÇİM	A(:a: +b+ :c:)
USÛL	4/4
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 2+2 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Rast perdesi ile seyire başlanmış, rast, dügâh, segâh ve çargâh perdeleri arasında aynı ezgi yapılarını kullanarak dügâhta kalış yapılmıştır. Arkasından nevâ ve hüseyini perdelerini alınmış, nevâ perdesi genel olarak güçlendirilerek yerinde uşşak dörtlüsüyle karara gidilmiştir. Eserde, yerinde uşşak dörtlüsü ve yerinde hüseyini beşlisi kullanılmıştır. Ancak genel olarak nevâ perdesi güçlendirildiğinden, yerinde uşşak dörtlüsü gösterilmiştir. Eserde tam bir dizi gösterilmese de uşşak makamına benzemektedir.	

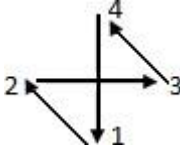
Tablo 21. Ela Gözlü Nazlı Yari

ESERİN ADI	Ela Gözlü Nazlı Yari
YÖRESİ	ADANA / Seyhan
THM REPERTUVAR NO	1269
KAYNAK KİŞİ	Âşık FERRAHİ
DERLEYEN	Nida TÜFEKÇİ
NOTAYA ALAN	Nida TÜFEKÇİ
TÜR	Türkü
BİÇİM	A[:a(a ₁ +a ₂ +a ₃ +a ₄): + :b(b ₁ +b ₂ +b ₃ +b ₄):]
USÛL	6/8
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 3+3 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Seyire eviç perdesiyle girilmiş, gerdaniye ve muhayyer perdeleri de kullanılarak hüseyini üzerinde uşşaklı kalış yapılmıştır. İnci bir ezgi yapısı kullanılarak nevâ perdesi güçlendirilmiş ve yerinde uşşaklı karara gidilmiştir. Eserde, hüseyinde uşşak dörtlüsü, yerinde hüseyini beşlisi ve yerinde uşşak dörtlüsü kullanılmıştır. Dizi bakımından hüseyini ve uşşak makamlarını tam olarak karşılamamaktadır. Sadece dörtlü ve beşliler gösterilmiştir. Ancak eviç perdesi daha çok kullanıldığı için hüseyini makamına benzemektedir diyebiliriz.	

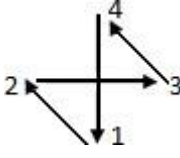
Tablo 22. Elinde Gümüş Orak

ESERİN ADI	Elinde Gümüş Orak
YÖRESİ	ADANA / Seyhan-Feke
THM REPERTUVAR NO	4586
KAYNAK KİŞİ	Hakkı SAPMAZ
DERLEYEN	Ankara Devlet Konservatuvarı
NOTAYA ALAN	Altan DEMİREL
TÜR	Türkü
BİÇİM	A[a+b(b ₁ + :b ₂ :)]
USÛL	4/4
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 2+2 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Seyire rast perdesiyle girilmiş ve düğâhta uşşak dörtlüsü gösterilerek kalışlar yapılmıştır. Sözlü kısımda ise hüseyini perdesi güçlendirilmiş, sonra tekrar nevâ perdesi güçlendirilerek yerinde uşşak dörtlüsü ile karara gidilmiştir. Eserde yerinde uşşak dörtlüsü kullanılmıştır. Tam bir dizi gösterilmese de uşşak makamına benzediğini söyleyebiliriz.	

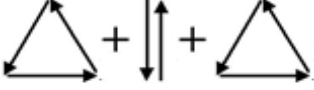
Tablo 23. Et Aldım Direminen

ESERİN ADI	Et Aldım Direminen
YÖRESİ	ADANA
THM REPERTUVAR NO	1372
KAYNAK KİŞİ	Ali İboş Efendi
DERLEYEN	Aziz ŞENSES
NOTAYA ALAN	Ahmet YAMACI
TÜR	Türkü
BİÇİM	$:a(:a_1+a_2: + :a_3+a_2':): $
USÛL	4/4
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 2+2 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Eserde seyire hüseyini perdesiyle girilmiş, nevâ tam bir buselik dörtlü veya beşlisi değil de üçlüsü gösterilmiştir. Yine buselikte kürdi beşlisi gösterilmiştir. Eserde, buselik ve acem perdeleri arasındaki ezgi yapıları ile her seferinde buselik perdesinde kürdi dörtlüsü ile kalışlar yapılmıştır. Eser sonuna da bu şekilde gidilmiştir. Eserde sadece buselikte kürdi beşlisi kullanılmıştır. Tam bir dizi kullanılmasa da kürdi makamına benzediğini söyleyebiliriz.	

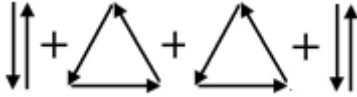
Tablo 24. Evden Çıktı Yürüdü

ESERİN ADI	Evden Çıktı Yürüdü
YÖRESİ	ADANA
THM REPERTUVAR NO	1010
KAYNAK KİŞİ	Haydar ÇETİN
DERLEYEN	Ahmet YAMACI
NOTAYA ALAN	Ahmet YAMACI
TÜR	Türkü
BİÇİM	$A[a(a_1+ :a_1^1:)+b+a'(a_1+a_1^2+a_1^3)]$
USÛL	4/4
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 2+2 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Seyire nim hicaz perdesiyle girilmiş, yerinde hicaz dörtlüsüyle kalışlar yapılmıştır. Aynı ezgi yapıları sürekli kullanılarak dügâh ve hüseyini perdeleri arasında nevâ perdesi devamlı güçlendirilmiş ve yerinde hicaz dörtlüsü ile karara gidilmiştir. Eserde hicaz dörtlüsü kullanılmıştır. Tam bir dizi ve makamı karılamamakla birlikte hicaz makamına benzediğini söyleyebiliriz.	

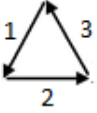
Tablo 25. Evlerinin Önü Handır

ESERİN ADI	Evlerinin Önü Handır
YÖRESİ	ADANA
THM REPERTUVAR NO	601
KAYNAK KİŞİ	Aziz ŞENSES
DERLEYEN	Muzaffer SARISÖZEN
NOTAYA ALAN	Muzaffer SARISÖZEN
TÜR	Türkü
BİÇİM	$:a(a_1+a_2+a_2'): +a_2'$
USÛL	8/8
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 3+2+3 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Seyire gerdaniye perdesiyle girilmiş, muhayyer perdesi de kullanılarak hüseyinde kürdili, nevâda buselikli ve arkasından da çargâhta çargâhlı kalışlar yapılmıştır. Eser içerisinde genel olarak çargâh perdesi üzerinde kalışlar yapılmıştır. Çargâh ve muhayyer perdeleri arasında gezinen aynı ezgi yapıları kullanılarak eser sonunda çargâhta çargâh beşlisiyle karara gidilmiştir. Genel olarak eserde, hüseyinde kürdi dörtlüsü, nevâda buselik beşlisi ve çargâhta çargâh beşlisi kullanılmıştır. Tam bir dizi gösterilmemiştir. Ancak çargâhta çargâhlı kalışlar çok fazla olduğu ve karara bu şekilde gidildiği için çargâh makamına benzemektedir diyebiliriz.	

Tablo 26. Gadir Mevlâm Senden

ESERİN ADI	Gadir Mevlâm Senden
YÖRESİ	ADANA / Kozan
THM REPERTUVAR NO	1868
KAYNAK KİŞİ	Ali ARIK
DERLEYEN	Devlet Konservatuvarı
NOTAYA ALAN	Ateş KÖYOĞLU
TÜR	Türkü
BİÇİM	A[a(:a ₁ : +a ₁ ')+b]
USÛL	10/8
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 2+3+3+2 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Eserde seyire gerdaniye perdesiyle girilmiş ve muhayyer perdesi de alınarak hüseynide uşşaklı kalış yapılmıştır. İnici bir ezgi yapısı ile eser sonuna kadar sık sık hüseynide uşşaklı kalış gösterilmiştir. eser sonunda yerinde hüseyni beşlisi ile karara gidilmiştir. Eserde yerinde hüseyni beşlisi ve hüseynide uşşak dörtlüsü kullanıldığından hüseyni dizisine benzediğini söyleyebiliriz. Ancak tam olarak makam özelliklerini yansıtmamaktadır.	

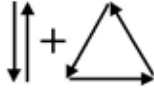
Tablo 27. Gaşın Gara Gözün Gara

ESERİN ADI	Gaşın Gara Gözün Gara
YÖRESİ	ADANA
THM REPERTUVAR NO	2676
KAYNAK KİŞİ	Huriye KOÇ
DERLEYEN	Ankara Devlet Konservatuvarı
NOTAYA ALAN	Ali CAN
TÜR	Türkü
BİÇİM	$:A[a(a_1+a_2)+ :b(b_1+b_2):]: $
USÛL	3/4
RİTMİK YAPI	El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Seyire çargâh perdesiyle girilmiş, hüseyini perdesi güçlendirilerek yerinde hüseyini beşlisiyle kalışlar yapılmıştır. Sözlü bölümde ise tiz çargâha kadar çıkılarak muhayyerde uşşaklı, gerdaniyede rastlı kalışlar yapılmıştır. Daha sonra acem perdesi alınarak nevâda buselikli kalış yapılmış ve yerinde hüseyini beşlisi gösterilerek karara gidilmiştir. Eserde, yerinde hüseyini beşlisi, nevâda buselik dörtlüsü, gerdaniyede rast beşlisi ve muhayyerde uşşak dörtlüsü kullanılmıştır. Eser tam bir makamı ve diziyi karşılamamaktadır. Ancak hüseyini beşlisi daha fazla gösterildiği için hüseyini makamına benzemektedir diyebiliriz.	

Tablo 28. Gayfe Oldum Tavalarda Gavruldum

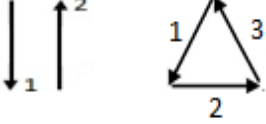
ESERİN ADI	Gayfe Oldum Tavalarda Gavruldum
YÖRESİ	ADANA
THM REPERTUVAR NO	2674
KAYNAK KİŞİ	Hüseyin SERT
DERLEYEN	-
NOTAYA ALAN	Ali CAN
TÜR	Türkü
BİÇİM	$A(a+b+a^1+b^1+ :b: +a^2+b^2+a^3+b^1)$
USÛL	2/4
RİTMİK YAPI	El ile vuruluşu
SEYİR ve MAKAM	
Eserde seyire buselik perdesiyle girilmiş, buselikte kürdü dörtlüsüyle kalış yapılmıştır. Arkasından nevâda, dügâhta ve muhayyerde buselikli kalışlar yapılmıştır. Eserde sık sık buselikte kürdili kalış gösterilerek, eser sonuna kadar aynı ezgi yapılarıyla bu yapıyla gidilmiştir. Eserde, buselikte kürdi, nevada, dügâhta ve muhayyerde buselik dörtlü ve beşlileri kullanılmıştır. Tam bir dizi ve makamı karşılamamaktadır. Buselikte kürdi yoğun olarak gösterilmiş ve karara da bu şekilde gidilmiştir. Dolayısıyla buselik makamına benzemektedir diyebiliriz.	

Tablo 29. Gene Dama Çıktı Boyun Sevdığım

ESERİN ADI	Gene Dama Çıktı Boyun Sevdığım
YÖRESİ	ADANA / Kadirli-Seyhan
THM REPERTUVAR NO	4591
KAYNAK KİŞİ	Ali ATILGAN
DERLEYEN	Ankara Devlet Konservatuvarı
NOTAYA ALAN	Altan DEMİREL
TÜR	Türkü
BİÇİM	$:a(:a_1: +a_1'): $
USÛL	5/8
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 2+3 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Seyire ırak perdesiyle girilmiş, düğâh ve gerdaniye perdeleri arasında gezindikten sonra, yerinde hüseyini beşlisiyle kalış yapılmıştır. Sözlü bölümlerde de aynı yapılar tekrarlanmıştır. Eserde, yerinde hüseyini beşlisi ve hüseyinde tam uşşak dörtlüsü değil de uşşak üçlüsü gibi kullanılmıştır. Tam bir dizi ve makam özelliği göstermemekle birlikte, hüseyini dizisine benzediğini söyleyebiliriz.	

Tablo 30. Gide Gide Bir Söğüde	
ESERİNADI	Gide Gide Bir Söğüde
YÖRESİ	ADANA / Karaisalı
THM REPERTUVAR NO	1925
KAYNAK KİŞİ	Halil ATILGAN
DERLEYEN	Nida TÜFEKÇİ
NOTAYA ALAN	Nida TÜFEKÇİ
TÜR	Türkü
BİÇİM	$A[a(a_1+a_2+a_1+ :a_2':)+ :b(b_1+b_2):]$
USÛL	2/4
RİTMİK YAPI	El ile vuruluşu
SEYİR ve MAKAM	
Giriş sazı kısmında çargâh ve dügâh perdelerindeki ezgi yapılarıyla tam bir dörtlü olmadan uşşak duyurulmuştur. Söz kısmında ise hüseyini perdesi sürekli güçlendirilmiş, yerinde hüseyini beşlisi kullanılarak ezgi yapıları oluşturulmuş ve eser sonuna kadar aynı ezgi yapılarıyla yerinde hüseyini beşlisiyle karara gidilmiştir. Eserde hüseyini beşlisinin dışında başka hiçbir dörtlü ve beşli kullanılmamış ve tam bir dizi gösterilmemiştir. Ancak hüseyini makamına benzemektedir diyebiliriz.	

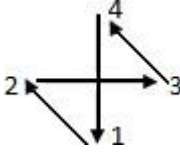
Tablo 31. GİZ ANASI GİZ ANASI (Kına Havası)

ESERİN ADI	GİZ ANASI GİZ ANASI
YÖRESİ	ADANA / Kadirli-Avluk Köyü
THM REPERTUVAR NO	4592
KAYNAK KİŞİ	Ahmet TORUN
DERLEYEN	Ankara Devlet Konservatuvarı
NOTAYA ALAN	Altan DEMİREL
TÜR	Türkü
BİÇİM	$a(a_1+a_2+ :a_1'+a_2:)$
USÛL	2/4+3/4
RİTMİK YAPI	Eser içerisinde iki zamanlı ve üç zamanlı usuller değişikli olarak kullanılmıştır. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Dügâh perdesiyle seyre girilmiş, nevâ perdesi ve dügâh perdesi arasındaki ezgi yapılarıyla dügâhta uşşaklı kalıplar yapılmıştır. Eserde sadece dügâhta uşşak dörtlüsü kullanılmış ve bu şekilde karara gidilmiştir. Tam bir dizi ve makam özelliği göstermese de uşşak makamına benzediğini söyleyebiliriz.	

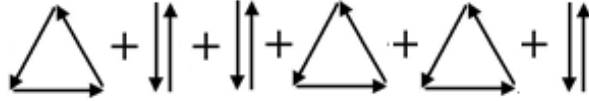
Tablo 32. Gürgeninin Gazeli

ESERİN ADI	Gürgeninin Gazeli
YÖRESİ	ADANA / Feke
THM REPERTUVAR NO	1037
KAYNAK KİŞİ	-
DERLEYEN	Muzaffer SARISÖZEN
NOTAYA ALAN	Muzaffer SARISÖZEN
TÜR	Türkü
BİÇİM	$a(:a_1+a_1^1: + :a_1^2:)$
USÛL	2/4
RİTMİK YAPI	El ile vuruluşu
SEYİR ve MAKAM	
Eserde seyre segâh perdesiyle girilmiş, hüseyni ve neva perdeleri güçlülük bakımından sürekli yer değiştirmiştir. Yani yerinde uşşak dörtlüsü ve yerinde hüseyni beşlisi kullanılmıştır. Eserde, aynı ezgi yapıları sürekli tekrar edilerek yerinde uşşak drtlsyle karara gidilmiştir. Tam bir dizi ve makam özelliği göstermemektedir. Ancak uşşak makamına benzediğini söyleyebiliriz.	

Tablo 33. Güyer Bostanım Güyer

ESERİN ADI	Güyer Bostanım Güyer
YÖRESİ	ADANA / Saimbeyli
THM REPERTUVAR NO	1036
KAYNAK KİŞİ	Fethi GÜLER
DERLEYEN	Muzaffer SARISÖZEN
NOTAYA ALAN	Muzaffer SARISÖZEN
TÜR	Türkü
BİÇİM	$A[a(\\ :a_1+a_2:\\ +a_1'+a_2'+a_3)+b(b_1+b_2)]$
USÛL	4/4
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 2+2 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Seyre eviç perdesiyle girilmiş, hüseynide uşşak üçlüsü ile kalış yapılmış arkasından acem perdesi alınarak nevada buselik gösterilmiştir. Yerinde uşşak dörtlüsü ve yerinde hüseyni beşlisi kullanılmış, bu şekilde güçlü olarak nevâ ve hüseyni perdeleri yer değiştirmiştir. Eserde yerinde uşşak dörtlüsüyle karara gidilmiştir. Eserde, hüseynide tam dörtlü olmayan uşşak, nevâda buselik dörtlüsü, yerinde hüseyni beşlisi ve yerinde uşşak dörtlüsü kullanılmıştır. Tam bir dizi ve makam özelliği göstermemektedir. Ancak hüseyni perdesi daha çok güçlendirildiği için hüseyni makamına benzemektedir diyebiliriz.	

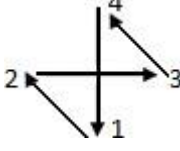
Tablo 34. Hasan Dağı

ESERİN ADI	Hasan Dağı
YÖRESİ	ADANA
THM REPERTUVAR NO	666
KAYNAK KİŞİ	O. Hayri BULDUR ve Abdül YEŞİL
DERLEYEN	Muzaffer SARISÖZEN
NOTAYA ALAN	Muzaffer SARISÖZEN
TÜR	Türkü
BİÇİM	:a(a ₁ +a ₂):
USÛL	15/4
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 3+2+2+3+3+2 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Seyre gerdaniye perdesiyle girilmiş, ancak inici bir ezgi yapısı ile ırak ve rast perdeleri alınarak rastta rast gösterilmiştir. Daha sonra düğâh ve nevâ perdeleri arasındaki ezgi yapıları sürekli kullanılarak yerinde uşşak dörtlüsüyle karara gidilmiştir. Eserde, rasta rast beşlisi ve yerinde uşşak dörtlüsü kullanılmıştır. Eser içerisinde ırak(fa#) perdesinden nevâ(re) perdesine kadar olan yalnız altı ses kullanılmıştır. Uşşak dörtlüsüyle karara gidilmiştir. Eserde tam bir dizi kullanılmasa da uşşak makamına benzediğini söyleyebiliriz.	

Tablo 35. İbrişim Örmüyorlar

ESERİN ADI	İbrişim Örmüyorlar
YÖRESİ	ADANA
THM REPERTUVAR NO	2849
KAYNAK KİŞİ	Aziz ŞENSES
DERLEYEN	Ahmet YAMACI
NOTAYA ALAN	Ahmet YAMACI
TÜR	Türkü
BİÇİM	A :[a(a ₁ +a ₁ ' +a ₂ +a ₂ '): +b(b ₁ +b ₂ +b ₂ ')]
USÛL	2/4
RİTMİK YAPI	El ile vuruluşu
SEYİR ve MAKAM	
Eserde seyre çargâh perdesiyle girilmiş, hüseyini perdesi de alınarak, rast perdesine kadar iinici bir ezgi yapısıyla rastta rast gösterilmiştir. çargâhta çargâhlı kalışla saz kısmı sonlandırılmıştır. Söz kısmında rastta rast gösterilmiş, rast ve gerdaniye perdeleri arasında gezinen ezgi yapılarıyla sürekli çargâhta çargâhlı kalışlar yapılmıştır. Eser sonuna kadar aynı ezgi yapıları devam etmiştir. Eserde, çargâhta çargâh ve rastta rast kullanılmıştır. Ancak eserde genellikle çargâhta çargâhlı kalış gösterilip karara da bu şekilde gidilmiştir. Tam bir dizi özelliği göstermemekle birlikte çargâh makamına benzediğini söyleyebiliriz.	

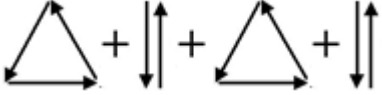
Tablo 36. Kalenin Üstü Direk

ESERİN ADI	Kalenin Üstü Direk
YÖRESİ	ADANA
THM REPERTUVAR NO	687
KAYNAK KİŞİ	Ali İBOŞ ve Nejdet EŞKİNAT
DERLEYEN	O. ÖZDENKÇİ
NOTAYA ALAN	O. ÖZDENKÇİ
TÜR	Türkü
BİÇİM	$:A[a_1+a_2]+ :b(b_1+b_2): : $
USÛL	4/4
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 2+2 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Eserde seyra çargâh perdesiyle girilmiş, arkasından nevâ perdesi güçlendirilerek inici bir ezgi yapısıyla yerinde uşşaklı kalış yapılmıştır. Eser sonuna kadar dügâh ve nevâ arasında aynı ezgi kalıpları kullanılarak yerinde uşşak dörtlüsüyle karara gidilmiştir. Eserde, sadece yerinde uşşak dörtlüsü kullanılmıştır. Bu yüzden herhangi bir dizi ve makamı tam olarak karşılamamaktadır. Ancak uşşak makamına benzediğini söyleyebiliriz.	

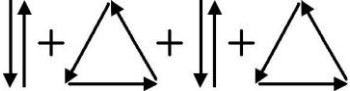
Tablo 37. Lâle Sümbül Bağına Çıksam Yarin Dağına

ESERİN ADI	Lâle Sümbül Bağına Çıksam Yarin Dağına
YÖRESİ	ADANA / Ceyhan
THM REPERTUVAR NO	2318
KAYNAK KİŞİ	Âşık FERRAHİ
DERLEYEN	-
NOTAYA ALAN	-
TÜR	Türkü
BİÇİM	:a(a ₁ +a ₂):
USÛL	2/4
RİTMİK YAPI	El ile vuruluşu
SEYİR ve MAKAM	
Esere düğâh perdesiyle başlanmış, hüseyini perdesine çıkılmış ve çok kısa bir ezgi yapısıyla yerinde uşşaklı karara gidilmiştir. Tam bir dizi ve makam özelliği taşımamaktadır. Ancak uşşak makamına benzemektedir diyebiliriz.	

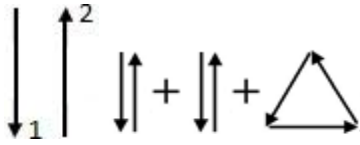
Tablo 38. Menevşe Buldum Derede

ESERİN ADI	Menevşe Buldum Derede
YÖRESİ	ADANA
THM REPERTUVAR NO	502
KAYNAK KİŞİ	Kır İsmail
DERLEYEN	Muzaffer SARISÖZEN
NOTAYA ALAN	Muzaffer SARISÖZEN
TÜR	Türkü
BİÇİM	$:a(a_1+a_2): $
USÛL	10/8
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 3+2+3+2şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Eserde seyre nevâ perdesiyle girilmiş ve nevâda rastlı kalışlar yapılmıştır. Arkasından çargâhta çargâh gösterilmiş, aynı ezgi yapıları kullanılarak bu şekilde karara gidilmiştir. Eserde, nevâda rast dörtlüsü ve çargâhta çargâh dörtlüsü kullanılmıştır. Tam bir makam ve dizi özelliği taşımamaktadır. Bir makam duygusu oluşturmamış ve herhangi bir makama benzememektedir. Sadece karar sesinden dolayı çargâha benzemektedir diyebiliriz.	

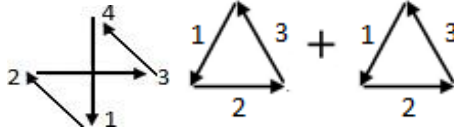
Tablo 39. Sokuda Bulgur Gelinim

ESERİN ADI	Sokuda Bulgur Gelinim
YÖRESİ	ADANA / Ceyhan-Kurtkulağı Köyü
THM REPERTUVAR NO	1260
KAYNAK KİŞİ	Ali Rıza ÖNDER
DERLEYEN	Erkan SÜRMEN
NOTAYA ALAN	Erkan SÜRMEN
TÜR	Türkü
BİÇİM	$a(a_1+a_2+a_2')$
USÛL	10/8
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 2+3+2+3 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Seyre nevâ perdesiyle girilmiş ve nevâ perdesi sürekli güçlendirilerek düğâh perdesine kadar inici bir ezgi yapısıyla uşşaklı karara gidilmiştir. Aynı ezgi kalıpları düğâh ve nevâ perdeleri arasında sürekli kullanılmıştır. Hüseyini perdesi de kullanılmasına rağmen nevâ güçlü olarak gösterilmiştir. Eserde sürekli yerinde uşşak dörtlüsü kullanılarak karara gidilmiştir. Tam bir dizi ve makam özelliği taşımamakla birlikte uşşak makamına benzediğini söyleyebiliriz	

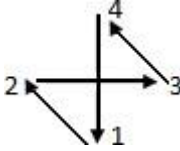
Tablo 40. Su Gelir Kütüğünden

ESERİN ADI	Su Gelir Kütüğünden
YÖRESİ	ADANA
THM REPERTUVAR NO	2593
KAYNAK KİŞİ	Aziz ŞENSES
DERLEYEN	İzmir Radyosu
NOTAYA ALAN	-
TÜR	Türkü
BİÇİM	(2/4) A[:a(:a ₁ : +a ₂ +a ₂ ¹):]+(7/16) B[b(b ₁ +b ₂)]
USÛL	2/4+7/16
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı: İki bölümden oluşan eserin ilk bölümü 2/4, ikinci bölümü ise 7/16'lık usul ile devam etmiştir. El ile vuruluşu
SEYİR ve MAKAM	Seyre gerdaniye perdesi ile girilmiş, muhayyer perdesi de gösterilerek inici bir ezgi yapısıyla düğâhta hüseynili kalış yapılmıştır. Aynı ezgi yapıları sürekli tekrarlanarak yerinde hüseyni beşlisiyle karara gidilmiştir. Eserde, hüseynide uşşak dörtlüsü ve yerinde hüseyni beşlisi kullanılmıştır. Dizi olarak hüseyni dizisini karşılamasına rağmen, tam olarak makam özelliklerini göstermemektedir.

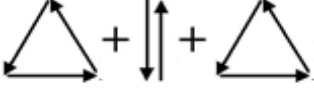
Tablo 41. Şu Dere Aka Aka

ESERİN ADI	Şu Dere Aka Aka
YÖRESİ	ADANA
THM REPERTUVAR NO	3874
KAYNAK KİŞİ	Aziz ŞENSES
DERLEYEN	Salih URHAN
NOTAYA ALAN	Salih URHAN
TÜR	Türkü
BİÇİM	$A[:a(a_1+ :a_2:) +a'(a_2^1+a_2^2+ :a_3:)]$
USÛL	4/4+6/4
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı: Üç ölçü dört zamanlı(4/4) bir usulü, bir ölçü altı zamanlı (6/4) usul takip etmiştir. Ölçü kalıbı 2+2 ve 3+3 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	Seyre dügâh perdesiyle girilmiş ve inici bir ezgi yapısı gösterilerek dügâhta uşşak dörtlüsüyle kalış yapılmıştır. Söz kısmında ise yine aynı şekilde nevâ perdesi güçlendirilmiş, hüseyini perdesi kullanılarak yerinde hüseyini beşlisi gösterilmiştir. Yerinde uşşak dörtlüsüyle de karara gidilmiştir. Eserde yerinde hüseyini beşlisi ve yerinde uşşak dörtlüsü kullanılmıştır. Ancak nevâ perdesi daha fazla kullanılarak çoğunlukla uşşak dörtlüsü gösterilmiştir. Tam bir dizi ve makam özelliği göstermemektedir. ancak uşşak makamına benzediğini söyleyebiliriz.

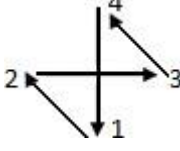
Tablo 42. Şu Giden Kimin Kızı

ESERİN ADI	Şu Giden Kimin Kızı
YÖRESİ	ADANA
THM REPERTUVAR NO	4227
KAYNAK KİŞİ	İboş Ali Ağa
DERLEYEN	Halil ATILGAN
NOTAYA ALAN	Halil ATILGAN
TÜR	Türkü
BİÇİM	$:a(a_1+a_2): + :a_2: $
USÛL	4/4
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 2+2 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Eserde seyre gerdaniye perdesiyle girilmiş, eviç ve muhayyer perdeleri de kullanılarak inici bir ezgi yapısıyla nevâda rastlı kalış yapılmıştır. Arkasından acem perdesi alınarak buselikte kürdi gösterilmiş ve sonra rastta çargâh yapılmıştır. Aynı ezgi yapıları sürekli tekrarlanmış, eser sonuna rastta çargâhla gidilmiştir. Eserde, nevâda rast beşlisi, buselikte kürdi beşlisi ve rastta çargâh beşlisi kullanılmıştır. Mahur makamına benzemektedir diyebiliriz.	

Tablo 43. Şu Kışlanın Kapısına

ESERİN ADI	Şu Kışlanın Kapısına
YÖRESİ	ADANA
THM REPERTUVAR NO	2345
KAYNAK KİŞİ	Yöre Ekibi
DERLEYEN	Durmuş YAZICIOĞLU
NOTAYA ALAN	Durmuş YAZICIOĞLU
TÜR	Türkü
BİÇİM	$A[:a(a_1+a_2): + :b(b_1+b_2):]$
USÛL	8/8
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 3+2+3 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Seyre çargâh perdesiyle girilmiş ve nevâ perdesi güçlendirilerek yerinde uşşak dörtlüsüyle kalış yapılmıştır. Söz kısmında hüseyini perdesi güçlendirilmiş ancak acem perdesi alınarak nevâda buselik dörtlüsü ve çargâhta çargâh dörtlüsüyle kalış gösterilmiştir. Eserde hüseyini perdesinden çok nevâ perdesi vurgulanmıştır. Aynı ezgi yapılarıyla düğâh ve gerdaniye perdeleri arasında gezinilmiş ve yerinde uşşak dörtlüsüyle karara gidilmiştir. Eserde, yerinde uşşak dörtlüsü, nevâda buselik dörtlüsü ve çargâhta çargâh beşlisi kullanılmıştır. Tam olarak makamı karşılamasa da uşşak makamına benzediğini söyleyebiliriz.	

Tablo 44. Vücudum Şehrini Seyran Eyledim

ESERİN ADI	Vücudum Şehrini Seyran Eyledim
YÖRESİ	ADANA
THM REPERTUVAR NO	3619
KAYNAK KİŞİ	Âşık FERRAHİ
DERLEYEN	Kemal KARASÜLEYMANOĞLU
NOTAYA ALAN	Mustafa ÖZGÜL
TÜR	Türkü
BİÇİM	A(:a: +b)
USÛL	4/4
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 2+2 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Seyre hüseyini perdesiyle girilmiş, inici bir ezgi yapısıyla düğâh perdesinde hüseyini beşlisi gösterilerek kalış yapılmıştır. Arkasından nevâ perdesi güçlendirilmiş ve yerinde uşşak dörtlüsü kullanılmıştır. Güçlülük bakımından hüseyini ve nevâ perdeleri sürekli yer değiştirmiştir. Ancak karara doğru giderken genelde hüseyini beşlisini kullanmıştır. Eser, düğâh ve hüseyini perdeleri arasında gezinen ezgi yapılarından oluşmuştur. Tam bir dizi ve makam özelliği taşımamakla birlikte hüseyini makamına benzediğini söyleyebiliriz.	

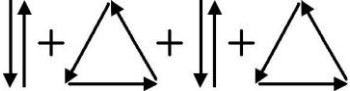
Tablo 45. Yandı Çukurova Yandı

ESERİN ADI	Yandı Çukurova Yandı
YÖRESİ	ADANA
THM REPERTUVAR NO	4228
KAYNAK KİŞİ	Selahattin SARIKAYA
DERLEYEN	Halil ATILGAN
NOTAYA ALAN	Halil ATILGAN
TÜR	Türkü
BİÇİM	A(a+b)
USÛL	2/4
RİTMİK YAPI	El ile vuruluşu
SEYİR ve MAKAM	
Seyre çargâh perdesiyle girilmiş, hüseyini perdesi güçlendirilerek çargâhta çargâhlı kalış yapılmıştır. Ancak eser sonunda nevâ perdesi güçlendirilmiş ve yerinde uşşak dörtlüsüyle karara gidilmiştir. Eserde, çargâhta çargâh beşlisi ve yerinde uşşak dörtlüsü kullanılmıştır. Herhangi bir dizi ve makam özelliğini tam olarak yansıtmamaktadır. Ancak uşşak makamına benzemektedir diyebiliriz.	

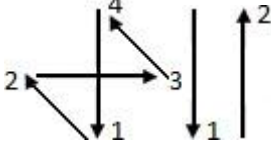
Tablo 46. Yardan Ayrılması Acıdır Acı

ESERİN ADI	Yardan Ayrılması Acıdır Acı
YÖRESİ	ADANA / Kadirli
THM REPERTUVAR NO	4587
KAYNAK KİŞİ	Mehmet YEDİAYLIK
DERLEYEN	Ankara Devlet Konservatuvarı
NOTAYA ALAN	Altan DEMİREL
TÜR	Türkü
BİÇİM	(Serbest) A+(2/4) B+(Serbest) A'+(2/4) B
USÛL	2/4 + Serbest Usûl
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı: İki bölümden oluşan eserin ilk bölümü 2/4, ikinci bölümü ise serbest usul ile devam etmiştir. El ile vuruluşu
SEYİR ve MAKAM	
Eserin giriş sazı kısmında seyre gerdaniye perdesiyle girilmiş, eviç perdesi de alınmış ve inici bir ezgi yapısı ile yerinde uşşak dörtlüsü gösterilerek kalış yapılmıştır. Serbest usullü olana söz bölümünde gerdaniye perdesi güçlendirilerek seyre girilmiş ve hüseynide uşşak dörtlüsüyle kalış yapılmıştır. Arkasından nevâda rast dörtlüsü gösterilmiştir. Usullü kısmında yine giriş sazı kısmındaki seyir yapısı kullanılmıştır. Eserin sonraki bölümlerinde aynı ezgi yapıları kullanılarak yerinde uşşak dörtlüsüyle karara gidilmiştir. Eserde, hüseynide uşşak dörtlüsü, nevâda rast dörtlüsü ve yerinde uşşak dörtlüsü kullanılmıştır. Tam bir dizi ve makamı karşılamamaktadır. Ancak hüseynide uşşaklı kalışlar daha fazla yapıldığı için hüseyni makamına benzemektedir diyebiliriz.	

Tablo 47. Yenice Yolları Bükülür Gider

ESERİN ADI	Yenice Yolları Bükülür Gider
YÖRESİ	ADANA
THM REPERTUVAR NO	2971
KAYNAK KİŞİ	Aziz ŞENSES
DERLEYEN	Erkan SÜRMEN
NOTAYA ALAN	Erkan SÜRMEN
TÜR	Türkü
BİÇİM	$a(a_1+a_1'+ :a_2: + :a_1: + :a_2':)$
USÛL	10/8
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 2+3+2+3 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Seyre hüseyini perdesiyle girilmiş ve yerinde hüseyini beşlisiyle kalış yapılmıştır. Söz kısmında ise çargâhta çargâh dörtlüsü ve yerinde hüseyini beşlisiyle kalışlar yapılmıştır. Eser sonuna kadar aynı ezgi yapılarıyla devam edilmiş ve yerinde hüseyini beşlisiyle karara gidilmiştir. Eserde, yerinde hüseyini beşlisi ve çargâhta çargâh dörtlüsü kullanılmıştır. Tam bir dizi ve makamı karşılamamakla birlikte hüseyini makamına benzediğini söyleyebiliriz.	

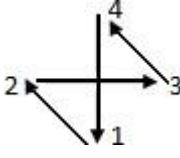
Tablo 48. Yeşillim Yelden Yele

ESERİN ADI	Yeşillim Yelden Yele
YÖRESİ	ADANA / Karaisalı
THM REPERTUVAR NO	3228
KAYNAK KİŞİ	Yöre Ekibi
DERLEYEN	Mehmet ERKOÇAK
NOTAYA ALAN	Altan DEMİREL
TÜR	Türkü
BİÇİM	$A[a(a_1+a_2+a_3)+b+a(a_1+a_2+a_3)+b(b_1+b_1')]$
USÛL	4/4 ve 2/4
RİTMİK YAPI	Eserde katma sözlerin yer aldığı iki ölçüde 2/4'lük usûl kullanılmıştır. Ölçü kalıbı 2+2 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Seyre rast perdesiyle girilmiş ve yerinde uşşaklı kalışlar yapılmıştır. Söz kısmında hüseyini perdesi güçlendirilmiş, çargâhta çargâhlı ve yerinde hüseyini beşlisiyle kalışlar yapılmıştır. Eser sonlarına doğru hüseyini perdesi daha fazla güçlendirilerek yerinde hüseyini beşlisiyle karara gidilmiştir. Eserde, yerinde uşşak dörtlüsü, yerinde hüseyini beşlisi ve çargâhta çargâh dörtlüsü kullanılmıştır. Tam bir dizi ve makamı karşılamamaktadır. Ancak hüseyini makamına benzediğini söyleyebiliriz.	

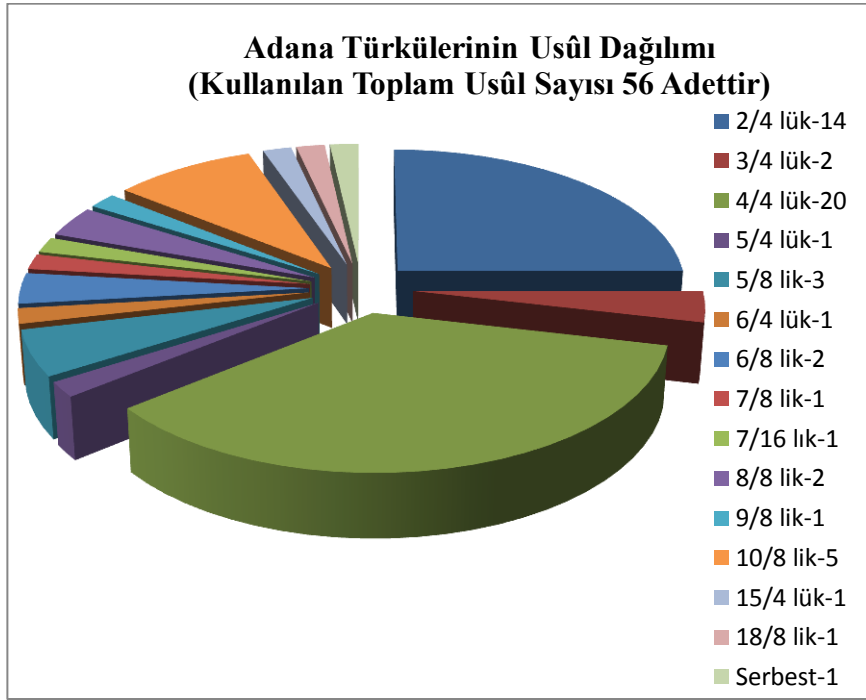
Tablo 49. Yüce Dağ Başında Koyun Güderim

ESERİN ADI	Yüce Dağ Başında Koyun Güderim
YÖRESİ	ADANA / Ceyhan
THM REPERTUVAR NO	2679
KAYNAK KİŞİ	Hasan TEKİN
DERLEYEN	Ankara Devlet Konservatuvarı
NOTAYA ALAN	Ali CAN
TÜR	Türkü
BİÇİM	$:A[a(a_1+ :a_2: + :a_3:)+a'(a_1'+ :a_2: +a_3^1+a_3^2)]: $
USÛL	2/4
RİTMİK YAPI	El ile vuruluşu
SEYİR ve MAKAM	
Hüseyni perdesiyle seyre girilmiş ve inici bir ezgi yapısıyla yerinde hüseyini beşlisi gösterilerek kalış yapılmıştır. Söz bölümünde gerdaniye perdesi alınarak çargâhta çargâh dürtlüsüyle kalış yapılmıştır. Arkasından hüseyini perdesi güçlendirilerek yerinde hüseyini beşlisiyle kalışlar yapılmıştır. Sonraki bölümlerde de aynı ezgi yapısı kullanılarak yerinde hüseyini beşlisiyle karara gidilmiştir. Eserde, yerinde hüseyini beşlisi ve çargâhta çargâh dürtlüsü kullanılmıştır. Tam bir dizi ve makamı karşılamasa da hüseyini makamına benzediğini söyleyebiliriz.	

Tablo 50. Yüce Dağdan İndirdiler Odunu (Gelin Ata Bindirme Havası)

ESERİN ADI	Yüce Dağdan İndirdiler Odunu
YÖRESİ	ADANA / Kadirli-Avluk Köyü
THM REPERTUVAR NO	4589
KAYNAK KİŞİ	Ahmet TORUN
DERLEYEN	Ankara Devlet Konservatuvarı
NOTAYA ALAN	Altan DEMİREL
TÜR	Türkü
BİÇİM	$a(a_1+a_2+a_1'+ :a_2'+a_2':)$
USÛL	4/4
RİTMİK YAPI	Ölçü kalıbı 2+2 şeklindedir. El ile vuruluşu:
SEYİR ve MAKAM	
Seyre hüseyini perdesiyle girilmiş, yerinde hüseyini beşlisiyle kalış yapılmıştır. Söz kısmında eviç perdesi alınarak muhayyer perdesi güçlendirilmiş ve hüseynide uşşaklı kalış yapılmıştır. Arkasından yerinde hüseyini beşlisiyle kalış yapılmış ve aynı ezgi yapıları tekrarlanarak eser sonuna yerinde hüseyini beşlisiyle gidilmiştir. Eserde, hüseynide uşşak dörtlüsü ve yerinde hüseyini beşlisi kullanılmıştır. Hüseyini makamı dizisine benzemesine rağmen, makam özelliklerini tam olarak karşılamamaktadır.	

Tablo 51.'de gösterilen bu usullerin grafiksel dağılımını ve yüzdelik oranlarını aşağıdaki gibi gösterebiliriz.

Grafik 1. Adana Türkülerinin Usûl Dağılımı

<u>Usûl</u>	<u>Sayı</u>	<u>Yüzdelik Oran</u>
2/4	14	%25
3/4	2	%4
4/4	20	%36
5/4	1	%2
5/8	3	%5
6/4	1	%2
6/8	2	%4
7/8	1	%2
7/16	1	%2
8/8	2	%4
9/8	1	%2
10/8	5	%9
15/4	1	%2
18/8	1	%2
Serbest	1	%2

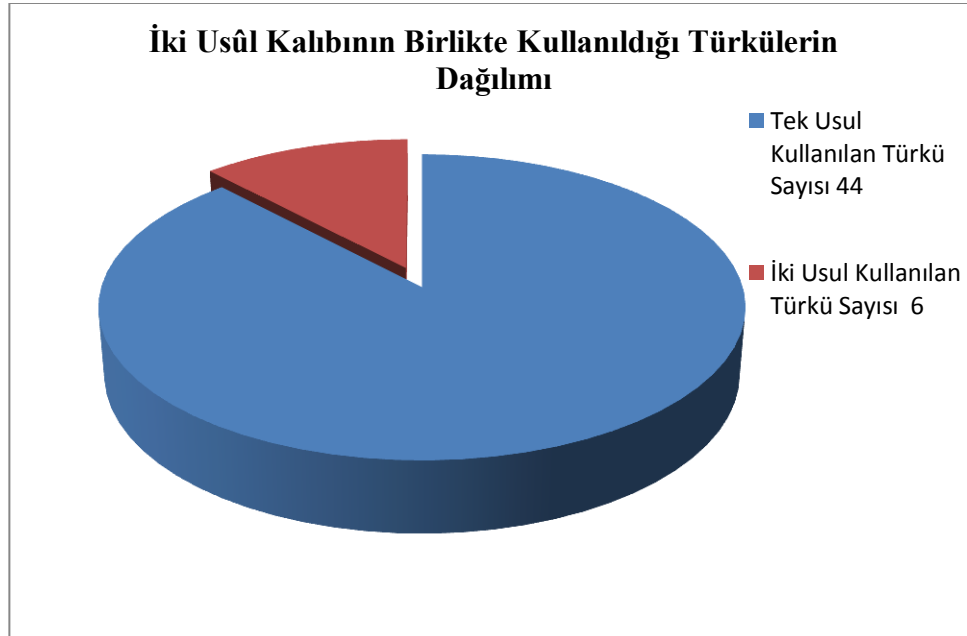
(Usûl yüzdeleri hesaplanırken küsuratlar atılmıştır.)

Adana yöresine ait bu 50 adet eserden 44'ünde tek usûl kalıbı, 6'sında ise iki usûl kalıbı birlikte kullanılmıştır. İki usûl kalıbının birlikte kullanıldığı eserler ve usûl kalıpları şu şekildedir:

Tablo 52. Adana Türkülerinde İki Usûl Kalıbının Birlikte Kullanıldığı Türküler

	KULLANILAN USÛL KALIPLARI														
ESER İSİMLERİ	2/4	3/4	4/4	5/4	5/8	6/4	6/8	7/8	7/16	8/8	9/8	10/8	15/4	18/8	Serbest
Duydunuz mu Gedikli’li			X	X											
Gız Anası Gız Anası	X	X													
Su Gelir Kütüğünden	X								X						
Şu Dere Aka Aka			X			X									
Yardan Ayrılması Acıdır Acı	X														X
Yeşillim Yelden Yele	X	X													

Adana yöresinde, iki usûl kalıbının birlikte kullanıldığı türkülerin, bütün Adana türkülerine oranını aşağıdaki gibi gösterebiliriz.

Grafik 2. İki Usûl Kalıbının Birlikte Kullanıldığı Türkülerin Dağılımı

<u>Usûl</u>	<u>Sayı</u>	<u>Yüzdelik Oran</u>
Tek Usûl Kullanılan Eser	44	%88
İki Usûl Kullanılan Eser	6	%12

2.4.1.3. Eserlerin Biçimleri

İncelemeye tabi tutulan 50 adet eserden yalnızca iki tanesi iki bölümlü bir biçim yapısına sahiptir. Geriye kalan eserlerin tamamı, farklı cümle sayılarına sahip olsa da türkülerin genel biçim yapısı olarak bilinen bir bölümlü eserlerdir.

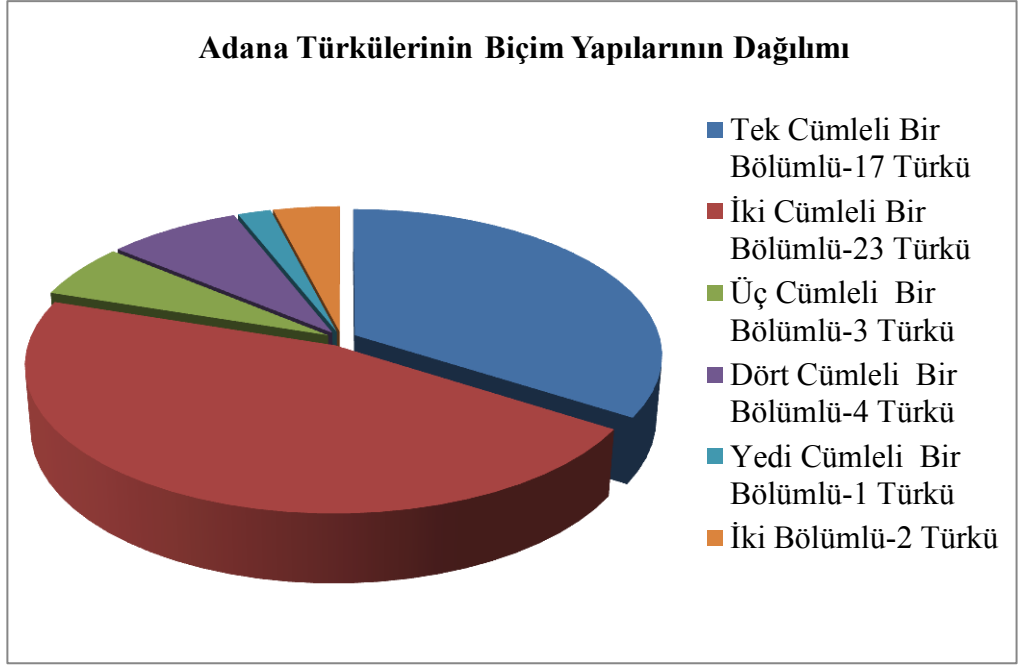
İncelenen Adana türkülerinin biçim yapıları ve bu yapılar içerisinde yer alan cümle ve bölüm sayıları aşağıdaki tabloda gösterildiği gibidir.

Tablo 53. Adana Türkülerinin Biçim Yapıları

ESER İSİMLERİ	KULLANILAN BİÇİM YAPILARI									
	Tek Cümleli BİR BÖLÜMLÜ	İki Cümleli BİR BÖLÜMLÜ	Üç Cümleli BİR BÖLÜMLÜ	Dört Cümleli BİR BÖLÜMLÜ	Yedi Cümleli BİR BÖLÜMLÜ	İki Cümleli BİR BÖLÜMLÜ	Üç Cümleli BİR BÖLÜMLÜ	Dört Cümleli BİR BÖLÜMLÜ	Yedi Cümleli BİR BÖLÜMLÜ	İki Cümleli BİR BÖLÜMLÜ
Adana Köprü Başı	X									
Ağsayam Eziliyor	X									
Ah Neyleyim Gönül		X								
Asker Oldum Giydim Yelek				X						
Aşağıdan Gelir				X						
Aşk Yoluna Canı Feda Kılanlar		X								
Baba Gızın Çok mudur		X								
Baş Ucumda Altı Patlar		X								
Bende Gittim Bir Geyiğin Avına			X							
Bir Kuş Gelir Öte Öte		X								
Birin Sevdim Gaşı Gara		X								
Bocu Köyden Çıktım	X									
Camızı Bağladım Otluğa Yakın				X						
Çello Dedikleri Daha Bir Uşak				X						
Dedemin de Döşü Enni	X									
Deniz Kenarına		X								
Deniz Kenarında Yerler Hurmayı		X								
Devecioğlu Bayırına	X									
Duydunuz mu Gedikli'li		X								
Ekinler Biter Oldu			X							
Ela Gözlü Nazlı Yarı		X								

Elinde Gümüş Orak		X				
Et Aldım Direminen	X					
Evden Çıktı Yürüdü			X			
Evlerinin Önü Handır	X					
Gadir Mevlâm Senden		X				
Gaşın Gara Gözün Gara		X				
Gayfe Oldum Tavalarda Gavruldum					X	
Gene Dama Çıktı Boyun Sevdığım	X					
Gide Gide Bir Söğüde		X				
Gız Anası Gız Anası	X					
Gürgeninin Gazeli	X					
Güyer Bostanım Güyer		X				
Hasan Dağı	X					
İbrişim Örmüyorlar		X				
Kalenin Üstü Direk		X				
Lâle Sümbül Bağına Çıksam Yarın Dağına	X					
Menevşe Buldum Derede	X					
Sokuda Bulgur Gelinim	X					
Su Gelir Kütüğünden						X
Şu Dere Aka Aka		X				
Şu Giden Kimin Kızı	X					
Şu Kışlanın Kapısına		X				
Vücudum Şehrini Seyran Eyledim		X				
Yandı Çukurova Yandı		X				
Yardan Ayrılması Acıdır Acı						X
Yenice Yolları Bükülür Gider	X					
Yeşillim Yelden Yele		X				
Yüce Dağ Başında Koyun Güderim		X				
Yüce Dağdan İndirdiler Odunu	X					

Tablo – 53’te gösterilen bu biçim yapılarının grafiksel dağılımını ve yüzdelik oranlarını aşağıdaki gibi gösterebiliriz.

Grafik 3. Adana Türkülerinin Biçim Yapılarının Dağılımı

<u>Biçim</u>	<u>Sayı</u>	<u>Yüzdelik Oran</u>
Tek Cümleli Bir Bölümlü	17	%34
İki Cümleli Bir Bölümlü	23	%46
Üç Cümleli Bir Bölümlü	3	%6
Dört Cümleli Bir Bölümlü	4	%8
Yedi Cümleli Bir Bölümlü	1	%2
İki Bölümlü	2	%4

2.4.1.4. Eserlerin Makamları

Makam yapıları incelenen eserlerin tamamının, Klasik Türk Müziği'ndeki herhangi bir makamı tam olarak karşılamadığını, ancak kullanılan dörtlü ve beşlilere, güçlü seslere, karar seslerine ve eserlerin seyir yapılarına bakarak sadece bazı makamlara benzediğini söyleyebiliriz.

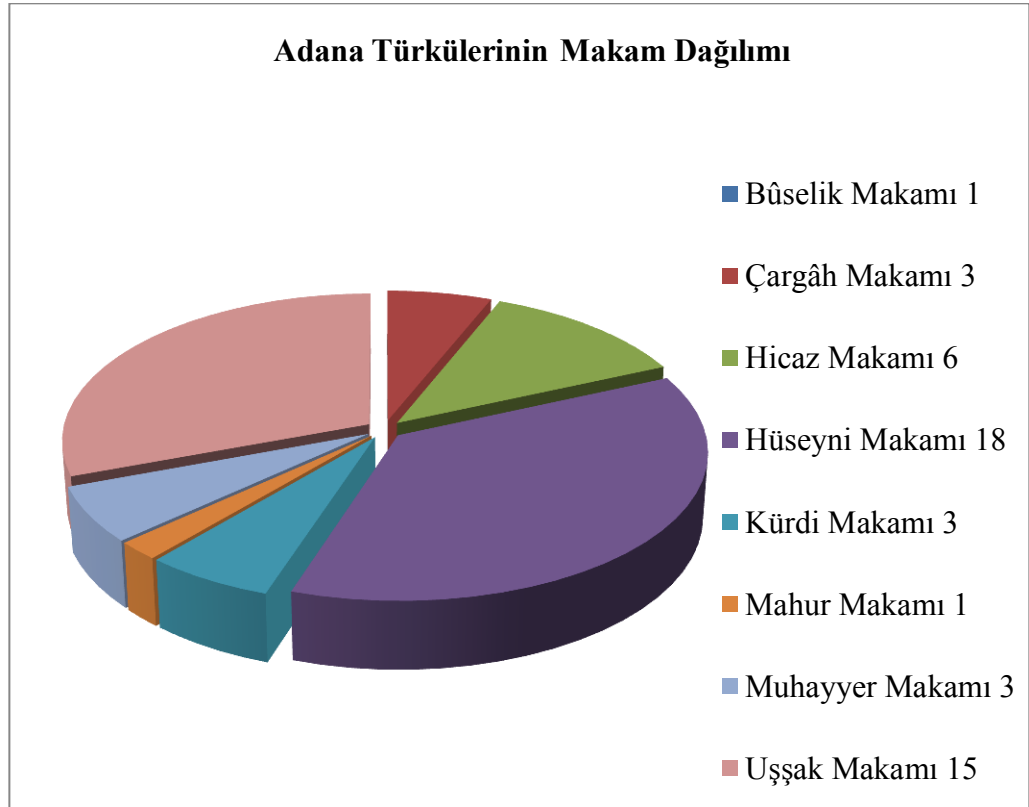
Tespit edebildiğimiz bu makamlar, aşağıdaki gibi gösterilmiştir:

Tablo 54. Adana Türkülerinin Makam Yapıları

ESER İSİMLERİ	KULLANILAN MAKAMLAR							
	BÜSELİK	ÇARGÂH	HİCAZ	HÜSEYİNİ	KÜRDİ	MAHUR	MUHAYYER	UŞŞAK
Adana Köprü Başı								X
Ağsayam Eziliyor				X				
Ah Neyleyim Gönül								X
Asker Oldum Giydim Yelek				X				
Aşağıdan Gelir			X					
Aşk Yoluna Canı Feda Kılanlar								X
Baba Gızın Çok mudur				X				
Baş Ucumda Altı Patlar					X			
Bende Gittim Bir Geyiğin Avına							X	
Bir Kuş Gelir Öte Öte			X					
Birin Sevdim Gaşı Gara							X	
Bocu Köyden Çıktım			X					
Camızı Bağladım Otluğa Yakın								X
Çello Dedikleri Daha Bir Uşak							X	
Dedemin de Döşü Enni					X			
Deniz Kenarına				X				
Deniz Kenarında Yerler Hurmayı			X					
Devecioğlu Bayırına				X				
Duydunuz mu Gedikli'li			X					
Ekinler Biter Oldu								X
Ela Gözlü Nazlı Yarı				X				
Elinde Gümüş Orak								X
Et Aldım Direminen					X			
Evden Çıktı Yürüdü			X					
Evlerinin Önü Handır		X						
Gadir Mevlâm Senden				X				
Gaşm Gara Gözün Gara				X				
Gayfe Oldum Tavalarda Gavruldum	X							
Gene Dama Çıktı Boyun Sevdığım				X				
Gide Gide Bir Söğüde				X				
Gız Anası Gız Anası								X
Gürgeninin Gazeli								X
Güyer Bostanım Güyer				X				
Hasan Dağı								X
İbrişim Örmüyorlar		X						
Kalenin Üstü Direk								X
Lâle Sümbül Bağına Çıksam Yarın								X

Dağına								
Menevşe Buldum Derede		X						
Sokuda Bulgur Gelinim								X
Su Gelir Kütüğünden				X				
Şu Dere Aka Aka								X
Şu Giden Kimin Kızı						X		
Şu Kışlanın Kapısına								X
Vücudum Şehrini Seyran Eyledim				X				
Yandı Çukurova Yandı								X
Yardan Ayrılması Acıdır Acı				X				
Yenice Yolları Bükülür Gider				X				
Yeşillim Yelden Yele				X				
Yüce Dağ Başında Koyun Güderim				X				
Yüce Dağdan İndirdiler Odunu				X				

Tablo – 54’te gösterilen bu makam yapılarının grafiksel dağılımını ve yüzdelik oranlarını aşağıdaki gibi gösterebiliriz.

Grafik 4. Adana Türkülerinin Makam Dağılımı

<u>Makam</u>	<u>Sayı</u>	<u>Yüzdelik Oran</u>
Bûselik Makamı	1	%2
Çargâh Makamı	3	%6
Hicaz Makamı	6	%12
Hüseyni Makamı	18	%37
Kürdi Makamı	3	%6
Mahur Makamı	1	%2
Muhayyer Makamı	3	%6
Uşşak Makamı	15	%31
<i>(Makam yüzdeleri hesaplanırken küsuratlar atılmıştır.)</i>		

SONUÇ

Adana yöresi, bulunduğu konum ve coğrafi özelliklerinin elverişli olması gibi sebeplerle, tarih boyunca birçok medeniyetin buraya hâkim olma mücadelesine sahne olmuştur. Yöreye hâkim olan medeniyetler, burada daha önce yer alan kültürlerle etkileşime girmiş ve bu kültürleşme ile birlikte, yörede zengin bir kültürel birikim meydana gelmiştir. Özellikle Türkler, bu birikimi daha da zenginleştirerek günümüze kadar ulaşmasını sağlamışlardır.

Ayrıca bölgenin fiziki yapısı da, kendi içinde bir dağ ve ova kültürü ayrımının oluşmasını sağlamış ve bu durum aynı bölge içerisinde farklı yaşam şekillerinin meydana gelmesine neden olmuştur. Bununla birlikte, tarihten bu yana yörenin sürekli göç alması, buradaki kültürel yapıyı zenginleştiren önemli sebepler arasında gösterilebilir. Şüphesiz bu durum yöre kültürünün önemli unsurlarından biri olan müzikte de kendini göstermektedir. Özellikle yöredeki âşıklık ve ağıt yakma geleneklerinin derin bir geçmişinin olması, yörenin türkü dağarcığını artırmış ve Türk Halk Müziği içerisinde önemli bir yere sahip olmasını sağlamıştır.

Çalışmamızda, TRT Repertuarı araştırılarak, Adana Yöresine ait 50 adet türkü tespit edilmiş, bu türkülerin usûl yapıları, türleri, biçimleri, makamsal seyir özellikleri tespit edilerek tablolar halinde gösterilmiş ve gerekli değerlendirmeler yapılmıştır. Yaptığımız incelemeler sonucunda;

1. İncelemeye tabi tutulan eserlerin tamamı türkü türündedir.
2. 50 adet türkünün usûl yapıları incelendiğinde, 44 türkünde tek, 6 türkünde ise iki usul kalıbının kullanıldığı görülmüştür. Serbest ritimli ve iki zamanlıdan on sekiz zamanlıya kadar olan usûller arasında, 15 farklı usûl kalıbı kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu usuller arasında, birinci sırada 20 adet türküyle 4/4'lük, ikinci sırada 14 adet türküyle 2/4'lük usullerin, yörede en çok kullanılan usûl kalıpları olduğu ve yöre türkülerinin %61'inde bu usûl kalıplarının kullanıldığı tespit edilmiştir.
3. Biçim yapısı olarak, cümle sayıları değişmekle beraber genel olarak Türk Halk Müziği'nde en çok görülen bir bölümlü biçimler tespit edilmiştir. En fazla, iki cümleli bir bölümlü ve tek cümleli bir bölümlü eserler görülmüştür. Başka bir deyişle Adana Türkülerinin %80'ini bu iki biçim yapısındadır diyebiliriz. İncelenen 50 adet türkünden yalnızca iki tanesinin iki bölümlü olduğu tespit edilmiştir. Özellikle “Su Gelir Kütüğünden” ve “Yardan Ayrılması Acıdır Acı” isimli bu iki türkü içindeki usûl

değişikliklerinin, eserin ezgi yapısını ve duyumunu tamamen değiştirmesi, eserleri iki bölümlü olarak belirlememize sebep olmuştur. Yöredeki iki bölümlü türkülerin toplam türkölere oranı ise yalnızca %4 olarak tespit edilmiştir.

4. Bir makamın, dizi, seyir, asma kalış, güçlü, yeden, karar sesi gibi olmazsa olmaz özelliklerini türkölerde tam olarak görmek ve türköleri, Türk Sanat Mûsikîsi makamları içerisinde tam anlamıyla gösterebilmek oldukça zordur. Ancak türkölerde kullanılan dörtlü, beşli, karar sesi gibi özelliklerle ve icralarındaki duyumlarıyla, tam olarak makam kurallarını karşılamasa da bir makama benzediğini söyleyebilmekteyiz. Bu şekilde baktığımızda Adana türköllerinde, Bûselik, Çargâh, Hicaz, Hüseyini, Kürdi, Mâhur, Muhayyer ve Uşşak makamlarında olmak üzere toplam sekiz farklı makamın kullanıldığı tespit edilmiştir. Bunlar içerisinde 18 adet türköl ile Hüseyini, 15 adet türköl ile de Uşşak makamlarının yörede en çok kullanılan makamlar olduğunu ve yöre türkölünün %68'inin bu makamlarda olduğunu söyleyebiliriz.

Çalışmamızda elde ettiğimiz bu tespitler sonucunda görölmektedir ki Türköl, Türk Sanat Mûsikîsi eserleri gibi belirli kurallar çerçevesinde üretilmemişlerdir. Daha çok doğaçlama olarak, âşıkların, türköl yakıcıların ve halkın içinden müziğe meraklı insanların ürettiği bu ürünler, türlü değişikliklere uğrayarak günümüze kadar gelmişlerdir. Bu esnek yapı içerisinde Türk Halk Müziği eserlerini genel bir kalıp içerisine sokmak ve bu şekilde değerlendirmek oldukça güçtür. Özellikle çalışmamız içerisindeki incelemelerde tespit ettiğimiz, usûl, biçim ve makam yapılarındaki esneklik ve çeşitliliğin bu durumu açıkça ortaya koyduğunu söyleyebiliriz. Bununla birlikte geniş bir coğrafyada görölen Türk Halk Müziği ürünlerinin, öncelikle kendi yöreleri içerisinde incelenerek değerlendirilmesinin daha doğru olacağını; ancak bundan sonra Türk Halk Müziği'nin genel yapısının ortaya konularak, genel bir değerlendirme yapılabileceğini söyleyebiliriz.

Yaptığımız bu çalışmanın, bundan sonra yapılacak olan çalışmalara ışık tutarak, Anadolu'nun diğer yörelerine ait türkölün de incelenip, Türk Halk Müziği Repertuarındaki bütün türkölün tür, biçim, usûl ve makam yapılarının tespitine yardımcı olması en büyük temennimizdir. Bundan sonra yapılacak çalışmaların da Türk Halk Müziğimizin değerinin anlaşılıp doğru icra edilerek, gelecek kuşaklara aktarılması açısından önemli ve kıymetli olacağı kanaatindeyiz.

KAYNAKLAR

- Adana, Kültür Ofset Limited Şirketi, Ankara, 1994.
- Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) Sonuçları, Türkiye İstatistik Kurumu, <http://www.tuik.gov.tr>. (Erişim Tarihi: 25.01.2015).
- AKDOĞU, Onur, *Türler ve Biçimler*, Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir, 1996.
- AKTAN, Selma, *Dünkü ve Bugünkü Adana*, Güney Basımevi, Adana, 1967.
- ALBAYRAK, Nurettin, “Türkü”, *Ansiklopedik Halk Edebiyatı Sözlüğü*, Kapı Yayınları, İstanbul, 2010.
- ARI, Bülent, *Adana’da Geçmişten Bugüne Aşıklık Geleneği (Karacaoğlan-1966)*, Altın Koza Yayınları, Adana, 2009.
- ARTUN, Erman, *Adana Halk Kültürü Araştırmaları-I*, Altın Koza Yayınları, Adana, 2000.
- _____, Erman, *Türk Halk Edebiyatına Giriş*, Kitabevi Yayınları, İstanbul, 2004.
- _____, Erman, *Adana Halk Kültürü*, Ulusoy Matbaacılık Ltd.Şti., Adana, 2006.
- ATILGAN, Halil, *Çukurova Türküleri 1*, Adana Valiliği Yayınları, Ankara, 1998.
- BARTOK, Bela, *Küçük Asya’dan Türk Halk Musikisi*, Pan Yayıncılık, İstanbul, 1991.
- ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ ADANA TANITIM SİTESİ, Çukurova Üniversitesi, <http://adana.cukurova.edu.tr/cografya.asp>, (Erişim Tarihi: 20.01.2015).
- _____, Çukurova Üniversitesi, <http://adana.cukurova.edu.tr/tarih.asp>, (Erişim Tarihi: 23.01.2015).
- EMNALAR, Atınç, *Tüm Yönleriyle Türk Halk Müziği ve Nazariyatı*, Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir, 1998.
- GÖRKEM, İsmail, *Türk Edebiyatında Ağıtlar Çukurova Ağıtları Metin-İnceleme*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2001.
- HALAÇOĞLU Yusuf, “Adana Tarihçesi”, (Ed. Erman ARTUN, M. Sabri KOZ), *Efsaneden Tarihe Tarihten Bugüne Adana: Köprü Başı*, Yapı Kredi Yayınları, 2000.
- KARAKAŞ, Ayhan, *Çukurova Türkü Söyleme Geleneğinde Hikâyeli Türküler (Adana-Osmaniye)*, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yayımlanmamış Doktora Tezi, Adana, 2011.
- ÖCAL, Mehmet, *Türk Halk Müziğinde Toplu Çalma-Söyleme Geleneği*, <http://www.musikidergisi.net/?p=766>, (Erişim Tarihi: 01.02.2015).

- ÖZBEK, Mehmet, *Türk Halk Müziği El Kitabı I Terimler Sözlüğü*, Atatürk Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yay., Ankara, 1998.
- ŞİMŞEK, Esmâ, “Karaca Oğlan’a Bağlı Olarak Anlatılan Kısa Hikâyeli Türküler”, *Milli Folklor*, C.X, S. 76, Ankara, 2007.
- Türkçe Sözlük*, “Türkü”, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 2011.
- UĞURLU, Nurer, *Folklor ve Etnografya Halk Türkülerimiz*, Örgün Yayınevi, İstanbul, 2009, s.87.
- Yurt Ansiklopedisi*, “Adana”, C. I, Anadolu Yayıncılık A.Ş., İstanbul, 1891.

EKLER

Ek-1. Orjinallik Raporu

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	NAZMİYE TUĞBA ÖZTÜRK
Öğrenci Numarası	101215117
Enstitü Anabilim Dalı	MÜZİK
Programı	MÜZİK
Danışmanın Unvanı, Adı-Soyadı	YRD. DOÇ. DR. YAVUZ DEMİRTAŞ
Tez Başlığı (Türkçe)	TRT REPERTUVARINDA YER ALAN ADANA TÜRKÜLERİNİN TÜR VE BİÇİM YÖNÜNDEN İNCELENMESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam IX+145 sayfalık kısmına ilişkin 16/04/2015 tarihinde tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orjinallik raporuna göre, tezin benzerlik oranı; % 15'tir.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç
- 3- Alıntılar dâhil
- 4- 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Yukarıda bilgileri bulunan Yüksek Lisans Tezimin, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu tarafından belirlenen azami benzerlik oranlarını aşmadığını ve tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.
Gereğini saygılarımla arz ederim.

17.04.2015
Nazmiye Tuğba ÖZTÜRK
(Signature)

Yrd. Doç. Dr. Yavuz DEMİRTAŞ
Danışman
(Signature)

Yrd. Doç. Dr. Yavuz DEMİRTAŞ
Anabilim Dalı Başkanı
(Signature)

F.Ü.LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ÖĞRETİM YÖNETMELİĞİ

Madde 41- Lisansüstü tezleri ile birlikte teslim edilmesi gereken belgeler şunlardır:

- a) Lisansüstü tezler, savunma öncesinde **intihal program raporu** ve ilgili makale şartını¹ sağladığına dair belgeleri ile birlikte enstitüye teslim edilir.
- b) İntihal raporu ile ilgili olarak etik kurallar dâhilindeki benzerlik oranları ilgili Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. (Enstitü Yönetim Kurulu tarafından tezin, intihal kapsamı dışında değerlendirilmesi için TURNITIN'den alınan raporda "benzerlik oranı"nın, "alıntılar hariç" en fazla %10, "alıntılar dâhil" % 30'u geçmemesi şeklinde kabul edilmiştir).

¹ Makale şartı doktora öğrencilerini kapsamaktadır.

Ek-2. İncelememizde Kullanılan Notalar

DERLEYEN
HALİL ATILGAN

DERLEME TARİHİ
ARALIK 1996
NOTALAYAN
HALİL ATILGAN

YÖRE
ADANA
KAYNAK KİŞİ
SELÂHATTİN SARIKAYA
SÜRE: ♩ = 90

ADANA KÖPRÜ BAŞI

A DA NA KÖP RÜ BA ŞI O TUR SA RA YA KAR ŞI

O TUR SA RA YA KAR ŞI GEL BE RA BER GE ZE LİM

DOS TA DÜŞ MA NA KAR ŞI NA KAR ŞI VUR ÇA PA YI

ÇA PA YI VUR KAZ MA YI KAZ MA YI KAZ MA YI

KIZ BA ŞI NA BAĞ LA MIŞ O YA LI DA İ PEK YAZ MA YI

YAZ MA YI

ADANA KÖPRÜ BAŞI
OTUR SARAYA KARŞI
GEL BERABER GEZELİM
DOSTA DÜŞMANA KARŞI

BAĞLANTI:

VUR ÇAPAYI ÇAPAYI
VUR KAZMAYI KAZMAYI
KIZ BAŞINA BAĞLAMIŞ
OYALI DA İPEK YAZMAYI

PAMUK İÇİNDE ÇİĞİT
ELİNDE ALTIN DİVİT
HEM SARARMIŞ HEM SOLMUŞ
BİR KIZ İÇİN BİR YİĞİT

BAĞLANTI

DERLEYEN
ANK. DEV. KONS.

YÖRE
ADANA / Seyhan-Feke-Kır Kuşığı
KAYNAK KİŞİ
HÜSAM ALİ

DERLEME TARİHİ
17.07.1941

AĞSAYAM EZİLİYOR "İş türküsü"

NOTALAYAN
ALTAN DEMİREL

SÜRE: ♩ = 80

(SAZ

AĞ SA YA ME Zİ Lİ YOR GÖZ LE RİM SÜ ZÜ LÜ YOR
AĞ SA YAM VAR DA RAK TA BİR YAR SEV DİM İ RAK TA

AM MA NEL OĞ LU A ŞIK LİK ÇE KE ÇE KE
U ZAK O LUR SA OL SUN

BEL LE Rİ MÜ ZÜ LÜ YOR AM MA NEL OĞ LU
SEV DA SI VAR YÜ REK TE

Cengiz

AĞSAYAM EZİLİYOR
GÖZLERİM SÜZÜLÜYOR (AMMAN EL OĞLU)
AŞIKLIK ÇEKE ÇEKE
BELLERİM ÜZÜLÜYOR (AMMAN EL OĞLU)

AĞ AYAM VAR DARAKTA
BİR YAR SEVDİM İRAKTA (AMMAN EL OĞLU)
UZAK OLURSA OLSUN
SEVDASI VAR YÜREKTE (AMMAN EL OĞLU)

AĞSAYAM VAR SÜT GİBİ
DÜRERİM KAĞAT GİBİ (AMMAN EL OĞLU)
ALIR ALIR GOYNUMA
GOYARIM KİTAP GİBİ (AMMAN EL OĞLU)

TAVADA SU ILITTİM
GÖLGEDE GÜL KURUTTUM (AMMAN EL OĞLU)
EL OĞLUNUN YÜZÜNDEN
BEN GAYGUYU UNUTTUM (AMMAN EL OĞLU)

ağsaya=aksaya: ceket yerine giyilen beyaz gömlek
kağat: kâğıt

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR No : 4220
İNCELEME TARİHİ : 20. 06. 1999

DERLEYEN
HALİL ATILGAN

YÖRE
ADANA
KAYNAK KİŞİ
SELÂHATTİN SARIKAYA

ASKER OLDUM GIYDİM YELEK

DERLEME TARİHİ
ARALIK 1996
NOTALAYAN
HALİL ATILGAN

SÜRE : 1. 55

SAZ

AS KER OL DUM GIY DİM YE LEK

EY LEN SU NA GE LİN EY LEN

ÜÇ GÜN DE A YIR DI FE LEK

EY LEN SU NA GE LİN EY LEN

SU NA GE LİN SU NA GE LİN

ASKER OLDUM GİYDİM YELEK

-2-

The musical score is written on two staves in 2/4 time. The melody is in a major key with a key signature of one flat (B-flat). The lyrics are written below the notes. The first staff ends with a double bar line and a repeat sign. The second staff continues the melody and ends with a double bar line and a repeat sign.

TEZ MEK TUP YAZ BA NA GE LİN

İ ZİN A LIP SA NA GE LİM

Tekir

ASKER OLDUM GİYDİM YELEK
EYLEN SUNA GELİN EYLEN
ÜÇ GÜNDE AYIRDI FELEK
EYLEN SUNA GELİN EYLEN

BAĞLANTI:

SUNA GELİN SUNA GELİN
TEZ MEKTUP YAZ BANA GELİN
İZİN ALIP SANA GELİM

VERİN BENİM MARTİNİMİ
KOY ÇANTAMA TUTUNUMÜ
İŞTE GİYDİM POTİNİMİ
EYLEN SUNA GELİN EYLEN

BAĞLANTI:

DERLEYEN
D. KONSERVATUARI

DERLEME TARİHİ
22. 7. 1941

NOTAYA ALAN
ATEŞ KÖYOĞLU
4- 5. 1978

YÖRESİ
ADANA - KADIRLI

KİMDEN ALINDIĞI
HASİBE TÜRKMEN
SÜRESİ :
♩ = 176

AŞAĞIDAN GELİR

A ŞA ĞI DAN GE LE N GE Lİ NA LI GE CI
A ŞA ĞI DAN GU RÜ L GU RÜL GÖÇ GE U R

A ŞA ĞI DAN GE LE N GE Lİ NA LI GE CI
A ŞA ĞI DAN GU RÜ L GU RÜL GÖÇ GE Lİ R

UÇ RU NA DU TAR LA R YA LIN GI GE LI
GE Lİ RAM MA CU RÜ L TU SÜ GE GE

CI LI R BİZ DE Bİ Lİ YO RU Z E Lİ
GİZ A NA DAN AY RI L MA Sİ

NÖ LU CU GİZ SE Nİ AL MA YA
GÜÇ GE Lİ R

GEL Dİ KAL MA YA GÜL LE RİN DER ME YE
.. A LP TA DÖN ME YE

GEL DİK DER ME YE
.. .. DÖN ME YE

1
AŞAĞIDAN GELEN GELİN AUCI
UÇRUNA TUTARLAR YALIN KILICI
BİZDE BİLİYORUZ ELİN OLUCU
GİZ SENİ ALMAYA GELDİK ALMAYA
GÜLLERİN DERMEYE GELDİK DERMEYE

2
AŞAĞIDAN GÜRÜL GÜRÜL GÖÇ GELİR
GELİR AMMA GÜRÜLTÜSÜ GEÇ GELİR
GİZ ANADAN AYRILMASI GÜÇ GEÜR
GİZ SENİ ALMAYA GELDİK ALMAYA
ALİPTA DÖNMİYER GELDİK DÖNMİYER

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR No : 4221
İNCELEME TARİHİ : 20.08.1999

YÖRE
ADANA
KAYNAK KİŞİ
NECLA BABACAN GEN-ŞABAN GEN

SÜRE : 110

AŞK YOLUNA CANI FEDA KILANLAR

DEPLEYEN
HALİL ATILGAN

DEPLEME TARİHİ
ARALIK 1996
NOTALAYAN
HALİL ATILGAN

Ş

AŞK YO LU NA CA NI FE DA KI LAN LAR SİZ DE DÜŞ TÜ NÜZ MÜ

ZO RA BEN Gİ Bİ BİR LEY LA Mİ SA Lİ MEC NU NO LAN LAR

YAK TI NIZ MI CA NI NÂ RA BEN Gİ Bİ NÂ RA BEN

Gİ Bİ NÂ RA BEN Gİ Bİ NÂ RA BEN Gİ Bİ

Ş

7chir

AŞK YOLUNA CANI FEDA KILANLAR
SİZDE DÜŞTÜNÜZ MÜ ZORA BEN GİBİ
BİR LEYLA MİSALİ MECNUN OLANLAR
YAKTINIZ MI CANI NÂRA BEN GİBİ

KARAGÖZ ÜSTÜNDE O KEMAN KAŞLAR
KİRPİKLER CANIMA TIG GİBİ İŞLER
MAH CEMAL ÜSTÜNE DÖKÜLMÜŞ SAÇLAR
ACEP YANAN YÂRE VAR MI BEN GİBİ

ÂŞIK MAŞUKUNUN ESPARIN SAKLAR
MECNUN LEYLA İÇİN SAHRAYI BEKLER
YÂR YOLUNA CANIN VEREN ÂŞIKLAR
BULMAMIŞ DİRDİNE ÇARE BEN GİBİ

YÖRESİ
ADANA

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
YÖRE EKİBİ

BABA GIZIN ÇOK MUDUR (KINA HAVASI)

NOTAYA ALAN
ESAT KABAKLI

SÜRESİ :

DERLEYEN
ESAT KABAKLI

SAZ -----

BA BA GI ZIN ÇOK MU YU DUR

BİR GİZ SA NA ÇOK MU YU DUR

GI RI LA SI EM Mİ LE RİM

HE ÇOĞ LU NUZ YOK MU YU DUR

GI ZA NA SI GI ZA NA SI

YA KIN GE Lİ NİN GI NA SI

BABA GIZIN ÇOK MUDUR (KINA HAVASI)

- 2 -

HA Nİ BU NUN Ö ZA NA SI

BA ŞIN DA MUM LAR YA NA SI

S. SABUNCU

- 1 -

BABA GIZIN ÇOK MUYUDUR
BİR GİZ SANÂ ÇOK MUYUDUR
GIRILASI EMMİLERİM
HEÇ OĞLUNUZ YOK MUYUDUR

- Bağlantı -

GİZ ANASI GİZ ANASI
YAKIN GELİNİN GINASI
HANİ BUNUN ÖZ ANASI
BAŞINDA MUMLAR YANASI

- 2 -

SAMENİM GELDİ DURUYOR
HERAL GINA YAHICILAR
YENİ UMUDUM KESİLDİ
HERAL BENİ VERİCİLER

- Bağlantı -

GİZ ANASI GİZ ANASI
YAKIN GELİNİN GINASI
HANİ BUNUN ÖZ ANASI
BAŞINDA MUMLAR YANASI

- 3 -

DOYULU BU SÖVE DAŞLAR
GÖLGELENDİ GABAĞAÇLAR
İŞTE GELİN GIDIYORUM
HELALLAŞAK ÇÜT YOLDAŞLAR

- Bağlantı -

GİZ ANASI GİZ ANASI
YAKIN GELİNİN GINASI
HANİ BUNUN ÖZ ANASI
BAŞINDA MUMLAR YANASI

YÖRE
ADANA / Seyhan -Kozan

DERLEME TARİHİ

21.07.1941

KAYNAK KİŞİ
AHMET SÖNMEZ

BAŞ UCUMDA ALTI PATLAR

DERLEYEN
ANK. DEV. KONS.

NOTALAYAN
ALTAN DEMİREL

SÜRE: 52

BA A ŞU CUM DA AL TI PAT MA LAR
E TI LI MI LE NİP ÇA KAÇ MA SAR

DİM DİM İ KI LE Şİ Nİ KURT LA RAT ME LAR
DİM SE Zİ LİR MA Gİ GEÇ ME DİM

DA YIM SE FE RE GE Dİ YOR AR ZU HAL VE
CA HI LI DI BE NİM DÜN YA BO YU NA KAF
YI KI LA SI YA LAN DÜN YA SAN KI BEN DE

RI RIM KURT LAR
TAN BİÇ ME DİM
MU RA TAL DİM

BAŞ UCUMDA ALTI PATLAR
İLEŞİNİ KURLAR ATLAR
DAYIM SEFERE GİDİYOR
ARZUHAL VERİRİM KURLAR

ATIMA BİNİP KAÇMADIM
KIZILIRMAK'I GEÇMEDİM
CAHİL İDİ BENİM YARIM
BOYUNA KAFTAN BİÇMEDİM

ELİM İLE ÇAMA SARDIM
SENİ BU HALLERDE GÖRDÜM
YIKILASI YALAN DÜNYA
SANKİ BEN DE MURAT ALDIM

KAZMASIZ KABİRİN KAZDIM
AĞAÇTAN KÜREĞİN DÜZDÜM
YALAN DÜNYA SENDEN BEZDİM
ÖLÜM İNKAR OLUNUR MU?

.dayım : daim(a).

ÖYKÜSÜ : Kozan dolaylarında sevdiğini kaçıran bir aşık acıktıkları için bir köye ekmek bulmaya gider. Fakat kıza güvenmediğinden onu bir çam ağacına bağlar. Ekmeği alarak dönen delikanlı sevdiğini kurtların parçaladığını görür.

DERLEYEN
AHMET YAMACI

DERLEME TARİHİ
1956

YÖRESİ
ADANA Dolayları
KİMDEN ALINDIĞI
AZİZ ŞENSES
SÜRESİ :

BENDE GİTTİM BİR GEYİĞİN AVINA

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

BEN DE GİT TİM BİR GE Yİ ÇİN A VI
BEN Gİ DER KEN KA YA BA Şİ KA Rİ
UR GA NİM KA YA DA A Sİ Lİ KAL

NA A MA NAM MAN GE YİK ÇEK Tİ BE Nİ KEN Dİ
Dİ " " " " YEL VUR DU DA E RİM E RİM
Dİ " " " " ES BA BİM SAN DIK DA BA Sİ

DA Çİ NA A MA NAM MAN DA Çİ NA
E Rİ Rİ Dİ " " " " E Rİ Rİ Dİ
Lİ KAL DI " " " " VAY KAL DI

GE YİK ÇEK Tİ BE Nİ KEN Dİ DA Çİ NA A MA NAM MAN
YEL VUR DU DA E RİM E RİM E Rİ Rİ Dİ " " " "
ES BA BİM SAN DIK DA BA Sİ Lİ KAL DI " " " "

DA Çİ NA TÖV BE LER TÖV BE Sİ GE YİK
E Rİ Rİ Dİ AK Bİ LEK LER TAŞ ÜS TÜN DE
VAY KAL DI Nİ ŞAN LIM Sİ LA DA KÜ SÜ

A ÇÜ Vİ NA A MA NAM MAN SİZ Gİ DİN KAR
LÜ RÜ DÜ DI " " " " " " " " 2-AV
" " " " " " " " " "

DAŞ LAR KAL DİM BU RA DA A MA NAM MAN
CU LAR " " " " " " " " " "
" " " " " " " " " "

BU RA DA SİZ Gİ DİN KAR DAŞ LAR KAL DİM
" " " " AV CU LAR " " " "
" " " " " " " " " "

(BENDE GİTTİM BİR GEYİĞİN AVINA)
(Sahife - 2)

— 1 —

BENDE GİTTİM BİR GEYİĞİN AVINA,
GEYİK ÇEKTİ BENİ KENDİ DAĞINA,
TÖVBELER TÖVBESİ GEYİK AVINA.

Bağlantı— SİZ GİDİN KARDAŞLAR KALDIM BURADA AMAN AMAN BURADA.
SİZ GİDİN (AVUĞLAR) KALDIM BURADA AMAN AMAN KAYADA.

— 2 —

BEN GİDERKEN KAYA BAŞI KAR İDİ,
YEL VURDU DA ERİM ERİM ERİDİ,
AK BİLEKLER TAŞ ÜSTÜNDE ÇÜRÜDÜ.
Bağlantı.....

— 3 —

URGANIM KAYADA ASILI KALDI,
ESBABIM SANDIKDA BASILI KALDI,
NİŞANLIM SİLADA KÜSÜLÜ KALDI.
Bağlantı.....

DERLEYEN
TRT MÜZ. DAL. BŞK.
THM VE OY. MD'LÜĞÜ
DERLEME TARİHİ

YÖRE
ADANA/Pozantı
KAYNAK KİŞİ
YÖRE EKİBİ

BİR KUŞ GELİR ÖTE ÖTE

NOTALAYAN
SADETTİN GÜRHAN

SÜRE : 92

BİR KUŞ GE LİR Ö TE Ö TE BEN YA NI
YAR BAH ÇE Nİ ZİN GÜL LE Rİ ŞAK ŞAK

YO RUM TŪ TE TŪ TE BEN YA NI YO RUM
Ö TER BŪL BŪL LE Rİ ŞAK ŞAK Ö TER

TŪ TE TŪ TE AS KER OL DUM Gİ Dİ YO RUM
BŪL BŪL LE Rİ YAK TI BE Nİ KŪ LEY LE Dİ

TO ROS DA DAĞ LA RİN DAN Ö TE TO ROS DA
TŪRK MEN DE Kİ Zİ NİN DİL LE Rİ TŪRK MEN DE

DAĞ LA RİN DAN Ö TE GEL YA NI MA
Kİ Zİ NİN DİL LE Rİ GEL YA NI MA

TŪRK MEN Kİ Zİ SE NAL LAR GİY BEN KİR Mİ Zİ
TŪRK MEN Kİ Zİ SE NAL LAR GİY BEN KİR Mİ Zİ

Çİ KA LIM YAY LA DÜ ZÜ NE
Çİ KA LIM YAY LA DÜ ZÜ NE

BİR KUŞ GELİR ÖTE ÖTE
- 2 -

The musical notation is written on a single staff with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody consists of several measures, with some notes beamed together and others marked with slurs. Below the staff, the lyrics are written in two lines, corresponding to the notes above them.

SEN GÜ LÜ TOP LA BEN NER Gİ Zİ
SEN GÜ LÜ TOP LA BEN NER Gİ Zİ

Öğün

BİR KUŞ GELİR ÖTE ÖTE
BEN YANIYORUM TÜTE TÜTE
ASKER OLDUM GİDİYORUM
TOROS DAĞLARINDAN ÖTE

BAĞLANTI
GEL YANIMA TÜRKMEN KIZI
SEN ALLAR GİY BEN KIRMIZI
ÇIKALIM YAYLA DÜZÜNE
SEN GÜLÜ TOPLA BEN NERGİZİ

YAR BAHÇENİZİN GÜLLERİ
ŞAK ŞAK ÖTER BÜLBÜLLERİ
YAKTI BENİ KÜL EYLEDİ
TÜRKMEN DE KIZININ DİLLERİ

BAĞLANTI

DERLEYEN
ANK. DEV. KONS.

YÖRE
ADANA / Karataş - Sırinsı Köyü

KAYNAK KİŞİ
HURİYE KOÇ

SÜRE: ♩ = 116

BİRİN SEVDİM GAŞI GARA

DERLEME TARİHİ

05.08.1938

NOTALAYAN
ALTAN DEMİREL

(SAZ - - - - -)

GA ŞI GA RA (SAZ - - - - -) BI RIN SEV DIM
NE NİN YÜ ZÜ O NA SAY DIM

GÖ ZÜ E LA (SAZ - - - - -) İ Kİ DE VE
BİN YAL DI Zİ ÇE VİR BE Rİ

HE LE ME LE ÜÇ DA NE Yİ NEY LE ME Lİ
BEN Lİ YÜ ZÜ BEN SİZ YA Rİ NEY LE ME Lİ

(SAZ - - - - -) İ Kİ DA NE HE LE ME LE
ÇE VİR BE Rİ BEN Lİ YÜ ZÜ

ÜÇ DA NE Yİ NEY LE ME Lİ (SAZ - - - - -)
BEN SİZ YÜ ZÜ NEY LE ME Lİ

Cengiz

BİRİN SEVDİM GAŞI GARA
BİRİN SEVDİM GÖZÜ ELA
İKİ DANE HELE MELE
ÜÇ DANEYİ NEYLEMELİ

ŞİRİNDİR DÖNENİN SÖZÜ
ONA SAYDIM BİN YALDIZI
ÇEVİR BERİ BENLİ YÜZÜ
BENSİZ YÜZÜ NEYLEMELİ

yaldız: altın

DERLEYEN
D. KONSERVATUVARI

DERLEME TARİHİ
3. 8. 1938

NOTA ALAN
ATEŞ KOYOĞLU. 1978

YÖRESİ
ADANA
KİMDEN ALINDIĞI
AHMET KOCAÇONUL
SÜRESİ :

♩ = 62

BOCU KÖYDEN ÇIKTIM

BO CU KÖY DEN ÇIK TIM SA AT BE Sİ Dİ
BİR GÜ NO LUR PO ZAN TI DAN GE Lİ Rİ

DO RA TI NA N NA Z LI DA YA RIM
DUŞ MA N LA Rİ M KI Z LI DA YA RIM

BA NA DA E Sİ Dİ RUM Sİ LA HİM Bİ CA ĞI M OĞ LUM
A RA R BU LU DE VİR ÖÖ NER İN Tİ M KA MİM

GU SAN Dİ Rİ HAY Dİ NAR KA DA
A LI Rİ M

LA R BE NA R ZU MAL DIM Gİ RİL Dİ GOL

LA Rİ M BEN YA R SİZ GAL DIM

— 1 —
BOCU KÖYDEN ÇIKTIM SAAT BESİDİ
DORATINAN NAZLI DA YARIM BANA EŞİDİ
SİLAHIM BİÇAĞIM OĞLUM GUŞANDI
Bağlantı. (HAYDIN ARKADAŞLAR BEN ARZUM ALDIM
GİRLİDİ GOLLARIM BEN YARSIZ GALDIM

— 2 —
BİR GÜN OLUR POZANTIDAN GELİRİM
DUŞMANLARIM KİMDİR ARAR BULURUM
DEVİR DÖNER İNTİKAMIM ALIRIM
Bağlantı.

NOT : Bağlantı bölümü saz
olarak çalınır.

YÖRESİ
ADANA

KİMDEN ALINDIĞI
MEHMET KOCAGÖNÜL

SÜRESİ :

♩ = 76

CAMIZI BAĞLADIM OTLUĞA YAKIN

DERLEYEN
ANK. DEV. KONS.

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
ALİ CAN

CA MI ZI BAĞ LA R DI M OT LU ĞA YA KI N
BU GÜN KÜ GÜN LE R DE N PA ZAR DI R PA ZA R

CA MU ZU BAĞ LA R DI M OT LU ĞA YA KI N
BU GÜN KÜ GÜN LE R DE N PA ZAR DI R PA ZA R

CA MIZ BE Nİ VUR DU A NA GUŞ LU ĞA YA KIN
AC MA YO R GA Nİ MI A NA YA RE LE R A ZAR

Nİ ŞAN LIM GE Lİ YO R BO YU NA BA KI N
DU YU N CA Dİ VA NE GE ZE R

Nİ ŞAN LIM GE Lİ YO R BO YU NA BA KI N
DU YU N CA Dİ VA NE GE ZE R

GAN LI KE N Lİ GA RA CA MIZ ÖL DÜR DÜN BE Nİ

GÜ LÜM GON CA KE N SOL DUR DÜN BE Nİ

1
CAMIZI BAĞLADIM OTLUĞA YAKIN
CAMIZ BENİ VURDU (ANA) GUŞLUĞA YAKIN
NİŞANLIM GELİYOR BOYUNA BAKIN
Bağlantı { GANLI KENLİ GARA CAMIZ ÖLDÜRDÜN BENİ
GÜLÜM GONCA İKEN SOLDURDUN BENİ.

2
BU GÜNKÜ GÜNLERDEN PAZARDIR PAZAR
ACMA YORGANIMI (ANA) YARELER AZAR
NİŞANLIM DUYUNCA DİVANE GEZER
Bağlantı.

DERLEYEN
ANK. DEV. KONS.

DERLEME TARİHİ

YÖRESİ
ADANA

KİMDEN ALINDIĞI
HURİYE KOÇ

SÜRESİ :

NOTAYA ALAN
ALİ CAN

ÇELLO DEDİKLERİ DAHA BİR UŞAK

♩ (Saz.)

ÇEL LO DE DİK LE Rİ MI S DA HA R
BİR Yİ GİT Tİ RE Mİ S DA HA R
Bİ RU N SA K E Lİ NE GU SA N E Lİ N DE MAR
Gİ DE R KEN GÖR
Mİ S İB Rİ SİM GU SA K E Lİ N DE MAR
Gİ DE R KEN GÖR
Tİ MÜ S Nİ LE R DÖ SÜ N DE Fİ SE K
DOL DU RUP DÖ L DU RU P Sİ Kİ YO R ÇEL LO
AL TIN DA KÜ HE Y LA N SE Kİ YO R ÇEL LO

- 1 -

ÇELLO DEDİKLERİ DAHA BİR UŞAK
BELİNE GUŞANMIŞ İBRİŞİM GUŞAK
ELİNDE MARTİNİ DÖŞÜNDE FİSEK
DOLDURUP DOLDURUP SIKIYOR ÇELLO

- 2 -

BİR YİĞİT TÖREMİŞ AVŞAR ELİNDE
SÖYLENİYOR MEMLEKETİN DİLİNDE
GİDERKEN GÖRMÜŞLER TOKAT YOLUNDA
ALTINDA KÜHEYLAN SEKİYOR ÇELLO.

DERLEYEN
ANKARA DEVLET
KONSERVATUVARI

DERLEME TARİHİ
04. 08. 1938

NOTALAYAN
ALTAN DEMİREL

YÖRE
ADANA / Kadirli - Avluk Köyü
KAYNAK KİŞİ
AHMET TORUN

DEDEMİN DE DÖŞÜ ENNİ

SÜRE: ♩ = 60

(SAZ)

DE DE MİN DE DÖ ŞÜ EN Nİ KİN
E VI Mİ ZİN Ö ŞÜ NÜ E KİN

NEN Nİ POY RAZ DE OĞ LUM NEN Nİ KİN
YE KİN KA RA DE DEM YE KİN

ÖL DÜ RÜR LER YA GU ZU LA RİM
AĞ LA MA YA A RE Dİ YOM

EŞ Kİ LER EV E VEL DEN KİN Nİ
DÜŞ MAN LA RİN YA KİN

Cengiz

-1-
DEDEMİN DE DÖŞÜ ENNİ
NENNİ POYRAZ OĞLUM NENNİ
ÖLDÜRÜRLER GUZULARIM
EKŞİLER EVVELDEN KİNNİ

-2-
EVİMİZİN ÖNÜ EKİN
YEKİN KARA DEDEM YEKİN
AĞLAMAYA AR EDİYOM
DÜŞMANLARIN EVİ YAKIN

-3-
POYRAZ OĞLUM PEK HATIRLI
HATIRINI KIRAMIYOM
DEDE'M DÜŞMANIN EVİNDE
BEN ORAYA VARAMIYOM

-4-
EVİMİZİN ÖNÜ ARDA
KIR AT GELİR KIRPA KIRPA
DEDE OĞLUM ŞÖYLE BÖYLE
POYRAZ OĞLUM DAHA KÖRPE

enni: geniş
kinni: kinli
döş: göğüs
ar etmek: utanmak

Bu ağıt; Adana'nın Kadirli İlçesi Ekşiler (Tatarlı) köyünden bir kadının Poyraz ve Dede adındaki iki oğlunun kendileri ile geçinemedikleri köylüler tarafından öldürülmesi üzerine yakılmıştır.

DERLEYEN
D.KONSERVATUARI

DERLEME TARİHİ
5. 8. 1938

NOTAYA ALAN
ATES KÜYÜĞÜ. 1978

YÖRESİ
ADANA
KİMDEN ALINDIĞI
HURİYE KOÇ
SÜRESİ :
♩ = 88

DENİZ KENARINA

DE NİZ KE NA RI NA DA Fİ DA NİM

EN ME YE Yİ Dİ N VA Y EN

ME YE Yİ Dİ N VA Y İ PE K

LI MEN Dİ LI M YU MA

YA Yİ DİN Sİ NA MI DA Sİ NA NA

SE V Dİ ÇİM Bİ DA NEM SAR MA VA Yİ

Dİ N VA Y GEL CÜ LE CÜ LE A Y

RI LA LI M SEV Dİ Çİ M

SE NA L LAR ÇİY BE N GA

RA LA R SEV Dİ ÇİM SON

DENİZ KENARINA
(Sahife- 2)

DE NİZ KE NA RI NA DA Bİ DA NE M

EN Dİ DE Bİ RAS LA N VA Y EN

Dİ DE Bİ RAS LA N VA SAĞ GÖ

LU M YO RU L DU SO LU

MA YAS LA N KÜ CÜ CE K Sİ N SEV

Dİ GİM GÖ ZE LİM YA NİM DA BES LE N VAY uysal

— 1 —
DENİZ KENARINADA FIDANIM ENMEYEVİDİN
İPEKLİ MENDİLİN YUMAYAYIDIN
SİNAMIDA SINAMA SEVDİĞİM BİDANEM SARMAİYAYIDIN VAY
Bağlantı (GEL GÜLE GÜLE AYRILALIM SEVDİĞİM
SEN ALLAR GİY BEN GARALAR SEVDİĞİM

— 2 —
DENİZ KENARINA DA BİDANEM ENDİDE BİR ASLAN VAY
SAĞ GÖLÜM YORULDU SÖLÜMA YASLAN
KÜÇÜCEKSİN SEVDİĞİM GÜZELİM YANIMDA BESLEN VAY
Bağlantı.

NOT : Giriş ve ara sazı olarak
bağlantı çalınır.

DERLEYEN
ANK. DEV. KONS.

YÖRE
ADANA / Karataş - Sırınsı Köyü

DERLEME TARİHİ
05.08.1938

KAYNAK KİŞİ
HURİYE KOÇ

DENİZ KENARINDA YERLER HURMAYI

NOTALAYAN
ALTAN DEMİREL

SÜRE: ♩ = 68

(SAZ -----)

DE NİZ KE NA RIN DA YER LER HUR MA YI ŞAN
YÜ CE DAĞ BA ŞIN DA KI NA LI DAV ŞAN
KI ÇO LA VUZ GÖN DER DİM TEL Lİ TUR NA YI ŞEN
ÇO GO LUR GÜ ZE LİN AR DI NA DÜ ŞEN
AĞ GOĞ SÜN ÜS TÜN DE GÜ MOŞ DÜĞ ME Yİ
VE RİR LER KÖ TÜ YE O LUR LAR PIŞ MAN
SAL LA NI SAL LA NI ÇO ZÜP GE LI YOR
VE RİP BİR KÖ TÜ YE AĞ LAT MAN BE YOR NI

Cengiz

DENİZ KENARINDA YERLER HURMAYI
KILAVUZ GÖNDERDİM TELLİ TURNAYI
AĞ GÖĞSÜN ÜSTÜNDE GÜMÜŞ DÜĞMEYİ
SALLANI SALLANI ÇÖZÜP GELİYOR

YÜCE DAĞ BAŞINDA KINALI DAVŞAN
ÇOĞOLUR GÜZELİN ARDINA DÜŞEN
VERİRLER KÖTÜYE OLURLAR PIŞMAN
VERİP BİR KÖTÜYE AĞLATMAN BENİ

çoğ olur: çok olur

YÖRESİ
ADANA / Kozan

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
MEHMET AKIL
(San Mehmet)

DEVECİOĞLU BAYIRINA (KINA HAVASI)

NOTAYA ALAN
SEMIH ESİN

SÖRESİ : ♩ = 76

DERLEYEN
SEMIH ESİN

SAZ

DE VE COĞ LU BA YI RI NA DE VE COĞ LU BA YI RI NA

AT ÖRK LER LER ÇA YI RI NA AT ÖRK LER LER ÇA YI RI NA

ÖL MÜ ŞA NA MIN HAY RI NA ÖL MÜ ŞA NA MIN HAY RI NA

VER MEN BE Nİ DE VE Lİ YE VER MEN BE Nİ DE VE Lİ YE

S. SABUNCU

- 1 -
DEVECİOĞLU BAYIRINA
AT ÖRKLERLER ÇAYIRINA
ÖLMÜŞ ANAMIN HAYRINA
VERMEN BENİ DEVELİYE

- 2 -
BABA EKİNİN BİTTİ Mİ?
KARDAŞ EKMEĞİN YETTİ Mİ?
EL KIZI KEYFİN YETTİ Mİ?
VERİN BENİ DEVELİYE

- 3 -
BOSTANA BİBER EKERLER
ONU KÖKÜNDEN ÇEKERLER
GURBET ELE GİDEN KIZIN
GÖZÜNE SÜRME ÇEKERLER

ÖRKLEMEK : Otlatmak, salıvermek

DERLEYEN
HALİL ATILGAN

DERLEME TARİHİ
ARALIK 1996
NOTALAYAN
HALİL ATILGAN

YÖRE
ADANA-KOZAN
KAYNAK KİŞİ
AŞIK İMAM
SÜRE: 3/4

DUYDUNUZ MU GEDİKLİ'Lİ

(Alımar Alim'in Ağdı)

DUY DO DU MUZ MU GE DİK Lİ Lİ
DO YA MA DİM YAŞ LA Rİ NA

ŞU İZ MİR DEN GE LEN TE Lİ
DERT GOY DİM GAR DAŞ LA Rİ NA

AL GAN LA Rİ ÇİN DE KAL MIŞ
A LİM A NAN GUR BA NOL SUN

ÖL MÜŞ TA MAN Bİ ZİM A Lİ
ME ZA Rİ Yİ N DAŞ LA Rİ NA

SEÇ TİM GU ZU DAN GO YU NU

GOY DUM YAV RU MÜN SU YU NU

A LİM TE NE Şİ RE YAT MIŞ

NO LUR GÖS TE RİN BO YU NU

1
DUYDUNUZ MU GEDİKLİ
ŞU İZİRDEN GELEN TELİ
AL GANLAR İÇİNDE GELMİŞ
OLMUŞ TAMAM BİZİN ALI

BAĞLANTI

BAĞLANTI
SEÇİM GÜZÜDAN GOYUNU
GOYDUM YAVRUMUN SUYUNU
ALIM TENESİRE YATMIŞ
NOLUR GÖSTERİN BOYUNU

2
DOYAMADIM YAŞLARINA
DERT GOYDUN GARDASLARINA
ALIM ANAN GURBAN OLSUN
MEZARIN DAŞLARINA

BAĞLANTI

3
NOLDU BİZE BÖYLE NOLDU
İMAMİ AĞIDIN ÇALDI
YAVRUM YOLUNU BEKLERKEN
İZMİR'DEN CENAZEN GELDİ

BAĞLANTI

DERLEYEN
HALİL ATILGAN

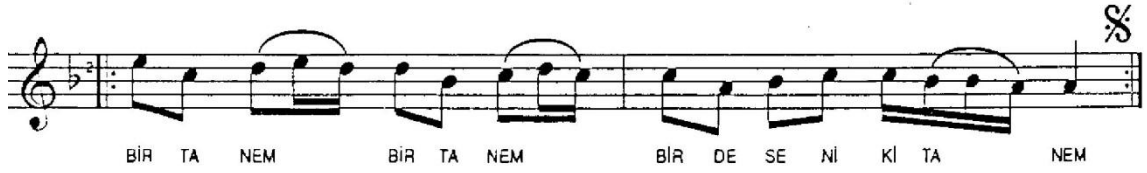
DERLEME TARİHİ
ARALIK 1996

NOTALAYAN
HALİL ATILGAN

YÖRE
ADANA
KAYNAK KİŞİ
SELAHATTİN SARIKAYA

EKİNLER BİTER OLDU

SÜRE: 80

75277

EKİNLER BİTER OLDU
KOKUSU YETER OLDU
AYRILIK BETER OLDU

BAĞLANTI :
BİR TANEM BİR TANEM
BİR DE SEN İKİ TANEM

KIZLAR GİDERÇ EŞMEYE
BİZE TUZAK DEŞMEYE
HAYDIN GİDEK İÇMEYE

BAĞLANTI :

ÇİÇEKLER AÇAR OLDU
KOKUSU SAÇAR OLDU
AYRILIK NAÇAR OLDU

BAĞLANTI :

DERLEYEN
NİDA TÜFEKÇİ

DERLEME TARİHİ

YÖRESİ
SEYHAN

KİMDEN ALINDIĞI
AŞIK FERRAHI

SÜRESİ :
88

ELA GÖZLÜ NAZLI YARI

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

E LA GÖZ LÜ NAZ LI YA Rİ GÖ REM DE DİM
SE KER KAY MAK TAT LI DI LI KI NA LA MİS
DER DİN NE DİR BA NA AN LAT BEN KİM LE RE

GÖ RE ME DİM BO . Ş KAL MİS TİR KA YİL YE Rİ
NA ZİK E Lİ BA . Ş GİN DA KI GON VİL CA GÜ Rİ
E DEM MIN NET DE DE LER KI BA CA CEN LÜ
VA RAM DE DİM VA RA MA DİM
DE REM DE DİM DE RE ME DİM
Gİ REM DE DİM DE RE ME DİM

GÖN LÜ MÜN GÜ LÜ NE RE DE EN GEL LER DUR
SA HI NİM YOK ÇI KAM A VA NE YAP TIM SA
MEH MET A Lİ E SAS A DIM FER RA Hİ Yİ

MA ZA RA DA YA Rİ Mİ LE BE . N MU RA DA
AL DİM HA VA KUS LAR GL Bİ BE . N BİR YU VA
PIR LE KO DUM GUR BET EL DEN GEL MEM DE DIM

E REM DE DİM E RE ME DİM
DU RAM DE DİM DU RA MA DİM

1—
ELÂ GÖZLÜ NAZLI YARI
GÖREM DEDİM GÖREMEDİM
BOŞ KALMIŞTIR KAVİL YERİ
YARAM DEDİM YARAMADIM

Bağlantı: —
GÖNÜMÜN GÜLÜ NEREDE
ENGELLER DURMAZ ARADA
YARIM İLE BEN MUŞADA
EREM DEDİM EREMEDİM

2—
ŞEKER KAYMAK TATLI OİLİ
KINALAMIŞ NAZİK ELİ
BAĞINDAKİ GONCA GÜLÜ
ÖEREM DEDİM ÖEREMEDİM
Bağlantı: SAHİNİM YOK ÇIKAM AVA
NE YAPTIMSA ALDIM HAVA
KUŞLAR GİBİ BEN BİR YUVA
KURAM DEDİM KURAMADIM

3—
DERDİN NEDİR BANA ANLAT
BEN KİMLERE EDEM MİNNET
DEDİLERKİ BAĞIN CENNET
GİREM DEDİM GİREMEDİM
Bağlantı: MEHMET ALİ ESAS ADIM
FERRAHİYİ PİRLE KODUM
GURBET ELDEN GELMEM DEDİM
DURAM DEDİM DURAMADIM

DERLEYEN
ANK. DEV. KONS.

YÖRE
ADANA / Seyhan - Feka
KAYNAK KİSİ
HAKKI SAPMAZ

DERLEME TARİHİ
16.07.1941

ELİNDE GÜMÜŞ ORAK

NOTALAYAN
ALTAN DEMİREL

SÜRE: ♩ = 88

(SAZ —————)

E LİN DE GÜ MÜŞ O RAK VA RA MAM YO LUM İ RAK SE NOR DA BEN BU RA DA
E LİN DE GÜ MÜŞ BAL TA GE Lİ YO DAR TA DAR TA YA NİM BE LİM HUR DOL DU

İ Kİ MİZ NA SIL DÜ RAK A MAN DÖ NE DÖ NE GE LİN MOL DUN GE NE
YA Lİ NİZ YA TA YA TA * * * * *

HE YA MOL LA MOL LA LO KUM ŞE KER YOL LA O DA SE NİN OL SUN BİR MEN DİL ÇİK SAL LA
* * * * *

Cengiz

ELİNDE GÜMÜŞ ORAK
VARAMAM YOLUM İRAK
SEN ORDA BEN BURADA
İKİMİZ NASIL DURAK

BAĞLANTI

AMAN DÖNE DÖNE
GELİN M'OLDUN GENE
HEYA MOLLA MOLLA
LOKUM ŞEKER YOLLA
O DA SENİN OLSUN
BİR MENDİLCİK SALLA

ELİNDE GÜMÜŞ BALTA
GELİYO DARTA DARTA
YANIM BELİM HURD'OLDU
YALINIZ YATA YATA

BAĞLANTI

DERLEYEN
AZİZ ŞENSES

YÖRESİ
ADANA

KİMDEN ALINDIĞI
ALTİ İBOŞ EFENDİ

ET ALDIM DİREMİNEN

DERLEME TARİHİ

SÜRESİ :
♩ : 76

NOTAYA ALAN
AH MET YAMACI

E TAL DIM Dİ RE Mİ NEN BE Rİ BAK YAV RUM BE Rİ BAK
KAŞ LA Rİ NİN CE MİN CE " " " " " "

ÖL DÜR DÜN VE RE Mİ NEN DÖN Bİ RAZ DA BA NA BAK
O LÜ RÜM GÖR ME YİN CE " " " " " "

NA SİL VE RE MOL MA YİM BE Rİ BAK YAV RUM BE Rİ BAK
SE Nİ BA NA VER MEZ LER " " " " " "

GE ZER Sİ NEL LE Rİ NEN DÖN Bİ RAZ DA BA NA BAK
DÜŞ MAN LA RÖL ME YİN CE " " " " " "

— 1 —

ET ALDIM DİREMİNEN	(	Beri bak yavrum beri bak	)
ÖLDÜRDÜN VEREMİNEN	(	Dön birazda bana bak	)
NASIL VEREM OLMAYIM	(	Beri bak yavrum beri bak	)
GEZERSİN ELLERİNEN	(	Dön birazda bana bak	)

— 2 —

KAŞLARIN İNCE MİNCE	(	Beri bak yavrum beri bak	)
ÖLÜRÜM GÖRMEYİNCE	(	Dön birazda bana bak	)
SENİ BANA VERMEZLER	(	Beri bak yavrum beri bak	)
DÜŞMANLAR ÖLMEYİNCE	(	Dön birazda bana bak	)

YÖRESİ

ADANA

KİMDEN ALINDIĞI

HAYDAR ÇETİN

EVDEN ÇIKTI YÜRÜDÜ

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN

AHMET YAMACI

DERLEYEN

AHMET YAMACI

SÜRESİ :

EV DEN ÇIK TI YÜ RÜ DÜ SA ÇI YER DE SÜ RÜ DÜ
BU DE RE TAŞ A RA SI KİR Pİ ĞİN KAŞ KA RA SI
KIZ BEN SE Nİ GÖ RÜN CE AT LA RİM TAŞ TAN TA ŞA

SA ĞO LA SI HAY Rİ YE CA HİL ÖM RÜM ÇÜ RÜ DÜ
NER DE KAL DİN GEL ME DİN HEY BA ŞI MIN BE LÂ SI
KUR BAN O LAM HAY Rİ YE SEN DE Kİ O BA KI ŞA

SA ĞO LA SI HAY Rİ YE CA HİL ÖM RÜM ÇÜ RÜ DÜ
NER DE KAL DİN GEL ME DİN HEY BA ŞI MIN BE LÂ SI
KUR BAN O LAM HAY Rİ YE SEN DE Kİ O BA KI ŞA

HAY Rİ YE HİL DİR HİL DİR YÜ RÜ YE GE LİN
" " " " " " " "

ÖM RÜN ÇÜ RÜ YE E RİM E RİM E Rİ YE Bİ ZİM
" " " " " " " "

EV DEN GE Rİ YE Ü ÇA DIM GEL BE Rİ YE KA LIN KAŞ
" " " " " " " "

LI HAY Rİ YE HOŞ BA KIŞ LI HAY Rİ YE
" " " " " " " "

(1)

(Bağlantı)

(2)

(3)

EVDEN ÇIKTI YÜRÜDÜ
SAÇI YERDE SÜRÜDÜ
SAĞOLASI HAYRİYE
CAHİL ÖMRÜM ÇÜRÜDÜ

HAYRİYE,
HILDIR HILDIR YÜRÜYE
GELİN ÖMRÜN ÇÜRÜYE
ERİM ERİM ERİYE
BİZİM EVDEN GERİYE
ÜÇ ADIM GEL BERİYE
KALIN KAŞLI HAYRİYE
HOŞ BAKIŞLI HAYRİYE

BU DERE TAŞ ARASI
KİRPIĞİN KAŞ ARASI
NERDE KALDIN GELMEDİN
HEY BAŞIMIN BELÂSI
(Bağlantı)

KIZ BEN SENİ GÖRÜNCE
ATLARIM TAŞTAN TAŞA
KURBAN OLAM HAYRİYE
SENDEKİ O BAKIŞA
(Bağlantı)

YÖRESİ
ADANA
KİMDEN ALINDIĞI
AZİZ SENSES

EVLERİNİN ÖNÜ HANDIR

DERLEYEN
M.SARISOZEN

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
M.SARISOZEN

SÜRE
♩ 196

EV LE Rİ NİN Ö NÜ HAN DIR YA NAR YÜ RE GİM KÜL HAN DIR
" " " " " " BAK LA GÜ VER CİN LER DÖ NER TAK LA

YA NAR YÜ RE GİM KÜL HAN DIR GÖR Mİ YE Lİ ÇOK ZA MAN DIR
GÜ VER CİN LER DÖ NER TAK LA AL BE Nİ YA NIN DA SAK LA

AM MA NAM MA NA MAN DA YA NA MAM SE HER VAK Tİ U YA NA MAM
" " " " " " " " " " " " " " " "

EL KI Zİ SIN GÜ VE NE MEM
" " " " " " " "

k.gurcan

-1-
EVLERİNİN ÖNÜ HANDIR
YANAR YÜREĞİM KÜLHANDIR
GÖRMEYELİ ÇOK ZAMANDIR

-2-
EVLERİNİN ÖNÜ BAKLA
GÜVERCİNLER DÖNER TAKLA
AL BENİ YANINDA SAKLA

bağlantı

{ AMMAN AMMAN AMAN DAYANAMAM
SEHER VAKTİ UYANAMAM
EL KIZISIN GÜVENEMEM

DERLEYEN
D. KONSERVATUARI

DERLEME TARİHİ
21. 7. 1941

NOTAYA ALAN
ATES KÖYOĞLU
3. 5. 1978

YÖRESİ
ADANA. KOZAN
KİMDEN ALINDIĞI
ALİ ARIK
SÜRESİ :
♩ = 190

GADİR MEVLÂM SENDEN

GA DİR MEV LÂM SEN DE — N BİR Dİ LE Ğİ — M VA — R
BEN YAY LA İS TE Rİ — M KA Rİ KALK MA — K
BE NİM SEY Dİ CE Ğİ — M BEN CE O LU — R SA
KA ,RA COĞ LAN DER Kİ KÖ RET Tİ — N GÖ ZÜ — M

MIH NE Tİ LE VE Rİ — L Mİ Sİ NEY LE Yİ — M BEN SUF
SA Rİ SÜM BÜL MOR ME — K NEV SE ÇIK MA — K BEN GÜ
U SUL BOY LU BE Lİ — R İN CE O LU — R SA GOY VE
KIZ GE Lİ Nİ ÇİN DE GE ÇER Dİ SÖ ZÜ — M HİC Bİ

RA İS TE — M Rİ — M Hİ CEL SÜR ME Dİ — K
LİS TE Rİ — M Kİ — M KO. KU LAN MA — K
Rİ RİM BA Zİ — M DİN CE O LU — R Dİ — K
REL DEG ME Dİ — K YA RİS TE RO — R SA — M
ZÜ — M

ÖN DE NÖ NE SÜ RÜ — L MÜ SÜ NEY LE Yİ — M
BAS TAN BA SA TA Kİ — L Mİ Şİ — — —
E LİN KO GU — P YOR DU — L ĞU NU — — —
KOL DAN KO LA SA Rİ — L Mİ Şİ — — —

— 1 —
GADİR MEVLÂM SENDEN BİR ÖLEĞİM VAR
MİHNETİLE VERİLMİŞİ NEYLEYİM
BEN SUFRA İSTERİM HİCEL SUNMADIK
ÖNDEN ÖNE SÜRÜLMÜŞÜ NEYLEYİM

— 3 —
BENİM SEVDİĞİM BENCE OLURSA
USUL BOYLU BELİ İNCE OLURSA
GOYVERİM BAZIM DİNCE OLURSA
ELİN KOGUP YORDUGUNU NEYLEYİM

— 2 —
BEN YAYLA İSTERİM KARI KALKMADIK
SARI SÜMBÜL MOR MENEVŞE ÇIKMADIK
BEN GÜL İSTERİMKİ KOKULANMADIK
BAŞTAN BAŞA TAKILMIŞI NEYLEYİM

— 4 —
KARACOĞLAN DERKİ KÖR ETTİN GÖZÜM
KIZ GELİN İÇİNDE GEÇERDİ SÖZÜM
HİC BİR EL DEĞMEDİK YAR İSTER ÖZÜM
KOLDAN KOLA SARILMIŞI NEYLEYİM

T R T MÜZİK BAİRESİ YAYINLARI
T H M. REPERTUAR SIRA No: 2676
İNCELEME TARİHİ : 14-3-1985

YÖRESİ
ADANA

KİMDEN ALINDIĞI
HURİYE KOC

SÜRE :

DERLEYEN
ANK. DEV. KÖKS

DERLEME TAR.

NOTAYA ALAN
ALİ CAN

GAŞIN GARA GÖZÜN GARA

♩ Saz

GA Şİ N GA RA GÖ ZÜ N GA RA
GÖ ÇÜ P. YUR DU NA KO N DU ĞU M

Çİ FT TE LU BEN LE R Sİ RA N Sİ RA M
DÖ LU BA DE Sİ N KA N Dİ Ğİ M

HER BA KI Sİ N BEŞ Bİ N Lİ RA M
ÜÇ GÜN LÜ CE K AY SA N Dİ Ğİ M

GEL VE RE Yİ PE Sİ GE LİN
VAR DIR GA RA M GA Sİ N GE LİN

—1—
GAŞIN GARA GÖZÜN GARA
ÇİFTE BENLER SIRA SIRA
HER BAKISIN BEŞİN LİRA
GEL VEREYİM PEŞİN GELİN

—2—
GÖÇÜP YURDUNA KONDUĞUM
DÖW. BADESİN KANDIĞIM
ÜÇ GÜNÜCEK AY SANDIĞIM
VARDIR GARA GAŞIN GELİN.

DERLEYEN

YERESİ
ADANA

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
HÜSEYİN SERT

GAYFE OLDUM TAVALARDA GAVRULDUM

NOTAYA ALAN
ALTINSÜRE :
♩ = 80

(Saz.....)

GAY FE OL DUM TA VA LAR DA GAV RUL DU M TOZ DU MA NOL DUM

BE LEN LER DE SAV RUL DUM HE LE GEL BE Rİ GEL BE Rİ DE

U SUL BOY LUM SAR BE Nİ DO LA GOL LA RIN SAR BE Nİ

BEN Bİ RA LA GÖ Z LÜ YAR DEN AY RIL DI M AH ÇE KE ÇE KE

ŞU Sİ NE ME GAN DOL DU HE LE GEL BE Rİ GEL BE Rİ DE

U SUL BOY LUM SAR BE Nİ NE SAL LA NIN BEK YE Rİ

(Saz.....)

A YA ĞI NA GEY MİS Sİ YAH E Dİ Ğİ A Ğ LA YI AĞ

LA YI AŞ TI DA GE Dİ Ğİ HE LE GEL BE Rİ GEL BE Rİ DE

GAYFE OLDUM TAVALARDA GAVRULDUM
(Sahife - 2)

U SUL BOY LUM SAR BE Nİ DO LA GÖL LA RIN SAR BE Nİ
Hİ ÇAK LIM DAN GİT MEZ YA RIN DE Dİ Gİ A RET TİM DE
Dİ YE ME DİM İL LE RE HE LE GEL BE Rİ GEL BE Rİ DE
U SUL BOY LUM SAR BE Nİ NE SAL LA NIN BEK YE Rİ

— 1 —

GAYFE OLDUM TAVALARDA GAVRULDUM
TOZ DUMAN OLDUM BELENLERDE SAVRULDUM
Bağlantı.1 { HELE GEL BERİ GEL BERİ DE
USUL BOYLUM SAR BENİ
DOLA GOLLARIN SAR BENİ
BEN BİR ALA GÖZLÜ YARDAN AYRILDIM
AH ÇEKE ÇEKE ŞU SINEME GAN DOLDU
Bağlantı.2 { HELE GEL BERİ GEL BERİ DE
USUL BOYLUM SAR BENİ
NE SALLANIN BEK YERİ

— 2 —

AYAĞINA GEYMİS SİYAH EDİĞİ
AĞLAYI AĞLAYI AŞTI (da) GEDİĞİ
Bağlantı.1

HİÇ AKLIMDAN GİTMEZ YARIN DEDİĞİ
AR ETTİM DE DİYEMEDİM ELLERE
Bağlantı.2

BEK YERİ : ÇABUK, HIZLI YÜRÜ

DERLEYEN
ANK. DEV. KONS.

YÖRE
ADANA / Kadiri - Seyhan
KAYNAK KİŞİ
ALİ ATILGAN

DERLEME TARİHİ
22.07.1941

NOTALAYAN
ALTAN DEMİREL

GENE DAMA ÇIKTI BOYUN SEVDİĞİM

SÜRE:

GE NE DA MA ÇIK TI BO YUN SEV DI ĞİM (SAZ - - -)
AR DI CIN DA LI NA DA YAN MA YA SIN
BÖY LE GE LİŞ MO LUR GUL LAR OL DU ĞU MOY OY
GÖR DÜ GÜN GÜ ZE LI BE ĞEN ME YE Sİ NOY OY OY
OY OY (SAZ - - - - -) A LEM Çİ ÇEK OL SA
E LOĞ LU DE DI ĞIN
SEN SIN SEV DI ĞİM (SAZ - - -) DÜ ŞER CE HEN NE ME
BİR CA HİL U ŞAK YA Nİ LIP SÖ ZÜ NE
Bİ LE YA NA RI MOY OY OY OY (SAZ - - - - -)
AL DAN MA YA Sİ NOY OY OY OY Cengiz

GENE DAMA ÇIKTI BOYUN SEVDİĞİM
BÖYLE GELİŞ M'OLUR GULLAR OLDUĞUM OY OY
ÂLEM ÇİÇEK OLSA SENSİN SEVDİĞİM
DÜŞER CEHENNEME BİLE YANARIM OY OY

ARDIÇIN DALINA DAYANMIYASIN
GÖRDÜĞÜN GÜZELİ BEĞENMİYESİN OY OY
ELOĞLU DEDİĞİN BİR CAHİL UŞAK
YANILIP SÖZÜNE ALDANMAYASIN OY OY

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 1925
İNCELEME TARİHİ: 8. 11. 1978

YÖRESİ
KARATISALI
KİMDEN AUNDIĞI
HALİL ATILGAN
SÜRESİ:

J=80

Saz-----

GİDE GİDE BİR SÖĞÜDE (HENK HAVASI)

DERLEYEN
NİDA TUFEKÇİ

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
NİDA TUFEKÇİ

GL DE CE DAĞ LAR BİR SÖ ÇÜ DE DA YAN DIM DA YAN DIM
YU CE DAĞ LAR BA ŞI MI NA ÇI ZE A ZA RA RIM A RA RIM
O SÖ GÜ DÜN AL LA RI NA BO YAN DI M GE Lİ N BO YAN
ÇA YI TIR DİM UÇ RU NA SA RA RI M GE Lİ N GE Lİ N
DİM BE NO YA RE DAĞ LAR KA DAR GÜ VEN DİM GÜ VEN DİM
RİM GEL BE NO YA RI HER GE LEN DEN SO RA RIM SO RA RIM
GÜ VEN Dİ ÇİM DAL LA RE Lİ ME GEL Dİ E Lİ ME GEL Dİ
Ö LEM BE NÖ LE M BEN GİR BA NO LAM A Ç ZİN DA Kİ
Dİ LE BEN GE Lİ N Dİ LE BEN

GİDE GİDE BİR SÖĞÜDE DAYANDIM DAYANDIM
O SÖĞÜDÜN ALLARINA BOYANDIM GELİN BOYANDIM
BEN O YARE DAĞLAR KADAR GÜVENDİM GÜVENDİM
GÜVENDİĞİM DALLAR ELİME GELDİ ELİME GELDİ
Bağlantı: (Ölem ben ölem ben
Kurban olan ağızındaki dile ben gelen dile ben

YÜCE DAĞLAR YARMI SİZE ZARARIM ZARARIM
YAR YITIRDIM UĞRUN UĞRUN ARARIM DAĞLAR ARARIM
BEN O YAR HER GELENDEN SORARIM SORARIM
GÜVENDİĞİM DALLAR ELİME GELDİ ELİME GELDİ
Bağlantı.

YÜCE DAĞ BASINA CADIR ACARIM ACARIM
CADIRIM İÇİNE GÜLLER SACARIM GELİN GELİN
BEN O YAR ALIN DAĞA KACARIM KACARIM
GÜVENDİĞİM DALLAR ELİME GELDİ ELİME GELDİ
Bağlantı.

NOT: Henk Havası kına yakma törenlerinde söylenmiştir.

DERLEYEN
ANK. DEV. KONS.

YÖRE
ADANA / Kadırlı - Avluk Köyü
KAYNAK KİŞİ
AHMET TORUN
SÜRE: ♩ = 76

GİZ ANASI GİZ ANASI "Kına havası"

DERLEME TARİHİ
04.08.1941

NOTALAYAN
ALTAN DEMİREL

Gİ ZA NA SI Gİ ZA NA SI
A NA BES LER HUR MA YI NAN
YA KİL Dİ GE LİN Gİ MA NA YI SI NAN (SAZ - - - - -)
İŞ TE GO YUP Gİ Dİ YO RUM RUM YA LI NİZ KAL
İŞ TE GO YUP Gİ Dİ YO RUM RUM Bİ REL OĞ LU
Dİ A NA SI (SAZ - - - - -) Gİ Dİ YO RUM
SAR MA YI NAN Gİ DEN YO RUM BE NA NA MA NE Dİ YO
RUM (SAZ - - - - -) Cengiz

GİZ ANASI GİZ ANASI
YAKILDI GELİN GİNASI
İŞTE GOYUP GİDİYORUM
YALINIZ KALDI ANASI

BAĞLANTI
GİDİYORUM GİDİYORUM
BEN ANAMA NE DİYORUM

ANA BESLER HURMAYINAN
ELLER BESLER YARMAYINAN
İŞTE GOYUP GİDİYORUM
BİR ELOĞLU SARMAYINAN

BAĞLANTI

SÜRMELER ÇEKİN KAŞINA
ŞEKER KATILSIN AŞINA
DARISI KIZLAR BAŞINA
A KIZ KINAN KUTLU OLSUN

BAĞLANTI

EVLERİNİN ÖNÜ SÖĞÜT
ANASINDAN ALIR ÖĞÜT
SEN GÜZEL BİR KIZ ÇIKARDIN
ANASI KINAN KUTL'OLSUN

BAĞLANTI

YÖRESİ
FEKE

DERLEME TARİHİ

GÜRGENİNİN GAZELİ

KİMDEN ALINDIĞI

DERLEYEN
M. SARISOZENNOTAYA ALAN
M. SARISOZEN

SÜRESİ :

2. — GÜR GE Nİ NİN GA ZE Lİ DE GÜR GE Nİ NİN
2. Pİ NA RA DA VUR DUM KAZ MA Yİ DA Pİ NA RA DA VUR DUM
SU GE LİR KÜ TÜ ÇÜN DEN DE SU GE LİR KÜ

GA ZE Lİ NE RE DEY DİN E ZE Lİ DE
KAZ MA Yİ GE LİN BAG LAR YAZ MA Lİ DE
TÜ ÇÜN DEN İ ÇİL MEZ KÖ PÜ ÇÜN DEN İ PEK OL SA DEN SE OC VER
İ ÇİL MEZ KÖ PÜ ÇÜN DEN İ PEK OL SAM SA REN RİL

LER DE NE RE DE DE OL SA SE VER LER SE NİN
DİN DE YA RİM NER DEN OG REN DİN BÖY LE
SAM DA İ PE KOL SAM SA RİL SAM KIZ LA

Gİ Bİ GÜ ZE Lİ DE SE NİN Gİ Bİ GÜ ZE Lİ
GU ZEL GEZ ME Yİ DE SE NİN LE GU ZEL GEZ ME Yİ
RİN TO PU ÇÜN DAN DA KIZ LA RİN TO PU ÇÜN DAN

HE LE GEL BE Rİ GEL BE Rİ DE GEL YA Nİ MA
" " " " " " " " " " " " " "

SEV BE Nİ BEN SE Nİ SE Vİ YO RUM DA
" " " " " " " " " " " " " "

SON GÜZ A YIN DAN BE Rİ
" " " " " " " " " " " " " "

N. Uysal

GÜRGENİNİN GAZELİ
(Sahife- 2)

— 1 —

GÜRGENİNİN GAZELİ DE (Gürgeninin gazeli)
NEREDEYDİN EZELİ DE (Neredeydin ezeli)
NEREDE DE OLSA SEVERLER DE (Nerede de olsa severler)
SENİN GİBİ GÜZELİ DE (Senin gibi güzeli)
Bağlantı { HELE GEL BERİGEL BERİ DE.
GEL YANIMA SEV BENİ
BEN SENİ SEVİYORUM DA
SON GÜZ AYINDAN BERİ.

— 2 —

PINARADA VURDUM KAZMAYI DA (Pınarada vurdum kazmayı)
GELİN BAĞLAR YAZMAYI DA (Gelin bağlar yazmayı)
YARIM NERDEN ÖĞRENDİN DE (Yarım nerden öğrendin)
BÖYLE GÜZEL GEZMEYİ DE (Böyle güzel gezmeyi.
Bağlantı.

— 3 —

SU GELİR KÜTÜĞÜNDEN DE (Su gelir kütüğünden)
İÇİLMEZ KÖPÜĞÜNDEN DE (İçilmez köpüğünden)
İPEK OLSAM ŞARILSAM DA (İpek olsam şarılısam)
KIZLARIN TOPUĞUNDAN DA (Kızların topuğundan)
Bağlantı.

DERLEYEN
M. SARISOZEN

YÖRESİ
SAIMBEYLİ

KİMDEN ALINDIĞI
FETHİ GÜLER

SÜRESİ :

GÜYER BOSTANIM GÜYER

DERLEME TARİHİ
29-10-1941

NOTAYA ALAN
M. SARISOZEN

GÜ YER BOS TA NİM GÜ YER SU GE
Kİ RAZ DA LIN DA SI YA RİM
Kİ RAZ AL TIN DA E KİN AL DIR

LİR BEN Dİ DÖ GER
GİT Dİ ME Mİ Sİ RA
Dİ ME LİM DE KİN

BEN BU YER DE GA RİP Mİ YİM HER GE
E GER BUN DA GEL MEZ SE — Gİ DE
HER GÖ REN BEN ZİM SO RAR — HİÇ BİL

LEN BE Nİ DÖ GER EY DAĞ
RİM AR Dİ Sİ RA KİN " "

LAR VUY DAĞ LAR OY DAĞ LAR
" " " " " "

DAĞ LAR DAĞ LA Dİ BE Nİ
" " " " " "

GÖ RE NAĞ LA Dİ BE Nİ O YU DAĞ LAR
" " " " " "

— 1 —
GÜYER BOSTANIM GÜYER
SU GELİR BENDİ DÖĞER
BEN BU YERDE GARİPMİYİM
HER GELEN BENİ DÖĞER
EY DAĞLAR, VUY DAĞLAR, OY DAĞLAR
Bağlantı-DAĞLAR DAĞLADI BENİ,
GÖREN AĞLADI BENİ OY DAĞLAR.

— 2 —
KIRAZ DALINDA SIRA
YARIM GİTTİ MİSİRA
EĞER BUNDA GELMEZSE
GİDERİM ARDI SIRA
Bağlantı.

— 3 —
KIRAZ ALTINDA EKİN
ALDIRDIM ELİMDEKİN
HER GÖREN BENİM SORAR
HİÇ BİLMEZ KALBİMDEKİN.
Bağlantı.

YÖRESİ
ADANA

KİMDEN ALINDIĞI
O. HAYRİ BULDUR ve
ABDÜL YEŞİL

SÜRE
♩ = 66

HASAN DAĞI

DERLEYEN
M. SARISÖZEN

DERLEME TARİHİ
14 . 10 . 1952

NOTAYA ALAN
M. SARISÖZEN

HA SAN DA ĞI HA SA N DA ĞI SEN DEN
HA Nİ HAN LA R HA Nİ HAN LA R KA FES

YÜ CE DA ĞO L MA Z MI SEN DE YAY LA
TE BE S LE NE N CA N LAR SE VİP SE VİP P

YAN GÜ ZE Lİ N AL YA NA ĞI BA LO
AY RI LAN LA R YA NAR YA NA R KÜ LO

L MA Z MI
L MA Z MI

1
HASAN DAĞI HASAN DAĞI
SENDE YÜCE DAĞ OLMAZMI
SENDE YAYLAYAN GÜZELİN
AL YANAĞI BAL OLMAZMI

2
HANİ HANLAR HANİ HANLAR
KAFESTE BESLENEN CANLAR
SEVİP SEVİP AYRILANLAR
YANAR YANAR KÜL OLMAZMI

DERLEYEN
AHMET YAMACI

DERLEME TARİHİ

1950

NOTALAYAN

AHMET YAMACI

YÖRE
ADANA
KAYNAK KİŞİ
AZİZ ŞENSES

İBRİŞİM ÖRMÜYORLAR

SÜRE :

(SAZ --

İB Rİ ŞİM ÖR MÜ YOR LAR O YOY İB Rİ ŞİM ÖR
KA RA DUT PAR MAK Gİ Bİ O YOY KA RA DUT PAR

MÜ YOR LAR O YOY SEV Mİ ŞİM VER Mİ YOR LAR
MAK Gİ Bİ O YOY KIZ YÜ ZÜN KAY MAK Gİ Bİ

DA YA NA MAM BEN SEV Mİ ŞİM VER Mİ YOR LAR
DA YA NA MAM BEN KIZ YÜ ZÜN KAY MAK Gİ Bİ

SAB RE DE MEM BEN TAN Rİ NİN ZA LİM LE Rİ
SAB RE DE MEM BEN BE Nİ YÂR DAN A Yİ RAN

O YOY TAN Rİ NİN ZA LİM LE Rİ O YOY
O YOY BE Nİ SEN DEN A Yİ RAN O YOY YOY

İBRİŞİM ÖRMÜYORLAR

- 2 -

MÜ NA SİP GÖR MÜ YOR LAR DA YA NA MAM BEN
KU RU SUN YAP RAK Gİ Bİ DA YA NA MAM BEN

MÜ NA SİP GÖR MÜ YOR LAR SAB RE DE MEM BEN
KU RU SUN YAP RAK Gİ Bİ SAB RE DE MEM BEN

AL TIN YÜ ZÜK KOL Bİ LE ZİK KOL LAR NA ZİK O YOY
AL TIN YÜ ZÜK KOL Bİ LE ZİK KOL LAR NA ZİK O YOY

BEN YÂ RİM DEN AY RİL Mİ ŞİM DA YA NA MAM BEN
BEN YÂ RİM DEN AY RİL Mİ ŞİM DA YA NA MAM BEN

BEN GÜ ZEL DEN AY RİL Mİ ŞİM SAB RE DE MEM BEN
BEN GÜ ZEL DEN AY RİL Mİ ŞİM SAB RE DE MEM BEN

GENÇTÜRK

İBRİŞİM ÖRMÜYORLAR (Oy oy)
SEVMİŞİM VERMİYORLAR (Dayanamam ben)
SEVMİŞİM VERMİYORLAR (Sabredemem ben)
TANRININ ZALİMLERİ (Oy oy)
MUNASİP GÖRMÜYORLAR (Dayanamam ben)
MUNASİP GÖRMÜYORLAR (Sabredemem ben)

BAĞLANTI :
ALTIN YÜZÜK KOL BİLEZİK
KOLLAR NAZİK (Oy oy)
BEN YARIMDEN AYRILMIŞIM (Dayanamam ben)
BEN GÜZELDEN AYRILMIŞIM (Sabredemem ben)

KARA DUT PARMAK GİBİ (Oy oy)
KIZ YÜZÜN KAYMAK GİBİ (Dayanamam ben)
KIZ YÜZÜN KAYMAK GİBİ (Sabredemem ben)
BENİ YÂRDAN (SENDEN) AYIRAN (Oy oy)
KURUSUN YAPRAK GİBİ (Dayanamam ben)
KURUSUN YAPRAK GİBİ (Sabredemem ben)

BAĞLANTI

YÖRESİ
ADANA

KİMDEN ALINDIĞI
ALİ İBOŞ VE
NEJDET EŞKİNAT
SÜRE

KALENİN ÜSTÜ DİREK

DERLEYEN
O.ÖZDENKÇİ

DERLEME TARİHİ
27. 7. 1953

NOTAYA ALAN
O.ÖZDENKÇİ

KA LE NİN ÜS TÜ Dİ RE K Nİ DEM Nİ DEM Nİ DE Yİ M
KA LE DEN İN DİM AN CA K " " " " " " " "
KA LE DE Nİ Nİ YO RU M " " " " " " " "

SU YU NER DEN İN Dİ REK GA Rİ BEM BEN YA RE Gİ DE YİM
E LİM DE YE ŞİL SAN CAK " " " " " " " "
ÇA ĞIR SAN DÖ NÜ YO RUM " " " " " " " "

ON BEŞ AL TIN VE RE Yİ M Nİ DEM Nİ DEM Nİ DE Yİ
NE KIZ OL DUM NE GE Lİ N " " " " " " " "
DİRDİN DEN KİB Rİ TOL DU M " " " " " " " "

M PAR ÇADAN YAP TIR YE LEK GA Rİ BEM BEN YA RE Gİ DE YİM
" A TE SE YAN DİM AN CAK " " " " " " " "
" ÜF LE SEN YA Nİ YO RUM " " " " " " " "

1	KALENİN ÜSTÜ DİREK	(Nidem nidem nideyim)
	SUYU NERDEN İNDİREK	(Garibem ben yare qıdayım)
	ON BEŞ ALTIN VERİYİM	(Nidem nidem nideyim)
	PARÇADAN YAPTIR YELEK	(Garibem ben yare qıdayım)
2	KALEDEN İNDİM ANCAK	(Nidem nidem nideyim)
	ELİMDE YEŞİL SANCAK	(Garibem ben yare qıdayım)
	NE KIZ OLDUM NE GELİN	(Nidem nidem nideyim)
	ATEŞE YANDIM ANCAK	(Garibem ben yare qıdayım)
3	KALEDEN İNİYORUM	(Nidem nidem nideyim)
	ÇAĞIRSAN DÖNÜYORUM	(Garibem ben yare qıdayım)
	DERDİNDEN KIBRIT OLDUM	(Nidem nidem nideyim)
	ÜFLESEN YANIYORUM	(Garibem ben yare qıdayım)

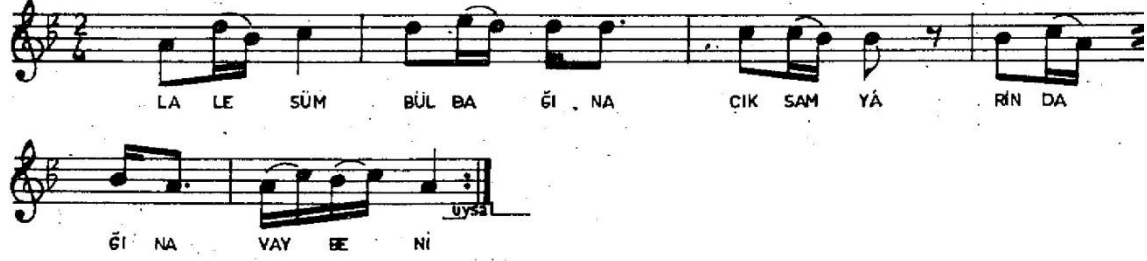
YÖRESİ
CEYHAN
KİMDEN ALINDIĞI
AŞIK FERRAHİ
SÜRESİ :

LÂLE SÜMBÜL BAĞINA ÇIKSAM YARIN DAĞINA

DERLEYEN

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN

—1—
LÂLE SÜMBÜL BAĞINA
ÇIKSAM YARIN DAĞINA
MELHEMİ BENDE BENDE
SÜRSEM YÜREK YAĞINA
Bağ HAYDE DAYLİM GEL BERİ
ÇOK SEVERİM BEN SENİ

—2—
DER FERRAHİ NEYLEYİM
DİLİM DURMAZ SÖYLEYİM
GÖÇSÜN TEKİR YAYLARI
BEN ORADA YAYLAYIM
Bağlantı.

DERLEYEN
ERKAN SÜRME

YÖRESİ
CEYHAN- Kurtkulağı Köyü
KİMDEN ALINDIĞI
ALİ RIZA ÖNDER

SOKUDA BULGUR GELİNİM

(--GELİN AĞLATMA TÜRKÜSÜ--)

DERLEME TARİHİ
18_1_1969

NOTAYA ALAN
ERKAN SÜRME

SÜRE :

$\text{♩} = 40$

Saz.....

SO KU DA BUL GUR GE Lİ NİM SO KU DA BUL GUR

PE ÇE Nİ GAL DIR GE Lİ NİM PE ÇE Nİ GAL DIR

PE ÇE Nİ GAL DIR GE Lİ NİM PE ÇE Nİ GAL DIR

Saz.....

SO KU DA DÖĞ ME GE Lİ NİM SO KU DA DÖĞ ME
SO KU DA KAH VE GE Lİ NİM SO KU DA KAH VE
GEL BE Rİ BE KAR GE Lİ NİM GEL BE Rİ BE KAR

Saz.....

KEN Dİ Nİ ÖĞ ME GE Lİ NİM KEN Dİ Nİ ÖĞ ME
ME KA NİN SAH RA GE Lİ NİM ME KA NİN SAH RA
GÜ VE YİN ŞE KER GE Lİ NİM GÜ VE YİN ŞE KER

Saz.....

KEN Dİ Nİ ÖĞ ME GE Lİ NİM KEN Dİ Nİ ÖĞ ME
ME KA NİN SAH RA GE Lİ NİM ME KA NİN SAH RA
GÜ VE YİN ŞE KER GE Lİ NİM GÜ VE YİN ŞE KER

Saz.....

E ZEL DE NAH DIM GE Lİ NİM E ZEL DE NAH DIM
NA SİL DA YAN SIN GE Lİ NİM NA SİL DA YAN SIN
Ü ZÜL ME KAH RIN GE Lİ NİM Ü ZÜL ME KAH RIN

Saz.....

OĞ LU MA DEY ME GE Lİ NİM OĞ LU MA DEY ME
GÜ VE YİN KAH RA GE Lİ NİM GÜ VE YİN KAH RA
GÜ VE YİN ÇE KER GE Lİ NİM GÜ VE YİN ÇE KER

SOKUDA BULGUR GELİNİM
(Sahife-2)

Saz.....

OĞ LU MA DEY ME GE Lİ NİM OĞ LU MA DEY ME
GÜ VE YİN KAH RA GE Lİ NİM GÜ VE YİN KAH RA
GÜ VE YİN ÇE KER GE Lİ NİM GÜ VE YİN ÇE KER

Saz.....

SO KU DA BUL GUR GE Lİ NİM SO KU DA BUL GUR
" " " " " " " " " " " " " " " "

Saz.....

PE ÇE Nİ KAL DIR GE Lİ NİM PE ÇE Nİ KAL DIR
" " " " " " " " " " " " " " " "

Saz.....

PE ÇE Nİ KAL DIR GE Lİ NİM PE ÇE Nİ KAL DIR
" " " " " " " " " " " " " " " "

Giriş { SOKUDA BULGUR GELİNİM (Sokuda bulgur)
PEÇENİ KALDIR GELİNİM (Peçeni kaldır)

— 1 —

SOKUDA DÖĞME GELİNİM SOKUDA DÖĞME
KENDİNİ ÖĞME GELİNİM KENDİNİ ÖĞME
KENDİNİ ÖĞME GELİNİM KENDİNİ ÖĞME
EZELDEN AHDİM GELİNİM EZELDEN AHDİM
OĞLUMA DEYME GELİNİM OĞLUMA DEYME
OĞLUMA DEYME GELİNİM OĞLUMA DEYME

Bağlantı { SOKUDA BULGUR GELİNİM SOKUDA BULGUR
PEÇENİ KALDIR GELİNİM PEÇENİ KALDIR
PEÇENİ KALDIR GELİNİM PEÇENİ KALDIR.

— 2 —

SOKUDA KAHVE GELİNİM SOKUDA KAHVE
MEKANIN SAHRA GELİNİM MEKANIN SAHRA
MEKANIN SAHRA GELİNİM MEKANIN SAHRA
NASIL DAYANSIN GELİNİM NASIL DAYANSIN
GÜVEYİN KAHRA GELİNİM GÜVEYİN KAHRA
GÜVEYİN KAHRA GELİNİM GÜVEYİN KAHRA.

Bağlantı.....

— 3 —

GEL BERİ BEKÂR GELİNİM GEL BERİ BEKÂR
GÜVEYİN ŞEKER GELİNİM GÜVEYİN ŞEKER
GÜVEYİN ŞEKER GELİNİM GÜVEYİN ŞEKER
ÜZÜLME KAHRIN GELİNİM ÜZÜLME KAHRIN
GÜVEYİN ÇEKER GELİNİM GÜVEYİN ÇEKER
GÜVEYİN ÇEKER GELİNİM GÜVEYİN ÇEKER.

Bağlantı.....

NOT - Önceki tarihlerde Çukurova'dan "GEYDİĞİM MAVRİM GELİNİM" adlı türkünün bir çeşitlemesi.

- Parçaya giriş ve ara sazı olarak, ilk dört ölçüsü alınabilir.....

YÖRESİ
ADANA

KİMDEN ALINDIĞI
AZİZ ŞENSES

SÜRESİ

DERLEYEN
İZMİR RADYOSU

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN

SU GELİR KÜTÜĞÜNDEN

SU GE LİR KÜ TÜ ĞÜN DEN İ ÇİL ME Z

KÖ PÜ ĞÜN DEN ÇİL ME Z KÖ PÜ ĞÜN DEN

İ PEK O L SAM SA RIL SAM YA Rİ Mİ N

TO PU ĞÜN DAN YA Rİ Mİ N TO PU ĞÜN DAN

HE LE GEL BE Rİ GEL BE Rİ DO LA KOL LA RIN SAR BE Nİ

GER DAN DAN A KAN TE Rİ ŞER BE TEY LE VER BE Rİ

- 1 -

SU GELİR KÜTÜĞÜNDEN
İÇİLMEZ KÖPÜĞÜNDEN
İPEK OLSAM SARILSAM
YARIMIN TOPUĞUNDAN

Bağlantı: { HELE GEL BERİ GEL BERİ
DOLA KOLLARIN SAR BENİ
GERDANDAN AKAN TERİ
ŞERBET EYLE VER BERİ

- 2 -

AY BULUTA GİRİYOR
GÖZÜM YARI GÖRÜYOR
ÇEKİLECEK DERT DEĞİL
MEVLÂM SABIR VERİYOR

Bağlantı.

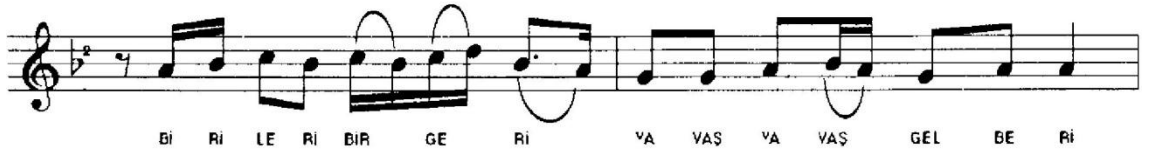
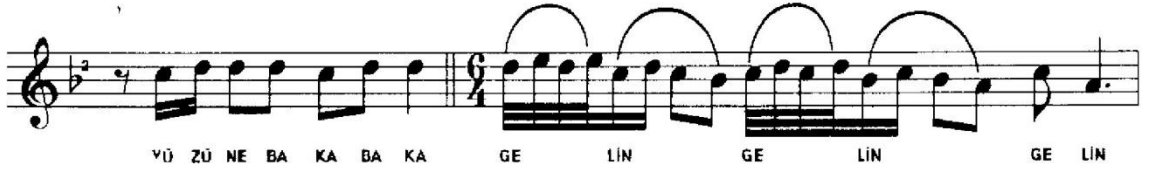
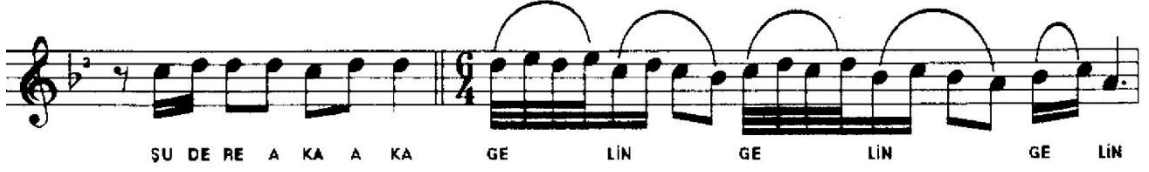
DERLEYEN
SALİH URHAN

YÖRE
ADAMA
KAYNAK KİŞİ
AZİZ ŞENSES

DERLEME TARİHİ

ŞU DERE AKA AKA

NOTALAYAN
SALİH URHAN

ŞU DERE AKA AKA
-2-

GER DAN DAN A KAN TE Rİ KOY KA DE HE VER BE Rİ

Ö LÜ YO RUM YA NI YO RUM YAN DIR MA GE LIN BE Nİ

GİZNEÇİTÜRK

ŞU DERE AKA AKA GELİN GELİN GELİN
DİBİNDE KUM KALMADI AMAN
YÜZÜNE BAKA BAKA GELİN GELİN GELİN
GÖZÜMDE NUR KALMADI AMAN

BİR İLERİ BİR GERİ
YAVAŞ YAVAŞ GEL BERİ
GERDANDAN AKAN TERİ
KOY KADEHE VER BERİ
ÖLÜYORUM YANIYORUM
YANDIRMA GELİN BENİ

ÖRDEK İSEN GÖLE GEL GELİN GELİN GELİN
ŞAHİN İSEN KOLA GEL AMAN
HAKİKİATLI YAR İSEN GELİN GELİN GELİN
EL ETTİĞİM YERE GEL GELİN

BİR İLERİ BİR GERİ
YAVAŞ YAVAŞ GEL BERİ
GERDANDAN AKAN TERİ
KOY KADEHE VER BERİ
ÖLÜYORUM YANIYORUM
YANDIRMA GELİN BENİ

ÖRDEK GÖLLERDE OLUR GELİN GELİN GELİN
ŞAHİN ÇÖLLERDE OLUR AMAN
YARI ÇİRKİN OLANIN GELİN GELİN GELİN GELİN
GÖZÜ ELLERDE OLUR AMAN

BİR İLERİ BİR GERİ
YAVAŞ YAVAŞ GEL BERİ
GERDAN AKAN TERİ
KOY KADEHE VER BERİ
ÖLÜYORUM YANIYORUM
YANDIRMA BENİ GELİN

DERLEYEN
HALİL ATILGAN

DERLEME TARİHİ
02.02.1977

NOTALAYAN
HALİL ATILGAN

YÖRE
ADANA
KAYNAK KİŞİ
İBOŞ ALİ AĞA

ŞU GİDEN KİMİN KIZI

SÜRE: 80%

ŞU Gİ DEN Kİ MİN Kİ Zİ SÜR ME Lİ GE LİN SÜR ME Lİ GE LİN

YA NAK LA RI KIRMI Zİ ÖL DÜR DÜN BE Nİ ÖL DÜR DÜN BE Nİ

GER DA NIN DA BE Nİ VAR SÜR ME Lİ GE LİN SÜR ME Lİ GE LİN

SANDIM SEHER YIL DI Zİ ÖL DÜR DÜN BE Nİ ÖL DÜR DÜN BE Nİ

YAN DIM YAN DIM YAN DIM YA NA SI CA KIZ KA RA SEV DÄ LA RA

KA LA SI CA KIZ

ŞU GİDEN KİMİN KIZI SÜRMELİ GELİN
YANAKLARI KIRMIZI ÖLDÜRDÜN BENİ
GERDANINDA BENİ VAR SÜRMELİ GELİN
SANDIM SEHER YILDIZI ÖLDÜRDÜN BENİ

BAĞLANTI :
YANDIM YANDIM YANDIM YANASICA KIZ
KARA SEVDALARA KALASICA KIZ

ŞU GİDEN BEN OLYADIM SÜRMELİ GELİN
ATINA NAL OLYADIM ÖLDÜRDÜN BENİ
BELİNDE TARABULUS SÜRMELİ GELİN
SAÇAĞI BEN OLYADIM ÖLDÜRDÜN BENİ

BAĞLANTI :

BİR KIZ GÖRDÜM YAĞ ALIR SÜRMELİ GELİN
BAHÇE ALIR BAĞ ALIR ÖLDÜRDÜN BENİ
BEN O KIZI GÖRÜNCE SÜRMELİ GELİN
YARALARIM SAĞ OLUR ÖLDÜRDÜN BENİ

BAĞLANTI :

YÖRE
ADANA
KAYNAK KİŞİ
YÖRE EKİBİ
SÜRE : ♩ = 192

ŞU KIŞLANIN KAPISINA

DERLEME TARİHİ

DERLEYEN

NOTALAYAN

DURMUŞ YAZICIOĞLU

DURMUŞ YAZICIOĞLU

ŞU KIŞLANIN KAPISINA
MAIL OLDUM YAPISINA
TELLİ KURBAN BAĞLAYAYIM
ASKER YÂRIN KAPISINA

BAĞLANTI :

YÜCE DAĞLAR OLMASAYDI
LÂLELERİ SOLMASAYDI
ÖLÜM ALLAH'IN EMRİ DE
ŞU AYRILIK OLMASAYDI

KARA KAZAN KAYNAMASIN
ATIM CİRİT OYNAMASIN
İKİ SENE ASKER OLDUM
NAZLI YÂRIM AĞLAMASIN

BAĞLANTI

KIR ATIMIN BELİ İNCE
ÖLÜRÜM YAR GÖRMEYİNCE
TELLİ YATAK SERDİREMEM
ASKER YÂRIM GELMEYİNCE

BAĞLANTI

DERLEYEN

KEMAL KARASÜLEYMANOĞLI

DERLEME TARİHİ

YÖRESİ

ADANA

KİMDEN ALINDIĞI

Aşık FERRAHİ

SÜRESİ :

VÜCUDUM ŞEHRİNİ SEYRAN EYLEDİM

NOTAYA ALAN

MUSTAFA ÖZGÜL

(SAZ—

VÜ CU DUM ŞEH Rİ Nİ SEY RA—N

EY LE—R KEN (SAZ—

Cİ HAN DA BU LUN MAZ Bİ RE—

ŞİN Dİ—L BER (SAZ—

CAN DAN BAŞ KA YOK TUR EL DE—

SER MA— YEM (SAZ—

O DA SA NA GUR BA NOL SUN

CA—N Dİ—L BER CA—N Dİ—L BER CA—N Dİ—L BE—R

Gençtürk

VÜCUDUM ŞEHRİNİ SEYRAN EYLERKEN
CİHANDA BULUNMAZ BİR EŞİN DİLBER
CANDAN BAŞKA YOKTUR ELDE SERMAYEM

O DA SANA GURBAN OLSUN
CAN DİLBER' CAN DİLBER CAN DİLBER

NİCE AŞIKLARIN MEYLİ SENDEDİR
ÇOK GEZDİM CİHANI YORULDUM HAYLİ
BİR ŞİRİN GELMİŞTİR BİR SEN LEYLİ
BİR DE SEN GELMİŞSİN CİHANA DİLBER

O DA SANA GURBAN OLSUN
CAN DİLBER CAN DİLBER CAN DİLBER

DERLEYEN
HALİL ATILGAN

DERLEME TARİHİ
ARALIK 1996

NOTALAYAN
HALİL ATILGAN

YÖRE
ADANA
KAYNAK KİŞİ
SELÂHATTİN SARIKAYA

YANDI ÇUKUROVA YANDI

SÜRE: ♩ = 65

YAN DI ÇU KU RO VA YAN DI E Lİ BAZ LI

BEY LER İN Dİ ÖR DEK UÇ TU DU DU KON DU

OY YOY O YE Mİ NEM GEL GEL

GE LE MİNEM GÜL GÜL GÜLE MİNEM VAY

TEKİM

YANDI ÇUKUROVA YANDI
ELİ BAZLI BEYLER İNDİ
ÖRDEK UÇTU DUDU KONDU

BAĞLANTI:
OY OY OY EMINEM
GEL GEL GEL EMINEM
GÜL GÜL GÜL EMINEM VAY

EMİNEM KAŞLARIN KARA
AÇTIN ŞU BAĞRIMA YARA
BÜLBÜL GİBİ DÜŞTÜM ZARA

BAĞLANTI:

BOYU UZUN BİR DAL GİBİ
KARA KAŞLAR HİLÂL GİBİ
GEZİNİYOR MARAL GİBİ

BAĞLANTI:

DERLEYEN

ANK. DEV. KONS.

YÖRE

ADANA / Kadırlı

KAYNAK KİŞİ

MEHMET YEDİAYLIK

DERLEME TARİHİ

22. 07.1941

NOTALAYAN

ALTAN DEMİREL

YARDAN AYRILMASI ACIDIR ACI

SÜRE: ♩ = 72

(SAZ) 1 2 SERBEST

YAR DAN AY RIL MA SI A CI DI RA
GA PI NI ZIN Ö NÜ YÜK SEK SE KI

CI KE RİM GUR BET LİK BU LUN
Lİ SE Kİ SIN DE GÜ LÜ REY HAN

MA ZU CU DÖN DÜ ME Lİ NİZ DE BİR GÜL A ĞA CI
E KI LI GA RA GA ŞÜS TÜN DE DES TE KE Kİ Lİ

YE NA ÇIL MIŞ GÜ LÜ DE OL SAM DÖN DÜ NÜN DÖN DÜ NÜN
KES Dİ CE Gİ TE Lİ DE OL SAM " " " "

SERBEST

DÖN DÜ NÜN DÖ NE NİN DÖN DÜ ME Lİ NİZ DE
GA RA GAŞ ÜS TÜN DE

BİR GÜL A ĞA CI YE NA ÇIL MIŞ GÜ LÜ DE OL SAM DÖN DÜ NÜN
DES TE KE Kİ Lİ KES Dİ CE Gİ TE Lİ DE OL SAM " " " "

DÖN DÜ NÜN DÖN DÜ NÜN DÖ NE NİN Cengiz

YARDAN AYRILMASI ACIDIR ACI
ÇEKİRİM GURBETLİK BULUNMAZ UCU
DÖNDÜM EVİNİZDE BİR GÜL AĞACI
YEN'AÇILMIŞ GÜLÜ DE OLSAM DÖNDÜ'NÜN

GAPINIZIN ÖNÜ YÜKSEK SEKİLİ
SEKİSİNDE GÜLÜ REYHAN EKİLİ
GARAGAŞ ÜSTÜNDE DESTE KEKİLİ
KESDİCEĞİ TELİ DE OLSAM DÖNDÜ'NÜN

YÖRE
ADANA

KAYNAK KİŞİ
AZİZ ŞENSES

YENİCE YOLLARI BÜKÜLÜR GİDER

DERLEME TARİHİ

SÜRE: ♩ = 184

DERLEYEN
ERKAN SÜRMEN

NOTALAYAN
ERKAN SÜRMEN

(SAZ -----)

YE Nİ CE YOL LA RI BÜ KÜ LÜR Gİ DER
KİR MI Zİ GÜL OL SAN HA RO LA MAZ SIN

YE Nİ CE YOL LA RI BÜ KÜ LÜR Gİ DER
KİR MI Zİ GÜL OL SAN HA RO LA MAZ SIN

ZÜ LÜF AK GER DA NA DÖ KÜ LÜR Gİ DER
AZ RA İL OL SAN DA CA NA LA MAZ SIN

Yİ Gİ DİN SEV Dİ Gİ GÜ ZEL O LUR SA
DÜN YA Yİ GAL BU RA GOY SAN E LE SEN

ÖM RÜ AR KA SIN DAN SÖ KÜ LÜR Gİ DER
SEN DE BE NİM Gİ Bİ YAR BU LA MAZ SIN

YENİCE YOLLARI BÜKÜLÜR GİDER
ZÜLÜF AK GERDANA DÖKÜLÜR GİDER
YİĞİDİN SEVDİĞİ GÜZEL OLURSA
ÖMRÜ ARKASINDAN SÖKÜLÜR GİDER

KIRMIZI GÜL OLSAN HAR OLAMAZSIN
AZRAİL OLSAN CAN ALAMAZSIN
DÜNYAYI GALBURA GOYSAN ELESEN
SENDE BENİM GİBİ YAR BULAMAZSIN

YÖRESİ
ADANA / Karaisalı

KİMDEN ALINDIĞI
YÖRE EKİBİ

YEŞİLLİM YELDEN YELE

DERLEME TARİHİ

AKTARAN
MEHMET ERKOÇAK

NOTAYA ALAN
ALTAN DEMİREL

SÜRESİ :

SAZ

YE ŞİL LİM YEL DEN YE LE
YE ŞİL Lİ Mİ YE LAT Tİ
YE ŞİL PER DE YÜK TE DİR

YE ŞİL LİM YE ŞİL LİM YE ŞİL Lİ MAM MAN NAM MAN
YE ŞİL LİM YE ŞİL LİM YE ŞİL Lİ MAM MAN NAM MAN
YE ŞİL LİM YE ŞİL LİM YE ŞİL Lİ MAM MAN NAM MAN

OF OF OF OF OF BEN DÜŞ TÖM GUR BE TE LE
OF OF OF OF OF EM MİM Gİ LE E LET Tİ
OF OF OF OF OF GÖZ LE RİM GE DİK TE DİR

E FEN DİM GE LE Şİ MAM MA NAM MAN
E FEN DİM GE LE Şİ MAM MA NAM MAN
E FEN DİM GE LE Şİ MAM MA NAM MAN

SAZ

YE Dİ MEN ENL ÇÜ RÜT TÖM
BEN HİÇ BİR ŞEY BİL MEZ DİM
HEP BA KA RİM YOL LA RA

YE ŞİL LİM YE ŞİL LİM YE ŞİL Lİ MAN MAN NAM MAN
YE ŞİL LİM YE ŞİL LİM YE ŞİL Lİ MAN MAN NAM MAN
YE ŞİL LİM YE ŞİL LİM YE ŞİL Lİ MAN MAN NAM MAN

OF OF OF OF OF GÖZ YA ŞİM Sİ LE Sİ LE
OF OF OF OF OF EM MİM OĞ LU ÖB RET Tİ
OF OF OF OF OF O YAR BE Nİ BİK LE TİR

- 2 -

YEŞİLLİM YELDEN YELE

E FEN DİM GE LE Şİ MAM MA NAM MAN
 E FEN DİM GE LE Şİ MAM MA NAM MAN
 E FEN DİM GE LE Şİ MAM MA NAM MAN

GEL HE LE GÜ ZEL GEL HE LE GEL VE RE LİM E LE LE
 GEL HE LE GÜ ZEL GEL HE LE GEL VE RE LİM E LE LE
 GEL HE LE GÜ ZEL GEL HE LE GEL VE RE LİM E LE LE

GE ZE LİM GÜ LE GÜ LE
 GE ZE LİM GÜ LE GÜ LE
 GE ZE LİM GÜ LE GÜ LE

S. SABUNCU

- 1 -

YEŞİLLİM YELDEN YELE
 BEN DÜŞTÜM GURBET ELE
 YEDİ MENDİL ÇÜRÜTTÜM
 GÖZYAŞIM SİLE SİLE

- Bağlantı -

GEL HELE GÜZEL GEL HELE
 GEL VERELİM EL ELE
 GEZELİM GÜLE GÜLE

- 2 -

YEŞİLLİM YEL ATTİ
 EMMİM GİLE EL ETTİ
 BEN HİÇ BİR ŞEY BİLMEZDİM
 EMMİM OĞLU ÖĞRETTİ

- Bağlantı -

GEL HELE GÜZEL GEL HELE
 GEL VERELİM EL ELE
 GEZELİM GÜLE GÜLE

- 3 -

YEŞİL MERDE YÜKTEDİR
 GÖZLERİM GEDİKTEDİR
 HEP BAKIRIM YOLLARA
 O YAR BENİ BEKLETİR

- Bağlantı -

GEL HELE GÜZEL GEL HELE
 GEL VERELİM EL ELE
 GEZELİM GÜLE GÜLE

YÖRESİ
ADANA - CEYHAN
KİMDEN ALINDIĞI
HASAN TEKİN
SURESİ :

YÜCE DAĞ BAŞINDA GOYUN GÜDERİM

DERLEYEN
ANK. DEV. KONS.

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
ALİ CAN

♩ 76 Saz.....

YÜ CE DAĞ BA ŞI N DA GO YUN GÜ DE DA Rİ M
GO E YUN GÜ LER DE DA Rİ M GO YU NU LER
SA BI SAR DA ÇER LE R A L TI DE R NE LE R DE KA Rİ Rİ
M GİZ SE Nİ A LIR DA HA TU NE DE NA Rİ M
HA AY TU NE DE NA Rİ M GÜ LÜ Mİ
REY HA Nİ M BİR DAL Fİ DA Nİ M GÜ LÜ Mİ
REY HA Nİ M BİR DAL Fİ DA Nİ M

YÜCE DAĞ BAŞINDA GOYUN GÜDERİM
GOYUNU SATAR DA ALTIN EDERİM
GİZ SENİ ALIR DA HATUN EDERİM
Bağlantı: { GÜLÜM REYHANIM BİR DAL FİDANIM

YÜCE DAĞ BAŞINDA EKERLER OARI
EKERLER BİCERLER EDERLER KARI
DOST İÇİN SAKLARLAR AYYAYI NARI
Bağlantı.

DERLEYEN
ANK. DEV. KONS.

YÖRE
ADANA / Kadiri - Avluk Köyü

KAYNAK KİŞİ
AHMET TORUN

SÜRE: ♩ = 50

DERLEME TARİHİ
04. 08. 1938

YÜCE DAĞDAN İNDİRDİLER ODUNU "Gelin ata bindirme havası"

NOTALAYAN
ALTAN DEMİREL

YÜ CE DAĞ DAN IN DİR LER
BAĞ LA SIN LAR GE LİN Gİ ZİN

O DU NU GÜ ÇÜ CÜK TEN ÖĞ RE DİR LER KA DI
BA ŞI Nİ Sİ LİN A NA Sİ NİN GÖ ZÜN YA ŞI

NI Bİ LE Mİ YOM GE LİN Gİ ZİN A DI
Nİ ÇA ĞI RIN GE Lİ NİN BEY GAR DA ŞI

NI A KIZ SE Nİ AL MA YA GEL DİK AL MA

YA GÖ RÜM CEN DE OL MA YA GEL DİK OL MA YA A KIZ SE Nİ

AL MA YA GEL DİK AL MA YA GÖ RÜM CEN DE OL MA YA GEL DİK OL MA

YA Cengiz

-1-
YÜCE DAĞDAN İNDİRDİLER ODUNU
GÜÇÜCÜKTEN ÖĞRETİRLER GADINI
BİLEMEYOM GELİN GİZİN ADINI

BAĞLANTI
A GİZ SENİ ALMAYA GELDİK ALMAYA
GÖRÜMCEN DE OLMAYA GELDİK OLMAYA

-2-
BAĞLASINLAR GELİN GİZİN BAŞINI
SİLİN ANASININ GÖZÜN YAŞINI
ÇAĞIRIN GELİNİN BEY GARDAŞINI

BAĞLANTI

ÖZ GEÇMİŞ

1981 yılında Adana’da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Adana’da tamamladı. 2001 yılında kazandığı Fırat Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Mûsikîsi Temel Bilimler bölümünden 2005 yılında mezun oldu. 2007 yılında Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Bölümü’nde Tezsiz Yüksek Lisansını tamamladı.

2008 yılında müzik öğretmeni olarak göreve başladı. Halen Elazığ Gazi Ortaokulu’nda görevine devam etmektedir. Evli ve bir kız çocuk annesidir.